

Województwo
Małopolskie

REGIONALNA STRATEGIA INNOWACJI WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO 2005-2013

Kraków 2005

REGIONALNA STRATEGIA INNOWACJI WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO 2005-2013

Kraków, sierpień 2005

Opracowano na podstawie projektu celowego Nr: **6 RSI 2003 C/06004**
pt. „**Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego**”,
finansowanego przez Ministerstwo Nauki i Informatyzacji oraz
Województwo Małopolskie

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2005-2013

Zespół redakcyjny:

Józef Gawlik (koordynator)

Przy współpracy:

Krzysztofa Krzysztofiaka, Tomasza Maczugi, Łukasza Mamicy, Elżbiety Nachlik, Andrzeja Rysia, Jerzego Śładka

Zespoły konsultujące:

- Komitet Sterujący Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego – przewodniczący: Janusz Sepioł – Marszałek Województwa Małopolskiego
- Zespoły Ekspertów, powołane w ramach Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego
- Witold Śmiałek – Wicemarszałek Województwa Małopolskiego, nadzorujący projekt ze strony Zarządu Województwa Małopolskiego
- Katarzyna Kucharska – Pełnomocnik Marszałka ds. RSI Województwa Małopolskiego, Departament Gospodarki i Infrastruktury Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego

Wydawca:

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

Departament Gospodarki i Infrastruktury

Adres siedziby:

Kraków, ul. Kordylewskiego 11

tel. (012) 29 90 600, faks 29 90 654

www.malopolska.pl

Zdjęcia:

Z archiwum Urzędu Marszałkowskiego

Druk i skład:

DRUKARNIA LEYKO sp. z o.o.

ul. Romanowicza 11

30-702 Kraków

Szanowni Państwo!

Rozwój badań i innowacji, podnoszenie odpowiednich kwalifikacji i umiejętności oraz łatwiejszy dostęp do kapitału i technologii należą do najważniejszych działań, które należy podjąć w najbliższej przyszłości.

W realizacji polityki gospodarczej Województwo Małopolskie kładzie szczególny nacisk na podnoszenie poziomu innowacyjności. Działania, poprzez które realizowana jest proinnowacyjna polityka naszego regionu, mają na celu zmniejszenie dystansu dzielącego gospodarkę Małopolski i innych regionów europejskich. Na szczycie Województwa dokumentem wspomagającym przekształcenie gospodarki województwa w bardziej konkurencyjną i opartą na wiedzy jest program wojewódzki „Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2005-2013”, przyjęty Uchwałą XXIX/386/05 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 21 lutego 2005 r.

Dokument ten zawiera najważniejsze działania, których podjęcie pozwoli nam na osiągnięcie poziomu konkurencyjności zbliżonego do innych krajów członkowskich Unii Europejskiej. Jednym z zadań samorządu województwa jest ułatwianie współpracy środowisk naukowych z przedsiębiorcami, co w wyniku prowadzi do zwiększania poziomu innowacyjności gospodarki regionalnej. Tworzenie mechanizmów i struktur sprzyjających działalności innowacyjnej stają się obecnie działaniami o charakterze priorytetowym, które w przyszłości zadecydują o konkurencyjności Województwa Małopolskiego.

W imieniu Województwa Małopolskiego przekazuję dokument, który będzie przydatny w planowanych i podejmowanych przez Państwa przedsięwzięciach związanych z rozwojem naszego regionu w obszarze innowacyjności.

Janusz Sepioł
Marszałek

Województwa Małopolskiego

**UCHWAŁA NR XXIX/386/05
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO
z dnia 21 lutego 2005 r.**

w sprawie przyjęcia programu wojewódzkiego pn. „Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2005-2013”

Na podstawie art. 18 pkt 2, oraz art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1590, z późn. zm.), oraz Uchwały nr XXIII/250/2000 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 28 sierpnia 2000 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego”, Sejmik Województwa Małopolskiego uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się program wojewódzki pn. „Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2005-2013” w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Małopolskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą do dnia 31 grudnia 2006 r.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Małopolskiego

Piotr Boroń

SPIS TREŚCI

1. Wstęp – cel i zakres opracowania	7
2. Regionalna Strategia Innowacji (RSI) w kontekście kształtowania polityki regionalnej państwa	9
3. Charakterystyka Województwa Małopolskiego.	
Diagnoza obszaru innowacyjności	11
3.1. Ogólna charakterystyka	11
3.2. Struktura gospodarcza	13
3.3. Przedsiębiorstwa w Małopolsce	16
3.4. Potencjał instytucji wspierających procesy innowacyjne	19
3.5. Potencjał innowacyjny Małopolski w skali kraju	22
4. Regionalny System Innowacji Województwa Małopolskiego	26
4.1. Znaczenie innowacji dla rozwoju województwa – Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego jako podstawa do sformułowania RSI	26
4.2. Analiza SWOT innowacji w Województwie Małopolskim	28
4.3. Scenariusze rozwoju gospodarki Województwa Małopolskiego do 2013 r.	31
4.4. Możliwości Małopolski w zwiększeniu udziału firm o wysokiej innowacyjności	36
5. Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego	38
5.1. Kierunki rozwoju i struktura Regionalnego Systemu Innowacji	38
5.2. Cele horyzontalne RSI	42
5.3. Cele strategiczne i taktyczne RSI na lata 2005-2013	44
6. System oceny efektywności wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji	75
7. Systemu zarządzania Regionalną Strategią Innowacji	79
8. Zasady wdrażania i potencjalne źródła finansowania projektów RSI w latach 2005-2013	80
Zasady wdrażania RSI	80
9. Wykaz podstawowych pojęć stosowanych w projekcie	91
10. Załączniki	95
Stabelaryzowane Cele i Zadania Strategii	95

1. WSTĘP – CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Rozwój Małopolski będzie następował w sposób zharmonizowany i zrównoważony tylko wówczas, jeśli działające w niej podmioty gospodarcze, instytucje wspierające otoczenie biznesowe, wyższe uczelnie, placówki naukowo-badawcze, organizacje samorządowe będą wspierały procesy innowacyjne we wszystkich obszarach aktywności gospodarczej. Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego (RSI) ukazuje aktualny stan innowacyjności gospodarki oraz formułuje działania mające na celu uaktywnienie podmiotów gospodarczych i instytucji wspierania działalności gospodarczej, aby efektywniej wykorzystać potencjał innowacyjny regionu.

Istotą Regionalnej Strategii Innowacji są działania wzmacniające współpracę przedsiębiorstw (w szczególności w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw – MŚP, albowiem to one stają się obecnie głównym kreatorem wzrostu innowacyjności gospodarki regionu), placówek naukowych, jednostek badawczo-rozwojowych, administracji i firm otoczenia biznesu wokół wspólnego planowania rozwoju regionu oraz wytyczania strategicznych celów dla tego rozwoju. Sprzyjać temu winno tworzenie sieci współpracy, opartych o formalne porozumienia (umowy) pomiędzy partnerami tworzącymi sieć.

Rozwój współpracy powinien doprowadzić do utworzenia powiązań „business to business” – w tym klastrów¹, w których działające firmy zarówno kooperują ze sobą, jak i konkurują między sobą. Przykładem może być Tarnowski Klaster Przemysłowy – „Plastikowa Dolina”, czy też w pewnym zakresie Krakowski Park Technologiczny, w którym znaczący udział mają firmy z branży informatycznej.

¹ Klustry. Innowacyjne wyzwanie dla Polski. Praca zbiorowa pod redakcją S. Szultki, Gdańsk, luty 2004.

Planowanie działań własnych, organizowanie wspólnego wysiłku dla pozyskiwania wsparcia z funduszy krajowych i z funduszy Unii Europejskiej powinno sprzyjać wzrostowi innowacyjności gospodarki Małopolski i efektywniejszemu **transferowi technologii**, rozumianemu jako **celowe, ukierunkowane przekazywanie wiedzy i umiejętności do działalności gospodarczej (procesu produkcyjnego), celem udanego urynkowania powstałego produktu.**

Aby skutecznie prowadzić działalność gospodarczą należy doskonalić funkcjonowanie podmiotów poprzez wprowadzanie innowacji w sferze organizacji, projektowania konstrukcji i technologii, wytwarzania oraz w obszarze obsługi klientów (marketing, sprzedaż, serwis). Regionalna Strategia Innowacji jest ukierunkowana na istotne dla regionu sfery działalności gospodarczej.

Opracowany dokument zgodny jest z celami horyzontalnymi oraz zawiera główne cele strategiczne i taktyczne Regionalnego Systemu Innowacji, a także propozycje jego wdrażania. Szczególny nacisk jest położony na sieciowe struktury współpracy oraz inkubatory firm zaawansowanych technologii, warunki ich rozwoju i możliwości działania. Wskazanie potencjalnych źródeł finansowania powinno zachęcić przyszłych beneficjentów RSI do zainteresowania się ideą innowacyjności dla rozwoju transferu technologii, służącego rozwojowi potencjału gospodarczego i konkurencyjności Małopolski.

W ramach przyjętych celów strategicznych i taktycznych Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego, podmioty gospodarcze powinny sformułować i wdrażać konkretne projekty.

Aby Regionalna Strategia Innowacji mogła stać się trwałym elementem rozwoju Województwa Małopolskiego, musi dojść do ściślejszej współpracy sfery nauki, przedsiębiorstw przemysłowych i instytucji otoczenia biznesu. Znaczącą rolę powinny odegrać parki technologiczne, będące miejscem rozwoju innowacji, jak i parki przemysłowe, w których przede wszystkim są lokowane innowacyjne (głównie małe i średnie) przedsiębiorstwa produkcyjne.

2. REGIONALNA STRATEGIA INNOWACJI (RSI) W KONTEKŚCIE KSZTAŁTOWANIA POLITYKI REGIONALNEJ PAŃSTWA

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego realizowana jest w ramach ponadregionalnych uwarunkowań, jakie stwarza krajowa i europejska polityka innowacyjna. W ramach tej drugiej podstawowym założeniem jest utworzenie w Unii Europejskiej do 2010 r. najbardziej konkurencyjnej gospodarki na świecie opartej na wiedzy (dotyczy zwłaszcza „Strategii Lizbońskiej” i powiązanych z nią koncepcji zrównoważonego rozwoju). Szczegółowe rozwiązania w zakresie dostosowania polskiej przestrzeni innowacyjnej do oczekiwań Unii Europejskiej zawiera przygotowana przez Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w marcu 2004 r. „Strategia zwiększenia nakładów na działalność B+R w celu osiągnięcia założeń Strategii Lizbońskiej”.

W RSI dla Małopolski uwzględnione zostały zawarte w tym dokumencie priorytety, zwłaszcza w zakresie systemowych i organizacyjnych rozwiązań wspomagających powiązania sfery B+R z gospodarką, a także kapitału wysokiego ryzyka. Jednak podstawowym dokumentem strategicznym określającym ramy strategii rozwoju Polski na najbliższe lata jest przygotowywany Narodowy Plan Rozwoju (NPR) 2007-2013². Przyjęte tam wstępne propozycje zakładają wzrost nakładów na sferę B+R, które docelowo powinny osiągnąć 3% PKB w 2013 r. Jest to o tyle istotne, iż realizacja RSI dla Małopolski odbywa się w niekorzystnych warunkach finansowania polskiej nauki. Należy podkreślić, iż w ostatnich latach w Polsce nakłady na naukę spadły do niezwykle niskiego poziomu 0,59% PKB w 2002 r. Budżetowe finansowanie w latach 2003-2004 ustabilizowało się na poziomie 0,34% PKB.

W NPR planowane jest wprowadzenie instrumentów ekonomiczno-finansowych zachęcających przedsiębiorców do inwestowania w sferę B+R. Powinno to przyczynić się do rozwoju zdefiniowanego poprzez badania ankietowe potencjału Małopolski w sferze B+R. Podstawę prawną dla tych działań może stanowić ustawa o finansowaniu nauki, natomiast racjonalizację

² Wstępny projekt Narodowego Planu Rozwoju 2007-2013. Wersja robocza 4, 28.12.2004, godz. 18.00.

wydatków na B+R zapewni narodowy program Foresight, wyznaczający priorytetowe dla polskiej gospodarki i społeczeństwa kierunki rozwoju nauki i technologii. W RSI dla Małopolski jest również planowane przeprowadzenie prac w zakresie prognoz technologicznych na poziomie regionu. Realizacji działań strategicznych w regionie będzie służyć także wdrażana Strategia Informatyzacji Rzeczypospolitej Polskiej – ePolska na lata 2004-2006.

Fundamentem rozwoju społeczno-gospodarczego Polski w perspektywie minimum kilkunastu lat musi być wysokie tempo wzrostu gospodarczego – rzędu 5% PKB rocznie. Osiągnięcie zakładanych celów rozwojowych jest warunkowane harmonizacją działań podejmowanych równolegle w trzech wymiarach:

- strukturalnym – oddziaływanie na cechy strukturalne gospodarki;
- przestrzennym – oddziaływanie na zagospodarowanie przestrzeni kraju;
- **regionalnym** – oddziaływanie na rozwój i konkurencyjność regionów (województw).

Polska strategia integracyjna musi w pełni respektować wyznaczone przez podstawowe dokumenty programowe Unii kierunki jej rozwoju.

Prace nad końcową wersją projektu NPR będą prowadzone równolegle z pracami nad opracowaniem i formalnym przyjęciem kilkunastu strategii sektorowych i horyzontalnych Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego oraz aktualizacją 16 strategii regionalnych i koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju. Formowanie NPR będzie w rezultacie procesem otwartej koordynacji programowej, prowadzonym na zasadzie interaktywności i partnerstwa społecznego. Równocześnie podjęte zostaną prace nad przygotowaniem ustalonych w projekcie NPR programów operacyjnych.

Wśród wyzwań polskiej gospodarki wymienianych w NPR znajdują się między innymi:

- promowanie i wzmacnianie przedsiębiorczości oraz zwiększanie potencjału innowacyjnego polskich firm – rozwój przedsiębiorczości firm krajowych stanowi warunek konieczny dalszej poprawy produktywności;
- realokacja zasobów pracy z rolnictwa do innych bardziej produktywnych działów gospodarki, promocja alternatywnych form działalności gospodarczej w oparciu o rolnictwo (agroturystyka) oraz stopniowe podnoszenie wydajności samego rolnictwa;
- budowa społeczeństwa informacyjnego, wykorzystanie Internetu szerokopasmowego do wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw; zapobieganie zjawisku wykluczenia informacyjnego; rozwój alternatywnych metod kształcenia i aktywizacji zawodowej; aktywne promowanie wizji taniego, przejrzystego i przyjaznego dla obywateli państwa

Podstawą programową rozwoju regionalnego w latach 2007-2013 mają stać się:

- Narodowy Plan Rozwoju,
- Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego,
- Wojewódzkie Strategie Rozwoju,
- 16 Regionalnych Programów Operacyjnych.

Wg E. Okoń-Horodyńskiej³, czynniki wpływające na rozwój innowacyjności można podzielić na trzy główne grupy, tj.:

- instytucjonalne, obejmujące m.in. strukturę przemysłową i administracyjną, edukacyjną, instytucje finansowe i ich wrażliwość na ryzyko, sektor badawczy oraz instytucje prawne;
- politykę państwa, która decyduje o sposobie finansowania działu B+R oraz polityce wspierania innowacyjności (poprzez szczebel centralny czy regionalny);
- aktywność innowacyjną, obejmującą lokalny (regionalny) popyt na innowacje.

³ Regionalne strategie i systemy innowacji. Niebieskie Księgi 2004. Rekomendacje Nr 12

3. CHARAKTERYSTYKA WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO. DIAGNOZA OBSZARU INNOWACYJNOŚCI

3.1 DIAGNOZA OBSZARU⁴

Województwo Małopolskie zajmuje powierzchnię równą 15.144 km² (4,9% powierzchni kraju), co czyni z niego 12, pod względem powierzchni na liście 16-u, polskich województw. Wkład województwa wchodzi 22 powiaty (w tym 3 grodzkie: Kraków, Tarnów, Nowy Sącz). Te z kolei podzielone są na 182 gminy. Małopolska jest jednym z najbardziej zróżnicowanych, pod względem środowiska przyrodniczego i środowiska gospodarczego, regionów w Polsce.

Sytuacja demograficzna. Małopolskę zamieszkuje 3.237,2 tys. mieszkańców (ponad 8% ludności Polski), co daje jej czwartą pozycję w kraju. Równocześnie województwo małopolskie jest jednym z najgęściej zaludnionych regionów (214 osób na km² tj. drugie miejsce w kraju). Najsilniej zaludniona jest centralna i zachodnia część regionu, najłagodniej – północna i południowo-wschodnia. Ludność miejska stanowi niewiele ponad 50% ludności regionu, co czyni z Małopolski region wyraźnie mniej zurbanizowany od pozostałych. Dynamika wzrostu ludności w województwie wynosi 1,6%, podczas gdy przyrost naturalny dla całego kraju osiąga od kilku lat wartość ujemną. Struktura wieku ludności województwa jest korzystniejsza od średniej dla kraju: 44% mieszkańców regionu to ludzie poniżej 30 roku życia. Małopolska jest „młodym” regionem, co stanowi o jego sile i możliwości ciągłego rozwoju. Wyrazem atrakcyjności gospodarczej i kulturowej regionu jest także dodatnie i wciąż wzrastające saldo migracji.

Bezrobocie. Od dekady największym problemem społecznym Polski pozostaje bezrobocie. Na tle kraju sytuacja w Małopolsce rysuje się nieco lepiej. W lipcu 2004 roku stopa bezrobocia wynosiła

⁴ Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego, Kraków, październik 2000; Raport o stanie małopolskiego eksportu 1999-2003. Kraków 2004.

15,4% i był to drugi najniższy wynik po województwie mazowieckim (15,1%). W tym samym czasie stopa bezrobocia dla całej Polski wyniosła 19,5%. Rozkład stopy bezrobocia w poszczególnych powiatach jest podobny od kilku lat. Na koniec 2003 r. najniższy wskaźnik odnotowano w mieście Krakowie – 8,4%, a najwyższy w powiatach: nowosądeckim – 22,1% i gorlickim – 21,2%. Widoczne jest znaczne zróżnicowanie pomiędzy poszczególnymi powiatami, pod względem wysokości tego wskaźnika, odpowiadające różnej aktywności ekonomicznej tych obszarów.

Edukacja. Potencjał głównego ośrodka akademickiego województwa małopolskiego – Krakowa, decyduje o jego czołowej pozycji w kraju, stawiając go na drugim miejscu po ośrodku warszawskim. W oparciu o potencjał naukowy Krakowa rozwinęły się szkoły wyższe w większych miastach województwa: Tarnowie, Nowym Sączu, Chrzanowie, Nowym Targu. Małopolskie szkoły wyższe od lat znajdują się w ścisłej czołówce rankingów polskich uczelni. Pod względem liczności studentów Małopolska zajmuje trzecie miejsce w Polsce (po województwach mazowieckim i śląskim). W 28 uczelniach województwa małopolskiego w roku 2003 kształciło się 167 278 studentów, co stanowi blisko 10% ogólnej liczby studentów w kraju. W małopolskich szkołach wyższych pracuje 12,7% z ogólnej liczby polskich naukowców. Wychodząc naprzeciw potrzebom rynku pracy, szkoły wyższe uruchomiły w ostatnich latach wiele nowych, atrakcyjnych kierunków i specjalności. Znaczną popularnością cieszy się informatyka i powiązane z nią kierunki, a także: społeczeństwo informacyjne, zarządzanie i marketing w turystyce, kulturze i ochronie zdrowia oraz europeistyka. Pod względem wielkości nakładów na działalność badawczo-naukową województwo znajduje się na drugiej pozycji w kraju.

Liczbę szkół podstawowych, ponadpodstawowych oraz liczbę uczniów w Małopolsce obrazuje tablica 3.1.

Tablica 3.1.

Szkoły podstawowe – 1587, w tym 53 specjalne, uczniowie – 256,6 tys., w tym w specjalnej troski 2,4 tys.
Gimnazja – 670, w tym 54 specjalne, uczniowie – 146,3 tys., w tym w specjalnej troski 2,6 tys.
Licea ogólnokształcące – 213, uczniowie – 64,5 tys.
Licea profilowane – 134, uczniowie – 11, 9 tys.
Szkoły średnie zawodowe (na podbudowie szkoły podstawowej) – 378, uczniowie – 60,4 tys.
Zasadnicze szkoły zawodowe (na podbudowie gimnazjum) – 181, uczniowie – 18,3 tys.
Szkoły policealne i pomaturalne – 81, uczniowie – 7,5 tys.

Ochrona zdrowia. Na terenie województwa małopolskiego w roku 2003 funkcjonowało ogółem 89 jednostek opieki stacjonarnej, w tym: 50 szpitali ogólnych publicznych, 2 szpitale publiczne psychiatryczne, 13 niepublicznych ogólnych zakładów opieki stacjonarnej, 4 niepubliczne psychiatryczne zakłady opieki stacjonarnej, 23 jednostki opieki długoterminowej publiczne i niepubliczne, hospicja. Łącznie dysponowały one 18 229 łózkami.

W roku 2003 na sfinansowanie kosztów świadczeń Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia w Krakowie przeznaczył 2 117 532,98 tys. zł, co stanowiło 99,3% przychodów netto wynoszących 2 132 574,99 tys. zł. W porównaniu do roku 2002 nastąpił spadek o 3,6%. W roku 2003 nastąpiło także zmniejszenie zatrudnienia personelu medycznego w stosunku do roku 2002 ogółem o 439 osób.

Collegium Medicum UJ jest jedną z najlepszych uczelni w Polsce kształcących personel medyczny. Wraz ze Szpitalem Uniwersyteckim tworzy ważny ośrodek badawczy. Utworzone przy Collegium Medicum Biuro Badań Naukowych współpracuje z Ministerstwem Nauki i Informatyzacji, Ministerstwem Zdrowia, Ministerstwem Edukacji Narodowej oraz Fundacją na rzecz Nauki Polskiej. Biuro zajmuje się zawieraniem umów z różnymi podmiotami gospodarczymi na badanie leków, kosmetyków czy sporządzanie ekspertyz.

Potencjał turystyczny. Podstawę dla rozwoju turystyki w Małopolsce stanowią wyjątkowe walory środowiska naturalnego, dziedzictwo kulturowe i aktywne życie kulturalne regionu. W 2003 roku Małopolskę odwiedziło blisko 8 milionów turystów, wśród nich ponad 1 milion stanowili cudzoziemcy, co czyni Małopolskę jednym z najczęściej odwiedzanych województw Polski. Centrum historycznym i artystycznym pozostaje Kraków. Osiem obiektów usytuowanych w Małopolsce zostało umieszczonych na Światowej Liście Dziedzictwa Kulturowego UNESCO: krakowskie Stare Miasto, kopalnia soli w Wieliczce, zespół klasztorny w Kalwarii Zebrzydowskiej, obóz koncentracyjny w Oświęcimiu-Brzezince, drewniane kościoły w Dębnie, Binarowej, Lipnicy Murowanej i Sękowej. Najwyższej rangi walory przyrodnicze i krajobrazowe posiadają małopolskie parki narodowe (Tatrzański, Pieniński, Babiogórski, Gorczański, Ojcowski, Magurski), parki krajobrazowe, rezerваты i liczne małopolskie pomniki przyrody.

3.2 STRUKTURA GOSPODARCZA

Województwo Małopolskie należy do silnych, ale i najbardziej zróżnicowanych pod względem rozwoju gospodarczego regionów w Polsce. Odpowiada za wytworzenie 6,5% PKB, co daje mu piątą pozycję w kraju. W ciągu 4 ostatnich lat oznacza to jednak spadek o jedną pozycję (z 7,4% produktu krajowego). W wielu gałęziach dominuje gospodarka tradycyjna o niskim poziomie konkurencyjności z tendencją do głębokich zmian. Rokrocznie zmniejszeniu ulega udział przemysłów tradycyjnych (górnictwa, hutnictwa, ciężkiej chemii) na rzecz przemysłów rozwojowych (tzw. wysokiej szansy): komputerowego, telekomunikacyjnego, farmaceutycznego itp. Rozwój sektora wysokich technologii widoczny jest szczególnie na obszarze SSE „Krakowskiego Parku Technologicznego”, gdzie swoje siedziby ulokowały m.in. ComArch S.A., Motorola, Donneley.

Pod względem udziału w tworzeniu wartości dodanej brutto regionu najważniejszą rolę odgrywa sektor usług (57,6%), wkład przemysłu to około 25%, budownictwa 8%, zaś rolnictwa, leśnictwa i rybołówstwa 4,4%. Szczególne znaczenie ma fakt ciągłego wzrostu udziału sektora usług w PKB regionu. Sektor usług jest także odpowiedzialny za 42% ogólnej liczby osób zatrudnionych w regionie.

Przemysł. Zatrudnienie w przemyśle województwa w 2003 roku wynosiło 163 372 osoby, co stanowiło 6,8% zatrudnionych w tym sektorze w kraju. Liczba ta wykazuje jednak tendencję spadkową na rzecz sektora usług. Produkcja sprzedana przemysłu w województwie małopolskim w roku 2003 osiągnęła wartość 35 324 mln zł, co stanowi 6,6% potencjału przemysłowego kraju.

W przetwórstwie przemysłowym pod względem wielkości sprzedaży dominują: produkcja artykułów spożywczych i napojów (19,8%), produkcja maszyn i aparatury elektrycznej (15,6%), produkcja wyrobów chemicznych (10,8%) oraz produkcja wyrobów z metali (10,2%). Ważne znaczenie dla gospodarki regionu odgrywa przemysł farmaceutyczny, poligraficzny, tytoniowy,

telekomunikacyjny i wytwarzania materiałów budowlanych. Przemysł województwa małopolskiego, w niektórych segmentach, posiada dominujące znaczenie w produkcji krajowej. Wytwarzanie systemów komputerowych i mikrokomputerowych daje ponad 87% produkcji krajowej. Szczególnie wysoki udział mają podmioty wytwarzające tkaniny bawełniane na koszule i bluzki (83,6% udziału w produkcji krajowej w roku 2003), druty i przewody izolowane (74,6%), maszyny cyfrowe do automatycznego przetwarzania danych z jednostkami wejścia i wyjścia, komputery stacjonarne, komputery przenośne (27,4%), tworzywa sztuczne polimeryzacyjne (18,4%) obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry (16,2%). Województwo odgrywa ważną rolę jako krajowy producent surowców budowlanych i wyrobów dla sektora budowlanego (około 15% produkcji krajowej).

Rolnictwo. W Małopolsce użytkuje się blisko 50% obszaru województwa. Gospodarstwa małopolskie należą do najmniejszych w Polsce (przeciętna powierzchnia wynosi 2,61 ha). Dla całej Polski wartość średnia wynosi 6,59 ha. W rolnictwie pracuje znaczna część ogółu mieszkańców województwa (stanowi to 11% wszystkich osób zatrudnionych w tym sektorze w Polsce). Liczba osób utrzymujących się z pracy na roli zmniejsza się, co odpowiada tendencjom zachodzącym w całym kraju. Istotną częścią produkcji rolniczej województwa jest ogrodnictwo. Małopolskie rolnictwo nie należy jednak do nowoczesnych, a przeludnienie i rozdrobnienie gospodarstw decydują o jego niskiej konkurencyjności.

Inwestycje zagraniczne. Na województwo małopolskie przypada około 6% wartości bezpośrednich inwestycji w Polsce. Małopolska ustępuje pod tym względem województwom mazowieckiemu, śląskiemu, wielkopolskiemu i dolnośląskiemu. Napływ kapitału zagranicznego do województwa małopolskiego utrzymuje się od 1997 roku na podobnym poziomie od 590 do 640 mln USD rocznie. W 2003 roku zagraniczne inwestycje bezpośrednie w regionie wyniosły około 609 mln USD.

Prawie połowa kapitału zagranicznego zainwestowanego w regionie w latach 1989-2003 przypada na przemysł (49%), niespełna 25% nakładów pochłonął sektor bankowy, a dwukrotnie mniej handel. Blisko 1/3 kapitału, jaki napłynął do Małopolski do 2003 roku, pochodzi z Niemiec, 27% ze Stanów Zjednoczonych. Dużą wartość mają inwestycje francuskie (9%) i brytyjskie (4,66%). Relatywnie wysokie są inwestycje duńskie i chorwackie. Udział obu tych krajów w inwestycjach w regionie jest wyższy niż w całym kraju.

Miasto Kraków skupia 68% kapitału zagranicznego (3 750 mln USD), jaki napłynął do województwa w latach 1989-2003. Dominacja stolicy regionu jest szczególnie widoczna w inwestycjach w usługi (96%) i handel (74%), w przemyśle ponad połowa nakładów miała miejsce poza Krakowem. Duże inwestycje obserwujemy poza Krakowem – 510 mln USD w powiatach krakowskim i wielickim oraz w zachodniej części województwa – 420 mln USD w powiatach olkuskim, chrzanowskim i oświęcimskim. W części wschodniej ośrodkami o dużych inwestycjach są Brzesko (310 mln USD) i Nowy Sącz (180 mln USD), a w nieco mniejszym stopniu również Tarnów (90 mln USD).

Cele polityki gospodarczej województwa. „Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego” została przyjęta 28 stycznia 2000 roku przez Sejmik Województwa Małopolskiego. „Strategia” wyznacza misję, priorytety działań służących rozwojowi regionu, cele strategiczne i zadania na lata 2000/2006, jakie należy wykonać, aby realizacja jej zapisów była możliwa. W polu **Gospodarstwo – kapitał, kreatywność, technologia** (tab. 3.2.) mieszczą się istotne dla podniesienia innowacyjności regionu obszary aktywności gospodarczej.

Tablica 3.2.

<p>Cel nadrzędny: C. Trwały rozwój gospodarczy</p>
--

Pole:
GOSPODARSTWO
– kapitał,
kreatywność,
technologia

Cele strategiczne C1 – C6					
C.1. Restrukturyzacja podniesienie konkurencyjności tradycyjnych działów przemysłu	C.2. Konkurencyjne, rynkowe rolnictwo	C.3. Innowacyjne firmy	C.4. Rozwinięte przemysły „regionalnej szansy”	C.5. Rozwinięte otoczenie biznesu	C.6. Wysoki poziom inwestycji

Warunkiem zapewnienia **trwałego rozwoju gospodarczego** (celu nadrzędnego zapisanego w strategii) jest poprawa konkurencyjności gospodarki Małopolski. W dobie szybkiego postępu technologicznego i nasilających się procesów globalizacyjnych, utrzymywanie dominujących w Małopolsce tzw. tradycyjnych działów gospodarki (materiało-energo-ochłonnnych i praco-ochłonnnych) jest nieracjonalne. Konieczne są głębokie zmiany strukturalne idące w kierunku zwiększenia roli przemysłów nauko-ochłonnych. (**C.3. Innowacyjne firmy** i **C.4. Rozwinięte przemysły regionalnej szansy**).

Fundamentalnego znaczenia dla rozwoju nabiera innowacyjność, czyli według definicji zdolność i motywacja do wykorzystywania wyników badań naukowych, nowych koncepcji, wynalazków, pomysłów. Warunkiem koniecznym innowacyjności jest także sprzyjające jej środowisko (**C.5. Rozwinięte otoczenie biznesu**) i napływ inwestycji zagranicznych, szczególnie w preferowanych w Małopolsce dziedzinach (**C.6. Wysoki poziom inwestycji**)

„Strategia” proponuje rozwiązania polegające na:

- stworzeniu regionalnych instytucji partnerstwa i współpracy na rzecz innowacyjności i transferu technologii (C.3.1.), poprzez m.in.: Regionalną Strategię Innowacji;
- stosowaniu narzędzi wspierania rozwoju potencjału badawczego i naukowego w regionie (C.3.2.), poprzez m.in.: wspieranie działalności informacyjnej, szkoleniowej i doradczej podmiotów promujących programy pomocowe, przyciąganie do regionu inwestycji w sektorze badawczo-rozwojowym;
- wspieraniu tworzenia oraz rozwoju przedsiębiorstw nowatorskich i zaawansowanych technologicznie (C.3.3.), poprzez m.in.: centra transferu technologii, ośrodki informacyjne pierwszego kontaktu, inkubatory technologiczne;
- wspieraniu rozwoju sektora wysokich technologii (C.4.1.), poprzez m.in.: powołanie funduszu załączkowego (seed capital), wywołanie popytu na produkty wysokich technologii;
- wspieraniu rozwoju „przemysłu czasu wolnego” (C.4.2) oraz „przemysłu kulturowego” (C.4.3.);
- wspieraniu rozwoju MŚP poprzez zwiększenie ich innowacyjności i unowocześnienie struktury przemysłowej (C.5.1.);
- wspieraniu rozwoju usług finansowych i konsultingowych (C.5.3.).

3.3 PRZEDSIĘBIORSTWA W MAŁOPOLSCE⁵

Tendencja przyrostu ilości podmiotów gospodarczych Województwa Małopolskiego została utrzymana w roku 2003. Na koniec grudnia 2003 r. zarejestrowanych było 285,8 tys. przedsiębiorstw, co w odniesieniu do roku poprzedniego stanowi wzrost o 2,7%. W krajowym systemie REGON na koniec grudnia 2003 r. zarejestrowanych było 3581,6 tys. podmiotów gospodarczych. Małopolska pod względem ich ilości (8% w skali całego kraju) utrzymała 5 pozycję po województwach: mazowieckim, śląskim, wielkopolskim i dolnośląskim.

W Województwie Małopolskim w sektorze rynkowym małych i średnich przedsiębiorstw zatrudnionych było 460,8 tys. osób. Ilość ta pozwoliła zachować czwarte miejsce po województwach: mazowieckim, śląskim i wielkopolskim. W porównaniu z ubiegłym rokiem nastąpił wzrost o 6,62%, co stanowi przełom licząc od roku 1999, od kiedy to następowało zmniejszanie ilości zatrudnionych w małopolskich MŚP.

Małopolskie MŚP są firmami młodymi, około 30% z nich ma mniej niż 5 lat. Pozytywną przesłanką są wzrastające od 2002 r. wśród przedsiębiorców nakłady na innowacje. W 2002 roku Województwo Małopolskie zajęło trzecie miejsce pod względem liczby średnich przedsiębiorstw przemysłowych ponoszących nakłady na innowacje, za województwami śląskim i mazowieckim.

Średni wskaźnik przedsiębiorczości (mierzony liczbą przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców) w Województwie Małopolskim wzrósł od 86 do 88, co umacnia Małopolskę na czwartym miejscu w Polsce, a tym samym lokuje w czołówce najaktywniejszych regionów. Powiaty: tarnowski, nowosądecki, dąbrowski, limanowski i gorlicki, podobnie jak w latach ubiegłych, zanotowały najniższy wskaźnik, jednak i one wykazują nieznaczny wzrost. Najwyższy wskaźnik w 2003 r. utrzymał powiat grodzki – Kraków oraz powiat tatrzański.

W roku 2003 w ramach realizacji analizy wstępnej dla potrzeb RSI przeprowadzono badania małych i średnich przedsiębiorstw pod kątem poziomu ich innowacyjności⁶. Analizie została poddana grupa reprezentatywna, w której dominujące miejsce przyznano firmom z kategorii średniej (tj. podmioty od 50 do 250 zatrudnionych). Strukturę prowadzonej działalności gospodarczej wg klasyfikacji EKD (PKD) przedstawiono w tab. 3.3.

⁵ Materiał opracowany na bazie dokumentu „Raport z badań ankietowych popytu firm na innowacje w Małopolsce”, w ramach projektu Nr: 6 RSI 2003 C/06004 „Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego”.

⁶ Innowacyjność jest rozumiana jako nowe pomysły (produkty, procesy produkcyjne, materiały, organizacja, sposób prowadzenia biznesu, cechy jakościowe, usługi dla klientów, rynki zbytu), tworzące dodatkową wartość ekonomiczną.

Tablica 3.3.

Podsekcja PKD	%
budownictwo	25,3%
handel hurtowy i detaliczny	14,6%
obsługa nieruchomości i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	13,7%
transport, gospodarka magazynowa, łączność	12,0%
produkcja artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych	7,7%
produkcja maszyn i urządzeń	7,3%
produkcja metali i wyrobów z metali	5,2%
produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych	2,6%
produkcja wyrobów włókienniczych i odzieży	2,1%
działalność wydawnicza	2,1%
produkcja sprzętu transportowego	2,1%
produkcja drewna i wyrobów z drewna	1,7%
produkcja wyrobów z surowców niemetalicznych	1,7%
hotele i restauracje	1,3%
produkcja wyrobów chemicznych	0,4%
SUMA	100%

Struktura ankietowanych firm według podsekcji PKD

Z badań tych wynika, że przedsiębiorstwa w Województwie Małopolskim podejmują pewne działania w sferze innowacji, lecz nie są to działania o skali satysfakcjonującej.

Najwięcej firm, bo prawie 72%, posiada własną stronę internetową, co pozwala stwierdzić, że w dużej mierze posługują się technologiami informatycznymi.

62% firm wprowadziło w ostatnim roku usprawnienia organizacyjne, a 52,7% w ostatnich trzech latach wzbogaciło swój asortyment produktów lub usług. Ponad 42% starało się także wprowadzać nowe lub ulepszone technologie. Jednak, co jest niezwykle ważne, mało firm (15,6%) prowadzi badania związane z innowacjami i rozwojem. Prawdopodobnie jest to związane z wysokimi kosztami takich badań. Tylko 1,3% przebadanych firm wprowadziło do produkcji w ostatnim roku wynalazek, a 44,7% przedsiębiorstw odpowiedziało, że nowe technologie w firmie są zakupywane, 40,5% że technologie te powstają w firmie w oparciu o własny personel, natomiast 8% firm pozyskuje nowe technologie w wyniku współpracy z jednostką badawczo-rozwojową.

Zaledwie niecałe 23 % analizowanych przedsiębiorstw współpracuje z uczelnią wyższą, a prawie 77% nie korzysta z takiej możliwości. Ponad 80% nie współpracuje z jednostkami B+R.

Za najistotniejsze problemy we współpracy z JBR-ami uznano: wysokie koszty współpracy, dużą biurokrację, tajemnice handlowe firmy, brak znajomości wymagań rynkowych, słaby przepływ informacji, brak informacji o możliwości współpracy, małą mobilność jednostek badawczych, teoretyczne podejście jednostek badawczych do zgłaszanych przez przedsiębiorców problemów.

87,4% ankietowanych przedsiębiorstw nie korzysta z instrumentów wsparcia polityki proinnowacyjnej na poziomie regionalnym i krajowym. Jako główne powody takiego stanu, przedsiębiorcy wymieniają: brak informacji, trudności w wypełnianiu wniosków, biurokrację, zbyt wysokie wymagania odnośnie własnego wkładu pieniężnego, długi proces przyznawania dotacji.

Wśród pracowników firm można zaobserwować słabą znajomość technologii informacyjnych. Tylko w ok. 20% małopolskich przedsiębiorstwach technologiami informatycznymi posługuje się ponad połowa pracowników. Ponad połowa firm deklaruje natomiast, że $\frac{3}{4}$ pracowników nie posiada takiej znajomości. Stan ten świadczy o konieczności zintensyfikowania działalności szkoleniowej przedsiębiorców tym zakresie.

Internet i poczta elektroniczna są często używane przez przedsiębiorstwa Województwa Małopolskiego. Aż 94,9% firm przekazuje i otrzymuje tą drogą informacje, 65,4% dokonuje płatności, a nieco mniej niż połowa dokonuje sprzedaży i zaopatrzenia.

Najgorsze perspektywy, odnośnie swojego rozwoju, małopolskie firmy widzą w kwestii wzrostu cen sprzedaży swoich produktów i usług oraz w kwestii wejścia na nowe rynki.

Natomiast najlepsze perspektywy, (choć wcale nie bardzo dobre) widzą one odpowiednio w kwestiach poprawy wyników ekonomicznych, poprawy produktywności i realizacji nowych inwestycji.

Biorąc pod uwagę aktywność małopolskich firm pod względem pozyskiwania środków finansowych zewnętrznych, tylko około 17% przygotowało wniosek o dofinansowanie przedsięwzięć rozwojowych ze środków Unii Europejskiej. Wniosek o dofinansowanie działań rozwojowych z funduszy unijnych został pozytywnie rozpatrzony w wypadku około 50% składających go podmiotów.

Według małopolskich przedsiębiorców najważniejszymi instrumentami wspierania małej i średniej przedsiębiorczości są:

- wsparcie finansowe nowych inwestycji;
- udzielanie gwarancji w celu uzyskania pożyczek bankowych;
- tworzenie infrastruktury informatycznej i komunikacyjnej.

Natomiast najniżej oceniają takie instrumenty jak: tworzenie ram organizacyjnych współpracy pomiędzy firmami, procedury normalizacyjne i przyznawanie certyfikatów oraz tworzenie chociażby parków technologicznych.

Największy wpływ na konkurencyjność firm w najbliższych latach - zdaniem przedsiębiorców, będą wywierać:

- obniżenie stóp procentowych oraz dostępność do finansowania bankowego;
- stabilność makroekonomiczna;
- zmniejszenie obciążeń podatkowych i składek ZUS;
- wzrost popytu pozwalający podwyższyć ceny sprzedaży własnych produktów.

W świetle przeprowadzonych badań najniżej ocenia się: lepszą znajomość rynków zewnętrznych, wykorzystanie nowych technologii, uzyskanie certyfikatu jakości, wejście Polski do Unii Europejskiej oraz dostęp do nowych środków własnych.

Zastanawiająca jest zwłaszcza ocena wpływu przystąpienia do Unii Europejskiej na konkurencyjność badanych przedsiębiorstw. Otrzymało ono średnią ocenę na poziomie zaledwie 3,34 (w 5-pkt skali).

Pewną nadzieją napawa fakt, iż 59% przedsiębiorstw zamierza w przyszłości wykorzystać proinnowacyjne instrumenty wsparcia małych i średnich przedsiębiorstw.

3.4 POTENCJAŁ INSTYTUCJI WSPIERAJĄCYCH PROCESY INNOWACYJNE

Rodzaje instytucji wspierających procesy innowacyjne. Procesy innowacyjne w gospodarce i społeczeństwie obejmują licznych uczestników w różnych instytucjach. Do instytucji wspierających procesy innowacyjne zaliczyć trzeba:

- instytucje tworzące innowacje;
- instytucje i firmy zajmujące się komercyjnie transferem technologii, innowacji i wiedzy oraz firmy pośredniczące w tych działaniach;
- instytucje typu „non profit” powołane statutowo do wspierania innowacji.

Instytucje tworzące innowacje to instytucje badawczo-rozwojowe, uczelnie, firmy innowacyjne. Instytucje i firmy pośredniczące na zasadach komercyjnych przy transferze innowacji to firmy inżyniersko-doradcze, doradcze i szkoleniowe, biura rzeczników patentowych, kancelarie prawne itp. Instytucje powołane statutowo do wspierania procesów innowacyjnych i dofinansowane ze środków publicznych to centra transferu technologii przy uczelniach, instytutach badawczych, spółki zarządzające parkami technologicznymi, a także agendy w urzędach na różnych poziomach.

W grupie instytucji powołanych statutowo do wspierania innowacji stosowane są w różnych opracowaniach różne kryteria kwalifikacji. **Łącznie można szacować tę liczbę na poziomie przekraczającym 140 niezależnych jednostek i instytucji.** Wiele z tych instytucji nie ma wpisanych innowacji „explicite” do swoich statutów nie mniej „wspieranie rozwoju” i „wspieranie biznesu” musi się wiązać z promocją innowacji.

Należy przyjąć, że większość wyżej wspomnianych instytucji wspiera w różnym stopniu i na różnych poziomach oraz etapach swojej działalności procesy innowacyjne. Chodzi tutaj o innowacje technologiczne i organizacyjne, procesowe i produktowe, chodzi także o informowanie o innowacjach i ich promocję.

Przyjęcie węższej lub szerszej definicji instytucji wspierających procesy innowacyjne ma znaczenie przy budowie Regionalnej Strategii Innowacji. Uświadomienie sobie funkcjonujących powiązań jest istotne przy rozważaniu i pobudzaniu istniejącego potencjału. To z kolei ma duży wpływ na efektywność procesu wspierania, a co za tym idzie funkcjonowania procesów innowacyjnych w regionie.

Potencjał instytucji tworzących innowacje w Małopolsce. Sektor badawczo-rozwojowy w Małopolsce należy do mocnych stron Regionu. Oprócz uczelni wyższych, Małopolska posiada grupę bardzo aktywnych instytutów branżowych (JBR-ów) oraz instytutów Polskiej Akademii Nauk.

Istnieje zgoda odnośnie do tego, że potencjał instytucji tworzących (lub mogących tworzyć innowacje) w Małopolsce jest duży i wyróżnia ten region w stosunku do innych. Ma to odzwierciedlenie w mocnych stronach Regionu w analizie SWOT. Większą dyskusję wywołuje kwestia, czy potencjał ten przekłada się na rzeczywistą podaż innowacji i jakie są przyczyny słabego wykorzystania badań naukowych przez gospodarkę.

Badaniami podaży innowacji w Małopolsce objęto 12 ośrodków badawczo-rozwojowych i cztery krakowskie wyższe uczelnie. Jednym z powszechnie stosowanych wskaźników innowa-

cyjności jest liczba patentów. W tym obszarze wyraźnie widać tendencję spadkową w latach 2001-2003; liczba patentów zgłoszonych w 2003 r. przez małopolskie JBR spadła w porównaniu z rokiem 2001 o niemal 25%. Podczas gdy w roku 2001 zostało zgłoszonych 59 patentów, to w roku 2003 było ich tylko 47. Średnio, jeden JBR zgłasza lub rejestruje około 4 patenty rocznie. W latach 2001-2003, spośród innowacyjnych rozwiązań opracowanych w JBR-ach, prawie 20% zostało sprzedanych jako patenty, wzory użytkowe bądź udzielone licencje. Dobrym prognozą rozwoju innowacji w Małopolsce jest fakt, iż ponad 50% spośród badanych JBR-ów korzysta z krajowych i międzynarodowych programów wspierania innowacyjności (ponad 1/3 z nich uczestniczy w różnych programach). W około 64% projekty realizowane w ramach tych programów mają zasięg międzynarodowy. Wysoko były oceniane te programy, które już zostały zakończone; uzyskiwały one ocenę 4-5 w skali od 1 do 5. W ramach tych projektów na etapie prototypu zakończono 35% projektów, a na etapie pełnego wdrożenia 34%. Zwracano także uwagę na główne problemy JBR-ów związane z ich udziałem w programach wsparcia innowacji. Należą do nich:

- zbyt małe środki finansowe i trudności w ich pozyskiwaniu;
- bardzo wysokie wymagania formalne (dokumentacyjne) potrzebne do udziału w tych programach;
- problemy związane z finansowaniem fazy wstępnej projektów;
- słabe przygotowanie sektora MŚP do udziału w programach.

Wskazują one na konieczność dalszych, różnokierunkowych działań, zmierzających do lepszego przygotowania zarówno JBR-ów, jak i MŚP, do udziału w tych programach.

Problemem, który negatywnie rzutuje na możliwość podejmowania współpracy w innowacyjnych projektach jest stopień zużycia aparatury badawczej. W połowie badanych JBR-ów stopień amortyzacji jest oceniany na ponad 73%. W najlepszym przypadku aparatura jest zużyta w 20%, a w skrajnym w 100%.

Wciąż największy udział w finansowaniu projektów prowadzonych przez JBR-y ma budżet państwa (39%). Środki własne jednostek finansują projekty w 34%. Ze środków prywatnych (biznesu) pochodzi około 23% środków. Tylko 4% funduszy pochodzi z budżetu UE.

Badania podaży innowacji w wytypowanych uczelniach wskazują na:

- celowość uruchomienia specjalnych funduszy na rozwój innowacyjnych projektów, ale także na konieczność poprawy współpracy z przedsiębiorstwami (głównie MŚP);
- konieczność lepszej współpracy z instytucjami pośredniczącymi w transferze technologii;
- konieczność poprawy zaplecza technicznego (np. stałych łącz internetowych);
- niski stopień konkurencyjności wielu jednostek organizacyjnych uczelni na rynku.

Jednym ze sposobów poprawy sytuacji jest tworzenie przy uczelniach i instytutach nowych lub wzmacnianie istniejących centrów transferu technologii i ich współpracy z gospodarką narodową oraz budowanie struktur wspierających przedsiębiorczość akademicką. Działania te powinny uwzględniać istniejące instytucje lub sieci instytucji wspierających przedsiębiorczość i przedsiębiorstwa

Potencjał instytucji i firm zajmujących się komercyjnie transferem technologii, innowacji pośredniczących wiedzy oraz pośredniczących w tych działaniach. Ocena potencjału tej grupy aktorów rynku innowacyjnego jest trudna. Szacuje się, że w Małopolsce działa kilkanaście takich podmiotów⁷. Część z nich ma powiązania personalne ze szkołami wyższymi, część używa

⁷ W statystykach pojawia się zamiennie liczba 13 lub 15.

w swych nazwach słów innowacja lub innowacyjne. Zdarza się, że firmy te nie oferują usług na poziomie oczekiwanym przez klienta. Są to często usługi, trudne do szybkiego zweryfikowania jak na przykład doradztwo w pisaniu wniosków o dofinansowanie z funduszy europejskich.

Nasila się proces penetracji regionu przez zagraniczne firmy inżyniersko-konsultingowe nastawione w pierwszym rzędzie na udział w pozyskiwaniu funduszy na innowacje zarówno z Unii Europejskiej, jak i z funduszy krajowych. Firmy te albo zakładają w Krakowie swoje oddziały, albo tworzą nowe firmy lub Joint Venture z lokalnymi firmami. Część z tych firm posiada duże doświadczenie, jak również odpowiednio przygotowany personel. Należy oczekiwać, że ich udział w rynku usług innowacyjnych będzie się zwiększać.

Potencjał instytucji „non profit” powołanych statutowo do wspierania innowacji. Jak już wyżej wspomniano, Małopolska należy do województw posiadających bardzo dużą liczbę instytucji zajmujących się rozwojem i wspieraniem przedsiębiorczości. Instytucje te prezentują bogatą, częściowo uzupełniającą się, a częściowo dublującą ofertę dla klientów. Większość tych instytucji bierze udział w promowaniu i transferze innowacji.

Centralną instytucją wspierającą rozwój regionalny jest Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego (MARR), pełniąca rolę Regionalnej Instytucji Finansującej, realizująca szeroki wachlarz działań skierowanych do MŚP. Wśród pozostałych, największych instytucji rozwijających procesy innowacyjne w Małopolsce wymienić należy m.in. Centrum Transferu Technologii Politechniki Krakowskiej, które jest zarazem Unijnym Ośrodkiem Przekazu Innowacji IRC na Polską Południową (specjalizacja w ponadgranicznym transferze technologii) i Regionalnym Punktem Kontaktowym Programów Ramowych (specjalizacja we wspieraniu udziału instytucji i osób z Małopolski w Programach Ramowych Unii Europejskiej); Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Uniwersytetu Jagiellońskiego specjalizujące się we wspieraniu przedsiębiorczości uniwersyteckiej i transferze technologii z uniwersytetu do przemysłu; Krakowski Park Technologiczny sp. z o.o., który jest spółką zarządzającą Specjalną Strefą Ekonomiczną; Euro Info Center przy Izbie Przemysłowo Handlowej, działające dla małych i średnich przedsiębiorstw w obszarze integracji z UE; Fundacją Partnerstwo dla Środowiska specjalizującą się w zagadnieniach ochrony środowiska; Fundację Progress & Business, zajmującą się transferem technologii i innowacji, założoną m.in. przez UJ i AGH, Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji (MISTIA) specjalizujący się m.in. w szkoleniach dla samorządów. W grupie instytucji istotnie wpływających na rozwój transferu technologii mieszczą się także: Tarnowski Klaster Przemysłowy „Plastikowa Dolina” oraz Małopolska Agencja Energii i Środowiska.

Przeglądając misję wymienionych powyżej instytucji i wielu innych, widać wyraźnie, że mają one swoje ściśle określone cele, specjalizacje i specyfikę, ale działają w obszarze innowacji i wspierania przedsiębiorczości. Każda z wymienionych instytucji brała udział w projektach krajowych i zagranicznych, posiada bazę materialną, przeszkolony personel i gotowe bazy danych.

Potencjał członków - instytucji Krajowego Systemu Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości z Małopolski, akredytowanych do programów PHARE, instytucji małopolskich oraz akredytacji do tworzonego Krajowego Systemu Innowacji, był od 1997 roku wielokrotnie badany i opisywany – w tym przez kilku ekspertów zagranicznych. Powtarzające się w ich opracowaniach wnioski mówiły o braku kontaktów oraz aktywnej konkurencji w tej grupie instytucji.

Proponowane wskaźniki oceny potencjału instytucji wspierających procesy innowacyjne. Dotychczasowe próby określania potencjału instytucji wspierających procesy innowacyjne

polegały głównie na opisywaniu charakteru oferowanych usług oraz podawaniu opisów projektów, w których otrzymywały one dofinansowanie.

W świetle doświadczeń ostatnich lat pojawiło się kilka nowych możliwości określania stopnia zaangażowania w procesy innowacyjne. Jednym z ważnych mierników działalności proinnowacyjnej powinien być udział instytucji w międzynarodowych programach badawczo-rozwojowych (Programach Ramowych Unii Europejskiej, Programach COST, EUREKA i innych). Podstawowym kryterium uzyskania dofinansowania w tych programach jest udowodnienie innowacyjności proponowanego rozwiązania jak i jego powiązania z gospodarką i społeczeństwem. Innymi miernikami mogą być: udział w konsorcjach Centrów Zaawansowanych Technologii oraz krajowych i zagranicznych sieciach innowacyjnych, uzyskane akredytacje w sieciach i programach tworzonych m.in. przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości, liczba przeszkolonych klientów, liczba utworzonych firm, liczba projektów pozyskanych dla regionu. Wypracowanie sposobu pomiaru potencjału miało znaczenie w przypadku tworzenia priorytetów i ocenie możliwości funkcjonowania Regionalnego Systemu Innowacji.

Reasumując:

- Przy tworzeniu Regionalnego Systemu Innowacji należy przeprowadzić analizę, które z dotychczas działających instytucji w obszarze wspierania rozwoju i przedsiębiorczości nadają się od razu do włączenia do tego systemu, a które powinny być włączane stopniowo.
- Tworząc nowe instytucje wspierające procesy innowacyjne należy pamiętać o istniejących już instytucjach, aby uzyskać efekt synergii oraz uniknąć dublowania zadań.
- Przy wspieraniu procesów innowacyjnych z pieniędzy publicznych należy uwzględnić istnienie sektora prywatnego. Pojawia się także nowa grupa aktorów procesu innowacyjnego w postaci firm zagranicznych.
- Uwidaczniają się nowe możliwości rozwoju, a zarazem konieczność oceny w oparciu o jednolite kryteria potencjału i jakości instytucji wspierających procesy innowacyjne.

3.5 POTENCJAŁ INNOWACYJNY MAŁOPOLSKI W SKALI KRAJU

Dla ukazania aktualnego potencjału innowacyjnego Małopolski zostały wybrane pewne obszary aktywności gospodarczej, na podstawie danych statystycznych i przeprowadzonych badań w ramach cytowanego na str. 2 projektu Nr: 6 RSI 2003 C/06004 pt. „Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego”.

Tablica 3.4.

Poziom
wykształcenia
ludności

Rodzaj wykształcenia	Udział ludności [%]	
	Małopolska	Polska
Ponadpodstawowe	66,4%	64,6%
Średnie	53,0%	51,6%
Wyższe	10,1%	9,9%

Tablica 3.5.

Wyszczególnienie	Udział Małopolski [%]	Komentarz
Liczba szkół wyższych	7,6%	Niższa liczba szkół, ale poszukiwanych i o wysokim poziomie
Studenci ogółem	9,2%	III miejsce w kraju
Absolwenci ogółem	7,4%	Wysoki poziom wymagań – dobre przygotowanie absolwentów
Nauczyciele akademicy	12,4%	Wysokokwalifikowana liczna kadra – liczbowo odpowiadająca wymaganiom Państwowej Komisji Akredytacyjnej

Kształcenie na poziomie wyższym w odniesieniu do kształcenia w kraju

Małe i Średnie Przedsiębiorstwa (MŚP)

- W Małopolsce znajduje się 8% ogółu MŚP w kraju (daje to 5 pozycję po woj. mazowieckim, śląskim, wielkopolskim i dolnośląskim);
- Średni wskaźnik przedsiębiorczości jest wysoki i wynosi 88 MŚP/1000 mieszkańców, co daje Małopolsce 4 miejsce w kraju.

Warunki środowiskowe

Województwo Małopolskie cechuje największe w Polsce zróżnicowanie środowiska przyrodniczego oraz duży udział w jego powierzchni parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu i parków narodowych. Krajobraz i warunki środowiskowe sprzyjają rozwojowi zaawansowanych technologii w warunkach „green-field” oraz rozwojowi przemysłu „czasu wolnego”.

Tablica 3.6.

Firma posiada własną stronę www	71,7%
W ostatnim roku firma wprowadziła usprawnienia organizacyjne	62,0%
W ostatnich trzech latach firma wprowadziła nowe produkty lub usługi	52,7%
Firma przeprowadza audyt bilansu przez niezależną firmę	45,6%
Firma stosuje controlling kosztów	44,3%
W ostatnich trzech latach firma wprowadziła nowe lub ulepszone technologie	42,2%
W roku 2003 firma uczestniczyła w imprezach wystawienniczo-targowych	33,8%
Firma chroni swoją własność intelektualną	26,6%
Firma współpracuje z uczelniami lub ośrodkami badawczymi	20,3%
Firma prowadzi badania związane z innowacjami i rozwojem	15,6%
Firma zgłosiła w ostatnim roku wynalazek	1,3%

Obszary innowacyjnej działalności przedsiębiorstw (stan na 30.06.2004)

Pochodzenie innowacyjnych technologii

- 44,7% przedsiębiorstw kupuje nowoczesne technologie;
- 40,5% – nowe technologie powstają w firmie w oparciu o własny personel;
- 8% firm pozyskuje nowe technologie w wyniku współpracy z jednostką badawczo-rozwojową.

Ocena jakości pracy jednostek badawczych

- 7,2% ankietowanych przedsiębiorstw oceniło wysoko jakość pracy jednostek badawczych;
- 62% oceniło ją na poziomie umiarkowanym;
- 8% ankietowanych firm uważa, że jakość pracy jednostek badawczych jest niska;
- 22,8% – brak odpowiedzi, co oznacza, że firmy te nie współpracują z jednostkami badawczymi lub nie mają zdania na temat jakości ich pracy.

Tablica 3.7.

Programy publiczne, dotyczące wspierania małej i średniej przedsiębiorczości

Nazwa instytucji realizującej program	Nazwa programu	Korzystałem z tego programu	Znam, lecz nie korzystałem	Nie znam, lecz chciałbym poznać	Nie znam i nie jestem nim zainteresowany
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Kredyty i pożyczki na nowe miejsca pracy na wsi	3,5%	27%	7%	50%
Agencja Techniki i Technologii	Finansowanie wdrożeń	0%	19%	32%	34%
Ministerstwo Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej	Refundacja części kosztów uczestnictwa w imprezach targowo-wystawienniczych	5%	28%	25%	29%
Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej	Kredyty i mikro-kredyty dla małej i średniej przedsiębiorczości na terenach wiejskich	0,5%	20%	13%	53%
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Udzielanie i umarzenie pożyczek oraz udzielanie dotacji ze środków funduszu na inwestycje	9%	26%	28%	25,5%
Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	Program Odbudowa	4%	24%	37%	22%
Powiatowe Urzędy Pracy	Program Absolwent	20%	48,5%	11,5%	8,5%
Powiatowe Urzędy Pracy	Roboty publiczne i prace interwencyjne	11%	43%	12,5%	21%
Powiatowe Urzędy Pracy	Pożyczki na tworzenie nowych miejsc pracy	6,5%	48,5%	21,5%	10,5%
Powiatowe Urzędy Pracy	Dofinansowanie składki ZUS przy zatrudnieniu bezrobotnego	16%	41%	23%	8%

Korzystanie z instrumentów wsparcia polityki proinnowacyjnej

- 87,4% ankietowanych przedsiębiorstw nie korzysta z instrumentów wsparcia polityki proinnowacyjnej;
- około 4% korzysta z instrumentów wsparcia polityki proinnowacyjnej;
- ponad 9% firm nie udzieliło odpowiedzi.

Źródła informacji na temat nowych rozwiązań

- 61,6% – targi, seminaria i konferencje;
- 18,99% – jednostki badawczo-rozwojowe,
- 15,61% centra transferu technologii i uczelnie wyższe;
- 43,04% inne źródła informacji (można było zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź).

Staća współpraca międzynarodowa jednostek badawczo-rozwojowych (JBR-ów)

- 8,33 % – 1 partner współpracujący;
- 8,33 % – 2 partnerów współpracujących;
- 16,67 % – 3 partnerów współpracujących;
- 33,33 % – 4 partnerów współpracujących;
- 8,33 % – 5 partnerów współpracujących.

Liczba zgłoszonych patentów przez JBR-y

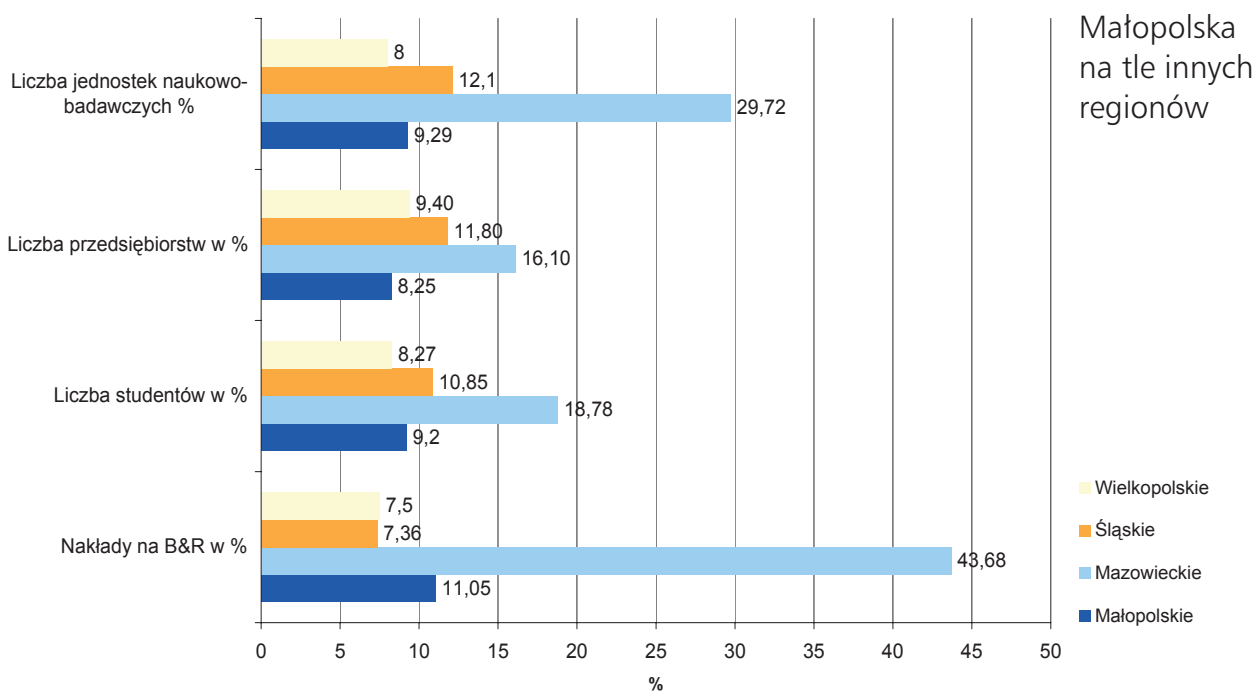
- 2001 r. – 59 patentów;
- 2002 r. – 56 patentów;
- 2003 r. – 47 patentów.

W latach 2001-2003, z pośród innowacyjnych rozwiązań opracowanych w JBR-ach, ponad 40% zostało zarejestrowanych w Urzędzie Patentowym RP jako patenty, a około 39% zostało zgłoszonych do Urzędu Patentowego RP. Spośród nich prawie 20% zostało sprzedanych jako patenty, wzory użytkowe bądź jako udzielone licencje.

Ilość odbiorców technologii oferowanych przez JBR-y w latach 2001-2003 jest dość stabilna i wynosi nieco ponad 300 firm.

W latach 2001-2003 w czterech badanych krakowskich uczelniach zostało zgłoszonych do Urzędu Patentowego RP około 250 wniosków patentowych.

W załączeniu wykres „Małopolska na tle innych regionów”.

4. REGIONALNY SYSTEM INNOWACJI WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

4.1 ZNACZENIE INNOWACJI DLA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA – STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO JAKO PODSTAWA DO SFORMUŁOWANIA RSI

Małopolska, będąc jednym z głównych ośrodków naukowo-badawczych w kraju, ma pełne szanse stać się liderem w rozwoju Regionalnego Systemu Innowacji, zaś **Regionalna Strategia Innowacji jest głównym narzędziem kreowania zrównoważonego innowacyjnego rozwoju Województwa Małopolskiego**. Zgodnie ze strategią rozwoju, generalnym – strategicznym celem rozwoju Województwa Małopolskiego jest jej misja:

„Małopolska – regionem szans wszechstronnego rozwoju ludzi i nowoczesnej gospodarki, silnym aktywnością swych mieszkańców, czerpiącym z dziedzictwa przeszłości i zachowującym tożsamość w integrującej się Europie”.

Dla osiągnięcia tego celu wybrano osiem obszarów interwencji, które są związane z priorytetami – celami nadrzędnymi strategii rozwoju województwa. Wszystkie, w tym trzy spośród nich bezpośrednio, zaś pięć pośrednio – wiążą się z Regionalną Strategią Innowacji. Są to następujące obszary interwencji:

- Bezpośrednio związane z RSI:
 - Obszar I: Lepiej wykształceni, aktywni i przedsiębiorczy mieszkańcy.

Obszar II: Wysoka jakość środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Obszar III: Trwały rozwój gospodarczy.

● Pośrednio związane z RSI:

Obszar V: Lepsza współpraca wewnętrzna.

Obszar VI: Harmonijny rozwój całej Małopolski.

Obszar VII: Wzajemne wsparcie regionów sąsiadujących w działaniach na rzecz rozwoju.

Obszar VIII: Maksymalizacja pozytywnych efektów integracji.

Związki bezpośrednie RSI z obszarami interwencji dotyczą:

- rozwoju edukacji sprzyjającego innowacyjności gospodarki oraz tworzenia warunków dla rozwoju innowacji i powstawania technologii w szkołach wyższych;
- rozwoju gospodarki opartej na wiedzy, zwłaszcza w zakresie równoważenia rozwoju,
- zwiększenia potencjału badawczo-rozwojowego Województwa.

Odpowiednio, związki pośrednie ujawniają się poprzez:

- wdrożenie Regionalnej Sieci Transferu Technologii dla uzyskania wyższego efektu w zakresie harmonijnego rozwoju całego Województwa Małopolskiego;
- poszerzenie zakresu monitoringu i ocenę efektywności rozwoju systemu innowacji, na bazie oceny harmonijnego rozwoju całej Małopolski oraz oceny efektów współpracy międzyregionalnej;
- międzynarodowej współpracy w rozwoju innowacyjnego potencjału Województwa Małopolskiego dla maksymalizacji pozytywnych efektów integracji wewnętrznej.

Analizując znaczenie innowacji dla rozwoju Województwa Małopolskiego należy wziąć pod uwagę jego mocne i słabe strony, które mają wpływ na możliwości i tempo wzrostu poziomu innowacyjności gospodarki. Można z pełnym przekonaniem wyrazić pogląd, że **innowacyjność i jej rozwój mają decydujące znaczenie dla obecnej i przyszłej pozycji Województwa Małopolskiego w kraju i w Europie.**

Misję dla Regionalnej Strategii Innowacji zawarto w sformułowaniu:

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego umożliwi zwiększenie poziomu innowacyjności i konkurencyjności firm, poprzez uaktywnienie ich współpracy z szerokim zapleczem instytucjonalnym w sferze nauki, prac badawczo-rozwojowych oraz transferu technologii.

Współpraca ta będzie rozwijana w ramach „sieci współpracy”, które pozwalają lepiej i efektywniej wykorzystać potencjał intelektualny i sprzętowy partnerów tworzących sieć.

Tak rozumiana współpraca pozwoli urzeczywistnić **wizję**, w myśl której:

Województwo Małopolskie to region zaawansowanych technologicznie, konkurencyjnych firm, których rozwój następuje dzięki wykorzystaniu efektywnie działającego Regionalnego Systemu Innowacji.

Obszary rozwoju
Małopolski
z punktu
widzenia
Strategii Rozwoju
Województwa

- transport i łączność;
- modernizacja dróg krajowych i wojewódzkich;
- rozwój gospodarki i rynku pracy;
- ochrona przyrody i gospodarki środowiskiem;
- edukacja i nauka;
- rozwój wsi, rolnictwa i leśnictwa;
- kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego;
- ochrona zdrowia i pomocy społecznej;
- sport, turystyka i rekreacja.

Obszary
strategicznego
rozwoju z punktu
widzenia
Regionalnej
Strategii Innowacji

Środowisko

- Inżynieria środowiska wraz z projektowaniem architektonicznym i przemysłowym;
- Infrastruktura techniczna i transport;
- Ochrona środowiska i krajobrazu;
- Energetyka odnawialna.

Przemysł

- Inżynieria materiałowa wraz z technologiami i technikami odlewniczymi oraz hutniczymi;
- Technologie i techniki w inżynierii chemicznej;
- Technologie i techniki w budownictwie.

Zdrowie i żywność

- Ochrona zdrowia – przemysł uzdrowiskowy, rekreacja, turystyka;
- Technologie medyczne;
- Biologia i biotechnologia;
- Przemysł rolno-spożywczy.

Wiedza i komunikacja

- Edukacja w kształtowaniu kultury innowacji;
- Technologie i techniki informacyjne.

4.2 ANALIZA SWOT INNOWACJI W WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM

Analiza SWOT innowacji w Małopolsce została opracowana na podstawie przeprowadzonych badań popytu na innowacje w przedsiębiorstwach oraz podaży innowacji ze strony jednostek badawczo-rozwojowych i wybranych uczelni wyższych w ramach projektu RSI. Uwzględniono też uwagi, które zgłaszali eksperci w ramach zespołów roboczych. Analizę SWOT przedstawia tablica 4.1.

Tablica 4.1.

Mocne strony	Słabe strony
<p>Nauka, badania</p> <ul style="list-style-type: none"> Silny ośrodek akademicki. Istnienie licznych jednostek badawczo-rozwojowych. Sprawnie działające centra transferu technologii przy ośrodkach naukowych. Wysoki udział ludności z wyższym wykształceniem. 	<p>Nauka, badania</p> <ul style="list-style-type: none"> Duży nacisk na badania podstawowe w jednostkach badawczych – w tym także w JBR-ach, aktualnie odległe od potencjalnych zastosowań rynkowych. Ograniczanie jednostek badawczych (głównie JBR) do kontaktów z przedsiębiorcami, z którymi współpracują od lat. Mała skuteczność działalności informacyjno-promocyjnej ze strony jednostek badawczych, skierowanej do przedsiębiorców.
<p>Instytucje wsparcia</p> <ul style="list-style-type: none"> Istnienie Krakowskiego Parku Technologicznego. Istnienie Regionalnego Punktu Kontaktowego Programów Ramowych UE. Istnienie Ośrodka Przekazu Innowacji (IRC). Powstanie Regionalnego Centrum Informacji dla Zagranicznych Naukowców (MOC). Wyraźna orientacja instytucji wsparcia biznesu na zagadnienia doradztwa i szkoleń dla MŚP. Rozwinięta oferta szkoleniowa w zakresie możliwości pozyskiwania funduszy z programów UE. Rozwinięty system bankowy. 	<p>Instytucje wsparcia</p> <ul style="list-style-type: none"> Brak jednego punktu kontaktowego dla przedsiębiorców szukających partnerów wśród jednostek badawczych. Brak krajowego i regionalnego systemu finansowania przedsięwzięć innowacyjnych. Dublująca się oferta instytucji „około biznesowych”, wspierających transfer technologii.
<p>Przedsiębiorstwa, gospodarka</p> <ul style="list-style-type: none"> Relatywnie niskie bezrobocie. Istnienie firm o dużym potencjale innowacyjnym i mocnej pozycji na rynku krajowym i międzynarodowym. Korzystanie z kontaktów biznesowych jako źródła informacji dla rozwoju innowacyjnych przedsięwzięć organizacyjnych, konstrukcyjnych i technologicznych. Dobry poziom infrastruktury informatycznej. Niski udział „przemysłów schyłkowych”. Rozwinięty przemysł budowlany Rozwinięty przemysł przetwórczy w zakresie produkcji rolnej i sadowniczej. Zróżnicowany profil gospodarczy. 	<p>Przedsiębiorstwa, gospodarka</p> <ul style="list-style-type: none"> Niedostrzeganie roli sektora B+R jako ważnego partnera MŚP w rozwoju innowacji. Brak zrozumienia istoty i znaczenia innowacji przez pracowników przedsiębiorstw. Niedostateczna liczba innowacyjnych MŚP w Małopolsce. Zbyt mała ilość firm z zagranicznym kapitałem, wymuszających rozwój innowacyjnych przedsięwzięć. Niska świadomość możliwości i konieczności korzystania z ochrony patentowej dla innowacyjnych rozwiązań. Duże dysproporcje w rozwoju gospodarczym wewnątrz regionu. Słabe przygotowanie wielu przedsiębiorstw do konkurencji na rynku europejskim. Niedostateczna ilość MŚP w Małopolsce. Duże dysproporcje w aktywności gospodarczej mieszkańców.
<p>Region, Kraków</p> <ul style="list-style-type: none"> Metropolitarne funkcje Krakowa (kultura, finanse, usługi, węzeł transportowy). Atrakcyjność turystyczna (krajobraz, dziedzictwo kulturowe, lasy, skala ruchu, sporty zimowe). Bogate zasoby przyrodolecznicze. Jednorodna struktura demograficzna (migracje, przyrost naturalny) 	

Analiza SWOT innowacji w województwie małopolskim

Tablica 4.1.

Analiza SWOT
innowacji
w województwie
małopolskim

Szanse	Zagrożenia
<p>Nauka, badania</p> <ul style="list-style-type: none"> Nawiązywanie międzynarodowej współpracy w ramach programów UE (sieci współpracy, wspólne programy B+R). Tworzenie regionalnych sieci współpracy przedsiębiorstw i instytucji naukowych. Propagowanie kultury innowacyjności poprzez odpowiedni system informowania i kształcenia. Promocja regionu jako miejsca studiów i pracy dla zagranicznych naukowców i studentów. 	<p>Nauka, badania</p> <ul style="list-style-type: none"> Powierzchowne traktowanie kwestii innowacji w ustawie o działalności badawczo-rozwojowej. Nierozstrzygnięta kwestia restrukturyzacji JBR-ów, a przez to rozproszenie i nieefektywne wykorzystanie środków finansowych. Słaby rozwój zasobów innowacyjnych (patenty, publikacje, sprzedaż know-how). Brak możliwości finansowych w MŚP dla podjęcia współpracy ze sferą nauki. Przekonanie, że współpraca z nauką nie jest, wg przedstawicieli MŚP, narzędziem rozwoju i wzrostu konkurencyjności ich firmy.
<p>Instytucje wsparcia</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozszerzenie oferty usług bankowych, skierowanych do przedsiębiorców podejmujących innowacyjne przedsięwzięcia. Rozwój rynku kapitałowego, wspierającego finansowanie nowych technologii z możliwością dostępu dla MŚP. 	<p>Instytucje wsparcia</p> <ul style="list-style-type: none"> Brak spójnej polityki wspierania przedsięwzięć innowacyjnych i krajowych instrumentów finansowych wspierania podejmowanego „ryzyka innowacji”.
<p>Przemysł, gospodarka, region</p> <ul style="list-style-type: none"> Wzrost atrakcyjności regionu w wyniku inwestycji w obszarze wysokich technologii. Większe wykorzystanie walorów krajozobowych regionu dla rozwoju usług turystycznych. Rozwój ekologicznych gospodarstw rolnych. Rozwój proekologicznych przedsiębiorstw w obszarze przetwórstwa rolnego i ochrony środowiska. Rozwój przemysłu czasu wolnego. Decentralizacja finansów publicznych. Wzmocnienie władzy regionalnej. Rozwój społeczeństwa informacyjnego. Rozwój gospodarki opartej na wiedzy. Dynamiczny rozwój szkolnictwa, w tym kształcenia dorosłych. Wzrost napływu środków strukturalnych UE. Przyspieszenie procesów restrukturyzacji wsi. Wzrost współpracy gospodarczej i społecznej z regionami UE. Duża rezerwa w sektorze usług (zwłaszcza w obszarach wiejskich). Wejście na rynek pracy wyżu demograficznego (szansa na odmłodzenie kadry). 	<p>Przemysł, gospodarka, region</p> <ul style="list-style-type: none"> Podjęcie socjalne do prywatyzacji i restrukturyzacji przedsiębiorstw, tzn. priorytetowe traktowanie potrzeby utrzymania miejsc pracy, a nie modernizacji technologicznej i podniesienia konkurencyjności firm na rynkach zewnętrznych. Konkurowanie taną siłą roboczą i umiejętnością zapełniania niszy rynkowych, a nie innowacyjnością produktu jako celem strategicznym przedsiębiorstwa. Traktowanie innowacji, transferu technologii i współpracy z nauką jako doraźnego sposobu rozwiązywania bieżących problemów (pozyskanie raportu, analiza określonych przypadków, itp.), a nie jako strategii działania firmy. Brak sieci MŚP, które mogłyby wspólnie realizować projekty badawcze i wdrożeniowe, związane z transferem technologii, zdolnych do kooperacji z dużymi krajowymi oraz zagranicznymi firmami. Wzrost konkurencyjności sąsiednich regionów dostępność przejmowanie przez nie silnych dotychczas sfer działalności gospodarczej Małopolski. Wciąż utrudniona dostępność transportowa Małopolski. Wolne tempo przemian gospodarczych na obszarach wiejskich („skansenizacja” wsi), niesprzyjające podejmowaniu innowacyjnych przedsięwzięć.

4.3 SCENARIUSZE ROZWOJU GOSPODARKI WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO DO 2013 R.

Formułując scenariusze rozwoju gospodarczego, należy wyjść od oceny stanu wpływającego na rozwój gospodarczy⁸. Zgodnie ze strategią rozwoju, generalny – strategiczny cel rozwoju Województwa Małopolskiego zawiera się w sformułowaniu: „**Małopolska – regionem szans wszechstronnego rozwoju ludzi i nowoczesnej gospodarki, silnym aktywnością swych mieszkańców, czerpiącym z dziedzictwa przeszłości i zachowującym tożsamość w integrującej się Europie**”. Cel ten został podtrzymany w pierwotnej formie – jako podstawa budowy kolejnych dokumentów strategicznych, ponieważ w 2000 roku wizję rozwoju województwa w tym brzmieniu odniesiono do perspektywy kolejnych 10 – 15 lat.

Stan wyjściowy do formułowania scenariuszy rozwoju gospodarczego. Miarą stanu wyjściowego jest jego ocena w następujących kategoriach: **1** – rynek pracy; **2** – mała i średnia przedsiębiorczość; **3** – rolnictwo; **4** – przemysł; **5** – infrastruktura techniczna; **6** – handel; gastronomia i turystyka; **7** – regionalne i międzynarodowe otoczenie sprzyjające rozwojowi gospodarczemu.

1. Generalnie, **rynek pracy** decyduje o poziomie i strukturze bezrobocia, a tym samym o uwarunkowaniach rozwoju gospodarczego w sensie podmiotowym i przestrzennym. Małopolska należy do województw o niskiej stopie bezrobocia, ale od 1999 roku wzrasta ono systematycznie i na koniec 2002 r. wynosiło ok. 14%. Jest to wartość o 30% niższa od poziomu ogólnopolskiego. W liczbie mieszkańców oznacza to, że bezrobociem dotkniętych jest blisko 210 tys. osób na ogólną liczbę ok. 1.100 tys. pracujących.

Struktura pracujących w Województwie Małopolskim jest następująca:

- a) według przedziału wiekowego: blisko 56% stanowią osoby w wieku 25-44 lat;
- b) według miejsca zamieszkania: 50,4% – miasta, 49,6% – wieś;
- c) według płci: 54% – mężczyźni, 46% – kobiety;
- d) według poziomu wykształcenia ogółem: 18,1% – wyższe, 4,9% – policealne, 26% – średnie zawodowe, 6,8% – średnie licealne, 31,5% – wykształcenie zawodowe, 12,8% – podstawowe ukończone bądź nie oraz nieustalone wykształcenie (0,1%);
- e) według wykształcenia w zależności od miejsca zamieszkania: w obszarach miejskich 72,8% – wyższe i średnie wykształcenie, w obszarach wiejskich 38,4% – wyższe i średnie wykształcenie;
- f) według rodzaju działalności: pracownicy najemni – 72,2%, pracujący na własny rachunek – 15,9%, pomagający członkom rodziny – 7,5%, pracodawcy – 4,2%.

Najwyższą stopę bezrobocia (powyżej 18%) rejestrują powiaty: limanowski, nowosądecki, olkuski, chrzanowski i gorlicki (maksymalny poziom 20,3%). Najniższa stopa bezrobocia (poniżej 11%) występuje w powiatach krakowskim (Kraków – 8,4%), proszowickim, miechowskim i tatrzańskim.

⁸ Podstawą tej części opracowania są następujące materiały:
– Obowiązująca obecnie „Strategia rozwoju Województwa Małopolskiego”, opracowana w 2000 roku;
– Raport „Województwo Małopolskie – stan w roku 2002”;
– Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006”;
– „Małopolska lista szans” – opracowanie przygotowujące budowę strategii rozwoju województwa do 2013 r.;
– Plan przestrzennego zagospodarowania Województwa Małopolskiego;
– Założenia do Narodowego Planu Rozwoju 2007-2013;
– Założenia do Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2007-2013.

W stosunku do 1999 roku, struktura bezrobocia ulega zmianie:

- spadła liczba osób z prawem do zasiłku;
- spadła liczba bezrobotnych wśród absolwentów;
- spadła liczba bezrobotnych na wsi, spadła liczba bezrobotnych do 24 lat;
- wzrosła liczba bezrobotnych bez pracy w okresie powyżej 12 miesięcy.

Zawody poszukujące pracy to: sprzedawcy, ślusarze, robotnicy budowlani, kucharze, krawcy, pracownicy obsługi biurowej. Tylko 5% osób z wyższym wykształceniem oraz 9,4% ze średnim ogólnokształcącym i 23,4% ze średnim zawodowym – poszukuje pracy.

Zatrudnienie w działalności B+R w Małopolsce wynosi 7,2 osób na 100 mieszkańców, co stanowi 14,2% ogółu zatrudnionych w kraju i daje Małopolsce drugie miejsce w kraju (po woj. mazowieckim).

2. Liczba małych i średnich przedsiębiorstw rośnie systematycznie od 1998 roku. Obecnie ich liczba w sektorze prywatnym osiągnęła ponad 280 tys. zaś w sektorze publicznym blisko 8 200. Zatrudniają one blisko 450 tys. osób, co stanowi blisko 40% ogółu pracujących w Małopolsce.

Najwyższą aktywność w tym zakresie wykazują powiaty: oświęcimski, suski, miechowski, brzeski i tarnowski – gdzie dynamika przyrostu firm w latach 1998-2002 przekroczyła 130%. Najniższą aktywność (bliską zeru) w powiększaniu liczby firm zanotowano w powiatach: krakowskim, myślenickim, limanowskim, nowotarskim i tatrzańskim. Zestawiając jednak tę niską dynamikę w powiecie krakowskim i tatrzańskim z występującą tam niską stopą bezrobocia, można stwierdzić, że problem występuje tylko w trzech pozostałych powiatach.

3. Rolnictwo w Małopolsce jest uwarunkowane:

- negatywnie warunkami geograficzno-przyrodniczymi (topografia terenu – 22,5% obszaru na wysokości powyżej 500 m n.p.m., 7 stref klimatycznych, zróżnicowana zasobność gleb);
- korzystnie z uwagi na procent powierzchni gleb I-III klasy bonitacyjnej – 33% powierzchni w stosunku do 25,6% w kraju;
- negatywnie ze względu na średnią powierzchnię gospodarstwa rolnego: 2,1 ha w stosunku do 5,76 ha na obszarze kraju oraz ze względu na spadek powierzchni agrarnej o 11,2%.

W rolnictwie pracuje blisko 176 tys. Małopolan, co stanowi 16% ogółu pracujących.

4. Przemysł Małopolski wykazuje pożądaną dynamikę wzrostu. Osiągnęła ona ogółem 21% w stosunku do 1998 roku, przy czym:

- górnictwo i kopalnictwo wykazuje spadek;
- przetwórstwo przemysłowe wykazało wzrost o blisko 20%;
- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę – wzrost o 46,4%.

To pozytywne zmiany, wskazujące na właściwe przemiany gospodarcze, w których przetwórstwo przemysłowe wpływa na poprawę kondycji całego sektora. Na stałym poziomie utrzymuje się udział Małopolski w produkcji przemysłowej kraju (około 7%).

W Małopolsce aktualnie dominują: produkcja artykułów spożywczych i napojów (18,2%), produkcja metali (13,9%), produkcja maszyn i aparatury elektrycznej (13%), produkcja wyrobów chemicznych (10%) oraz produkcja wyrobów z metali (9,5%).

Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na dominujący udział produktów małopolskich powyżej produkcji krajowej (powyżej 15%). Dotyczy to następujących produktów:

- tkanin bawełnianych: 75,4%;
- drutów i przewodów izolowanych: 74%;
- pustaków, elementów stropowych i ceramicznych: 34,7%;
- maszyn cyfrowych: 24,3%;
- kruszyw mineralnych: 19,8%;
- tworzyw sztucznych polimeryzacyjnych: 17,7%;
- tkanin wełnianych: 17,4%;
- papierosów i tytoniu: 47,4%;
- soków i napojów owocowych: 22,1%.

Niepokojący jest spadek zatrudnionych w przemyśle małopolskim w skali kraju. W stosunku do roku 1998 wyniósł on 23% i osiągnął poziom 6,9%. Wskaźnik rentowności w przemyśle Małopolski wynosi 0,4 przy średniej wartości w Polsce 1,2. Natomiast wskaźnik poziomu kosztów w przemyśle małopolskim wynosi 99,6% przy jego średniej wartości w przemyśle krajowym 98,9%. Niestety spadają nakłady na inwestycje w przemyśle małopolskim ogółem; w stosunku do 1998 roku wynoszą 64,7%.

5. Infrastruktura techniczna to transport i komunikacja, energetyka i systemy wodno-sanitarne. Jej stan ma zasadnicze znaczenie dla rozwoju gospodarczego. Aktualnie można stwierdzić, że:

- w odniesieniu do transportu drogowego – systematyczna poprawa zarówno w odniesieniu do stanu dróg jak i do zakresu inwestycji, z odpowiednią ich hierarchizacją. Jest sprawą oczywistą, że inwestycje transportowe należą do najdroższych i postęp w tym zakresie w dużej mierze zależy od poziomu środków, które władze wojewódzkie mogą pozyskać z funduszy centralnych (polskich i UE). W odniesieniu do dróg wojewódzkich, struktura wydatków preferuje inwestycje drogowe i mostowe (68%) w stosunku do remontów i utrzymania infrastruktury (28%). To potwierdza wysokie tempo wzrostu tej niezbędnej infrastruktury;
- transport lotniczy – stworzono warunki dla jego rozwoju, ale dynamika wzrostu jest ściśle uzależniona od dynamiki wzrostu gospodarczego. Np., w 2002 roku nastąpiła recesja gospodarcza, która natychmiast spowodowała spadek dynamiki przewozów;
- w systemie energetycznym obserwuje się pozytywne przemiany organizacyjne, polegające na tworzeniu grup zakładów (przeciwdziałanie rozproszeniu) oraz systematyczne przygotowania i realizację prywatyzacji energetyki. Są też pozytywne zmiany w strukturze zaopatrzenia w energię, na korzyść energii odnawialnej. Warto przytoczyć, że projekt geotermalny Podhala zmierza do osiągnięcia jednej z największych mocy w Europie, chociaż aktualnie jest to zamierzenie ekonomicznie nieopłacalne;
- infrastruktura wodno-sanitarna ulega systematycznej poprawie. Tak jak wszędzie, infrastruktura wodociągowa wykazuje przyrost niższy, ale następuje poprawa stanu technicznego tej sieci w Małopolsce. Rośnie liczba oczyszczalni biologicznych i z podwyższonym usuwaniem biogenów w odniesieniu do oczyszczalni komunalnych. Liczba oczyszczalni przemysłowych spada – jest to związane ze złym stanem finansowym wielu zakładów przemysłowych.

6. Handel i gastronomia i turystyka dostosowują się do nowych wymagań – spełniając warunki konkurencyjności.

7. Regionalne i międzynarodowe otoczenie wspomagające rozwój gospodarczy. Należy wymienić:

- fundusze celowe i programy pomocowe w ramach: Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych, Wojewódzkiego Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym, Funduszu Pracy. Odpowiedni zakres i wysoki poziom wydatków przyczyniły się do poprawy warunków rozwoju gospodarczego;
- międzynarodowe programy pomocowe sprzyjają aktywności lokalnej. Alokacja środków w ich ramach była wysoka i dotyczyła dziedzin, które trudno obsłużyć ze środków krajowych;
- napływ kapitału zagranicznego w ramach inwestycji zagranicznych jest systematyczny, aczkolwiek apogeum osiągnął w 1999 roku. Należy jednak podkreślić, że w ostatnim czasie ilość inwestycji wpływających na wzrost poziomu innowacyjności w Małopolsce wzrasta;
- osobną grupę stanowią instytucje z otoczenia biznesu, których pozytywna rola w kreowaniu kultury innowacji i wpływ na rozwój gospodarczy są coraz większe.

Warunki i kierunki formułujące scenariusze rozwoju gospodarczego w Małopolsce do 2013 roku.

Są one określone przez kilka czynników.

A. Plan przestrzennego zagospodarowania Województwa Małopolskiego, który na bazie uwarunkowań określonych w rozdziale powyższym oraz na bazie strategii rozwoju Województwa określił warunki harmonijnego gospodarowania przestrzenią jako podstawę dynamicznego i zrównoważonego rozwoju województwa i w tym zakresie za podstawę rozwoju gospodarczego uznał:

- restrukturyzację i podniesienie konkurencyjności tradycyjnych działów przemysłu małopolskiego;
- konkurencyjne, rynkowe rolnictwo poprzez podniesienie jakości wyrobów i organizację rynku rolnego, a także rozwój rolnictwa ekologicznego i regionalnych produktów;
- podniesienie innowacyjności firm, poprzez budowę regionalnego partnerstwa dla innowacji, wspieranie i wykorzystanie potencjału naukowego i badawczego regionu a także rozwój firm innowacyjnych;
- **związane z powyższym, rozwinięcie przemysłów regionalnej szansy – w sektorze wysokich technologii**, przemysłu czasu wolnego, kulturowego i rozwoju uzdrowisk;
- rozwój otoczenia biznesu;
- pozyskiwanie inwestorów komercyjnych, inwestycji publicznych, poprawę wydolności infrastruktury technicznej.

B. Założenia do Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013 jako cel główny stawiają utrzymanie i utrwalenie wysokiego tempa wzrostu gospodarczego, przekraczającego 5% wzrostu PKB rocznie. Bazą dla realizacji tych założeń będzie efektywna polityka strukturalna finansowana ze środków krajowych i UE oraz naprawa finansów publicznych.

C. Założenia do Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego na lata 2007-2013 formułują:

- zasady prowadzenia w nowej formule polityki regionalnej państwa poprzez zwiększenie roli regionów w polityce krajowej;
- zasadę subsydiarności rozwoju regionalnego;
- zasady wspierania rozwoju endogenicznych regionów;
- zasady rozwoju wszystkich polskich województw;
- zasady inicjowania długofalowego rozwoju regionalnego;

- zasady koordynacji instrumentów polityki regionalnej i innych publicznych polityk sektorowych;
- zasady koncentracji przestrzennej rozwoju regionalnego;
- zasady zapewnienia efektywności i najwyższej jakości polityki regionalnej.

Proponowane wstępnie scenariusze rozwoju Województwa Małopolskiego.

Zostały one dotychczas jedynie zarysowane w Małopolskiej Liście Szans rozwoju regionalnego. Lista ta uwzględnia wszystkie wyżej wymienione uwarunkowania, a także potrzeby określone z lokalnego poziomu widzenia społeczności. Założono, że scenariusze rozwoju winny wspierać rozwój następujących dziedzin, w kolejności poniższej – uznanej przez społeczności lokalne za wyznaczającą hierarchię ich znaczenia dla rozwoju województwa:

- transportu i łączności – w tym modernizacji dróg krajowych i wojewódzkich;
- rozwoju gospodarki i rynku pracy;
- ochronie przyrody i gospodarki środowiskiem;
- edukacji i nauce;
- rozwoju wsi, rolnictwa i leśnictwa;
- kulturze i ochronie dziedzictwa kulturowego;
- ochronie zdrowia i pomocy społecznej;
- sporcie, turystyce i rekreacji;
- rozwoju miast i mieszkalnictwa.

Pięć następujących programów, które uznano za priorytetowe dla Małopolski, powinno wspierać realizację scenariuszy rozwoju zgodnych z wymienioną wyżej hierarchizacją dziedzin rozwoju:

- a) wsparcie sektora małych i średnich przedsiębiorstw;
- b) tworzenie stref i parków przemysłowych;
- c) budowę centrum muzycznego w Krakowie;
- d) budowę autostrady Kraków – Tarnów;
- e) budowę północnego obejścia drogowego Krakowa.

Ponadto, za dwa najważniejsze programy, które determinować będą scenariusze rozwoju Małopolski, uznano:

- rozwój edukacji i nauki – dziedzin, dla których rozwoju potencjał województwa jest bardzo wysoki i które sprzyjają rozwojowi gospodarczemu;
- w ramach rozwoju gospodarki i rynku pracy – wsparcie sektora małych i średnich przedsiębiorstw poprzez tworzenie stref i parków przemysłowych, realizację sieci ośrodków wspierania przedsiębiorczości, międzynarodową promocję gospodarczą województwa i rozwój ośrodków przekwalifikowania dorosłych.

Reasumując, **scenariusze rozwoju gospodarczego Województwa Małopolskiego**, postrzegane przez rozwój gospodarczy oparty **na wiedzy i innowacyjności firm winny obejmować:**

- **budowę regionalnego partnerstwa** dla innowacji, wspieranie i wykorzystanie potencjału naukowego i badawczego regionu;
- **rozwój firm innowacyjnych** korzystających z potencjału naukowo-badawczego, w tym także z Małopolski;
- **rozwińnięcie przemysłów regionalnej szansy** w sektorze wysokich technologii, przemysłu czasu wolnego, kulturowego i rozwoju uzdrowisk;
- **rozwój otoczenia biznesu** poprzez tworzenie sieciowych struktur instytucji działających na rzecz wspierania działalności innowacyjnej.

4.4 MOŻLIWOŚCI MAŁOPOLSKI W ZWIĘKSZENIU UDZIAŁU FIRM O WYSOKIEJ INNOWACYJNOŚCI

Małopolska posiada możliwości zwiększenia udziału firm o wysokiej innowacyjności. Są one związane przede wszystkim z lepszym wykorzystaniem istniejących w regionie zasobów. Przeprowadzone badania ankietowe firm w regionie wskazały na słaby stopień ich kontaktów z wyższymi uczelniami i jednostkami B+R. Jednocześnie badania podaży rozwiązań innowacyjnych wskazały na istnienie znaczącego potencjału w tym zakresie.

Wyróżnić można cztery grupy działań zmierzających do zwiększenia w regionie firm innowacyjnych:

- działania adresowane bezpośrednio do firm;
- działania adresowane do instytucji pośredniczących;
- działania adresowane do instytucji dostarczających innowacje;
- działania promujące innowacyjne przedsięwzięcia;
- działania adresowane do rządu i sejmu kreujące systemowe rozwiązania prawne i finansowe w zakresie polityki państwa wspierającej innowacje i technologie tak w sferze badań jak i wdrożenia.

Działania adresowane bezpośrednio do firm. W pierwszej grupie działań należy dokonać usprawnienia regionalnego systemu informacji w zakresie innowacyjności. Ma temu między innymi służyć zapisany w strategii punkt pierwszego kontaktu dla przedsiębiorców. Skoncentrowanie działań promocyjnych na jednym adresie internetowym i infolinii wypromuje wśród firm regionalnych jedno, publiczne i rozpoznawalne źródło informacji w tym zakresie. Również utworzenie regionalnego funduszu załączkowego podwyższonego ryzyka będzie działaniem wzmacniającym bezpośrednio możliwości wzrostu innowacyjności firm w Małopolsce.

Działania adresowane do instytucji pośredniczących. Działania adresowane do instytucji pośredniczących w pierwszym rzędzie doprowadzą do wzmocnienia łączących je kontaktów sieciowych. W ten sposób zwiększy się stopień wykorzystania ich specyficznych zdolności przy jednoczesnej eliminacji działań dublujących. Promować należy również istniejące możliwości wykorzystania dostępnych środków finansowych z Unii Europejskiej. Przeprowadzone badania ankietowe firm w regionie wskazały na ciągle niski poziom aktywności firm w tym zakresie. Instytucje pośredniczące poprzez posiadaną sieć kontaktów spełnią istotną rolę w zakresie zmiany tej niekorzystnej sytuacji. W niniejszej strategii realizacji tego postulatu służyć będzie utworzenie ośrodków sieciowych, opartych o współpracę istniejących już podmiotów.

Działania adresowane do instytucji dostarczających innowacje. Działania adresowane do instytucji dostarczających innowacje powinny mieć charakter stymulujący ich kontakty z przemysłem. Jednym z proponowanych w strategii działań zmierzających do osiągnięcia tego celu jest uaktywnienie systemu zamawianych prac magisterskich i doktorskich (działania te były już podejmowane wcześniej). Docelowo obejmie on również włączenie do tego systemu jednostek badawczo-rozwojowych, co doprowadzi do podniesienia poziomu aplikowalności opracowywanych rozwiązań innowacyjnych.

Również przedstawione w strategii działania zmierzające do zmiany programów nauczania w dłuższej perspektywie czasu doprowadzą do dostosowania profilu kształcenia do potrzeb wzrostu gospodarczego (działania te powinny być prowadzone w skali kraju).

Wzrost liczby specjalistów z danej dziedziny wiedzy stanowi czynnik stymulujący napływ inwestycji w tym zakresie, jak też aktywizuje powstawanie małych innowacyjnych firm opartych o istniejące kadry.

Zwiększenie w Małopolsce udziału firm o wysokiej innowacyjności będzie również wynikiem utworzenia inkubatora przedsiębiorczości dla innowacyjnych firm. Jest on również szansą na wzmocnienie procesu powstawania firm typu spin-off, korzystających między innymi z potencjału intelektualnego i innowacyjnych pomysłów środowiska naukowego i akademickiego Krakowa.

Działania promujące innowacyjne przedsięwzięcia. Działania te mają na celu tworzenie właściwego klimatu dla podejmowania nowatorskich przedsięwzięć, które mają duże szanse na sukces rynkowy. Mają one także sprzyjać tworzeniu właściwego podłoża do kształtowania „kultury innowacyjności”. W pojęciu tym mieszczą nie się nie tylko aspekty kształcenia w zakresie poszukiwania i tworzenia innowacyjnych rozwiązań, umiejętnego podejmowania ryzyka, ale także powszechnego zrozumienia, że wdrożone, innowacyjne pomysły są podstawą wzrostu zamożności społeczeństwa i regionu; są podstawą poprawy jego konkurencyjności na rynku krajowym i międzynarodowym. Działania promujące będą skierowane do instytucji oświatowych, przedsiębiorstw oraz do klientów – odbiorców innowacji.

5. REGIONALNA STRATEGIA INNOWACJI WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

5.1 KIERUNKI ROZWOJU I STRUKTURA REGIONALNEGO SYSTEMU INNOWACJI

We współczesnej koncepcji Regionalnego Systemu Innowacji podkreśla się znaczenie istnienia w danym regionie intensywnie działającej sieci współpracy i powiązań. Sieć ta powinna obejmować zarówno odbiorców innowacji, instytucje pośredniczące jak i podmioty po stronie podaży rozwiązań innowacyjnych. Na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych firm działających w regionie jak i wykonanej analizy SWOT stwierdzić można dysproporcje pomiędzy istniejącym potencjałem naukowo-badawczym regionu, a poziomem innowacyjności firm w Małopolsce. Dlatego też głównym kierunkiem działań proponowanych w RSI jest **wykorzystanie istniejącego potencjału przede wszystkim poprzez uaktywnienie sieci kontaktów** pomiędzy istniejącymi podmiotami Regionalnego Systemu Innowacji. Idea ta znalazła swoje odzwierciedlenie w postaci zaproponowania zadań dotyczących utworzenia różnego rodzaju sieciowych ośrodków w sferze innowacyjności. Ideą ich tworzenia nie jest powoływanie do życia nowych podmiotów, będących bytami organizacyjno-prawnymi dysponujących własną bazą lokalową. **Rozwiązania zakładają powstanie sieciowych ośrodków, których celem jest współpraca już istniejących oraz tworzonych instytucji w zakresie działań na rzecz odbiorców innowacji w regionie.** Taka formuła umożliwi lepszy przepływ informacji w regionie i pozwoli na efektywniejsze wykorzystanie potencjału instytucji wchodzących w skład sieci.

Obok działań o charakterze instytucjonalnym, możliwości rozwoju RSI tkwią w **uruchomieniu bezpośrednich kontaktów pomiędzy firmami, szkołami wyższymi i JBR-mi.** Osiągnięciu tego celu ma służyć postulowany w strategii program zamawianych przez przedsiębiorstwa

prac magisterskich i doktorskich. Utworzenie i uaktualnianie komputerowej bazy danych potrzeb firm w zakresie innowacji i połączenie tego popytu z pracą studentów ostatnich lat i doktorantów poprawi zdolności adaptacyjne przedsiębiorstw i pracowników. Działanie to jest nakierowane na wzrost intensywności w regionie kontaktów interpersonalnych pozwalających na wzrost przekazu informacji. Wytworzenie więzi osobowych sprzyja transferowi wiedzy milczącej uważanej za istotny element tworzenia długofalowej przewagi konkurencyjnej układów regionalnych.

Przeprowadzone badania firm w regionie wskazały na wyraźną potrzebę wsparcia finansowego procesów innowacyjnych w przedsiębiorstwach. Problem ten jeszcze w większym stopniu dotyczy nowopowstających firm, mających ograniczone możliwości pozyskiwania kapitału z istniejących na rynku instytucji finansowych. Dlatego też jednym z wyraźnych kierunków działań Regionalnej Strategii Innowacji w Małopolsce jest **utworzenie funduszu załączkowego**, z którego można by finansować przedsięwzięcia innowacyjne o podwyższonym ryzyku.

Konsekwencją istnienia wysokiej podaży innowacji w naukowym ośrodku krakowskim jest konieczność wsparcia powstawania **firm typu spin-off oraz start-up**. Pod pojęciem firmy spin-off rozumie się wydzielenie działalności biznesowej i nadanie jej osobowości prawnej. Pojęcie to odnosi się zwłaszcza do firm wywodzących się z uczelni akademickich. Z kolei pojęcie firmy start-up oznacza firmę w trakcie tworzenia lub na progu działalności, jednak przed sprzedażą produktu/usługi na znaczącą skalę.

W dotychczasowej strukturze RSI ta sfera aktywności pracowników naukowych jest wyraźnie niewspółmiernie słaba w stosunku do istniejących możliwości. Teza ta stanowiła podstawę do zaproponowania w niniejszej strategii konkretnych działań, zmierzających do podniesienia poziomu zaangażowania pracowników naukowych we wdrażanie generowanej przez uczelnie wiedzy. Brak czytelnych, prawnych uregulowań tej kwestii, jak również występująca podejrzliwość środowiska naukowego do osób angażujących się w gospodarkę, nie sprzyja pożądanym oczekiwaniom.

Regionalny System Innowacji zapewni warunki do dalszego rozwoju przemysłu i firm w obszarze **technologii informacyjnych (IT, ICT)**, korzystając z już istniejącego potencjału przemysłowego i pozycji Małopolski oraz dużego potencjału intelektualnego studentów kształcących się w zakresie podstaw i zastosowań informatyki (informatyki stosowanej, reprezentowanej na różnych kierunkach studiów).

Struktura RSI w Małopolsce ma układ spolaryzowany z wyraźną dominacją Krakowa jako ośrodka skupiającego instytucje podaży innowacji. Dlatego też niniejsza strategia zakłada **możliwie szeroką dyfuzję innowacji na zewnątrz ośrodka metropolitalnego**. Służyć ma temu utworzenie sieciowych ośrodków z udziałem przedsiębiorstw z Małopolski, związanych z różnymi aspektami innowacyjności. Dyfuzję innowacji wesprze system zamawianych prac magisterskich i doktorskich, realizowanych między innymi na potrzeby MŚP. W ten sposób wytworzą się naturalne kanały przesyłu informacji, a kontakty poprzez magistrantów i doktorantów będą przekładać się następnie na trwałe więzi łączące podmioty gospodarcze ze szkolnictwem wyższym. Celem tego typu działań jest również dostarczenie informacji szkołom wyższym na temat zapotrzebowania na rozwiązania innowacyjne ze strony działających w regionie firm.

Rekomendacje dla RSI Województwa Małopolskiego. Na podstawie przeprowadzonych badań analitycznych w regionie sformułowano 16 rekomendacji dla RSI w Małopolsce.

1. Lokalizacja parków technologicznych i technoinkubatorów w bezpośrednim powiązaniu z uczelniami jest najskuteczniejszym sposobem pobudzania procesu innowacji i tworzenia nowych firm technologicznych.
2. Uzasadniony jest rozwój parków przemysłowych w Małopolsce jako potencjalnego miejsca zgrupowania odbiorców innowacji. W parkach przemysłowych lokowane są przede wszystkim przedsięwzięcia produkcyjne – głównie MŚP, które najszybciej mogą wprowadzać innowacyjne rozwiązania, aby móc skutecznie konkurować na rynku.
3. Rozwój i popularność inkubatorów i parków technologicznych wiąże się z faktem, iż są one najprostszym i instytucjonalnym pomostem pomiędzy światem nauki a światem biznesu. Stanowią one najpoważniejszą szansę przezwyciężenia tradycyjnej roli szkolnictwa wyższego i nakierowania małopolskich uczelni i ośrodków naukowo-badawczych na drogę innowacji i włączenia w aktywną transformację gospodarki. Z drugiej strony jednak należy pamiętać, iż parki technologiczne nie stanowią alternatywy dla innych dróg budowania potencjału innowacyjnego. Tylko powiązanie wszelkich dostępnych metod i środków jest gwarancją sukcesu.
4. Konieczne jest tworzenie otwartych systemów informacyjnych na uczelniach, umożliwiających wymianę informacji o prowadzonych badaniach naukowych, ekspertach, dostępnych metodach badawczych i sprzęcie laboratoryjnym oraz publikowanych artykułach, pracach doktorskich i magisterskich. Aktywną rolę w tym zakresie mogą odegrać Centra Transferu Technologii współfinansowane ze środków UE.
5. Nie istnieje jednoznaczny model powoływania firm akademickich spin-off. Współczesny, optymalny model tworzenia firm akademickich zakłada istnienie ośrodka CTT, który jest głównym koordynatorem podejmowanych działań. Model ten z jednej strony daje Wydziałom/Instytutom dużą autonomię, z drugiej jednak strony porządkuje i narzuca pewne kwestie związane z polityką ochrony własności intelektualnej oraz tworzenia firm wywodzących się ze środowiska akademickiego. Wskazane jest przyjęcie przez uczelnie ogólnych zasad określających przejrzyste warunki tworzenia takich firm oraz ich relacji z uczelnią.
6. AKCENT Małopolska stanowi platformę do podejmowania działań integrujących środowisko naukowe Krakowa i Małopolski. Zdefiniowane priorytety badawcze, otwarta formuła konsorcjum, instytucjonalizacja, możliwość uzyskania środków na rozwój projektów badawczych i infrastruktury laboratoryjnej oraz regionalna lokalizacja stanowią dobrą podstawę do włączenia do RSI.
7. Wskazane jest wsparcie rozwoju zespołów badawczych działających w ramach CZT poprzez stypendia doktoranckie i post-doktoranckie, finansowane między innymi w ramach projektów typu „mobility” UE. Skoncentruje to działania na ograniczonej liczbie projektów i priorytetów oraz rozwój młodej kadry naukowej, w tym osób powracających ze stypendiów zagranicznych w uczelniach europejskich i amerykańskich.
8. Wskazane jest ujednoczenie polityki uczelni w obszarze transferu technologii oraz prawa własności intelektualnej, w tym:
 - wprowadzenie na wszystkich uczelniach przejrzystej polityki ochrony praw własności intelektualnej w formie dokumentu (regulaminu, zarządzenia rektora, uchwały senatu) łatwo dostępnego na stronie internetowej uczelni;
 - wprowadzenie korzystnego dla wydziału/instytutu systemu podziału zysków;
 - wprowadzenie korzystnego dla twórcy systemu podziału zysków;
 - powołanie jednostek/firm z udziałem uczelni zajmujących się wyłącznie ochroną praw własności intelektualnej i komercjalizacją wyników, oferujących kompetentną, kompleksową obsługę prawną i doradztwo dla pracowników naukowych, ułatwiając im kwestie formalne związane z ubieganiem się o patent i przeprowadzających selekcję projektów o najlepszym

potencjale biznesowym lub połączenie istniejących jednostek wraz z zespołami rzeczników patentowych w fachowy, międzywydziałowy ośrodek obejmujący całość działań związanych z ochroną praw własności intelektualnej na uczelni;

- promocja wynalazczości na uczelni poprzez wprowadzenie i egzekwowanie obowiązku zgłaszania wyników projektów, przy jednoczesnym ujednoczeniu i uproszczeniu procedury oraz korzystnych warunków finansowania i podziału zysków z patentów (motywacja!), opracowanie przystępnego przewodnika dla naukowców i przygotowanie formularzy dostępnych w Internecie;
 - utworzenie/usprawnienie działania funduszy umożliwiających finansowanie wstępnych etapów działań związanych z komercjalizacją projektów, aby ograniczony budżet jednostki nie stanowił bariery zgłaszania wniosków patentowych i utrzymanie ochrony;
9. Należy zwiększyć nacisk na promocję przedsiębiorczości akademickiej poprzez prowadzenie polityki informacyjnej zmierzającej do zwiększenia liczby firm zakładanych przez doktorantów i absolwentów.
10. Na podstawie analizy doświadczeń innych państw można sformułować tezę, że jest nie tylko możliwe, ale bardzo pożądane tworzenie wspólnych pól dla działalności inkubatorów i przedsiębiorczości akademickiej. Biorąc pod uwagę istniejące w Małopolsce rozwiązania i zgromadzone doświadczenia, należy najpierw podjąć wysiłek uporządkowania systemu wsparcia przedsiębiorczości w interesującym nas obszarze. Można dowodzić, że istniejące rozwiązania cechują się kilkoma istotnymi słabościami. Po pierwsze, organizacja samych inkubatorów wykazuje istotne słabości: rozdrobnienie działań i inicjatyw, brak komunikacji i informacji między jednostkami, brak ośrodka koordynującego, etc. Po drugie, niedookreślone są relacje między czołowymi udziałowcami w województwie⁹ a inkubatorami i uczelniami. W celu uporządkowania istniejącego stanu należy podjąć szereg działań w trzech obszarach. Pierwszym są same inkubatory, drugim – uczelnie wyższe a trzecim - kluczowi udziałowcy w województwie. Wymienione obszary muszą przy tym być traktowane jako wzajemnie się warunkujące i dopełniające i dlatego nie mogą być analizowane w izolacji od pozostałych.

W odniesieniu do inkubatorów należy określić system wspierania przedsiębiorczości z wykorzystaniem inkubatorów w Małopolsce z uwzględnieniem m.in.: liczby inkubatorów, obszarów ich ewentualnej specjalizacji, zasad współpracy między nimi, zinstytucjonalizowania systemu (tzn. określenia, jaka regionalna agenda będzie realizować funkcje koordynujące w stosunku do inkubatorów), powiązać cele działania inkubatorów z celami określonymi w strategii rozwoju Małopolski.

11. W działalności organizacyjnej i dydaktycznej uczelni należy uwzględnić konieczność kreowania kultury uczelni tak, aby tworzone były warunki dla rozwoju indywidualnych postaw przedsiębiorczych studentów i pracowników. Kluczowym z punktu widzenia funkcjonowania systemu wspierania przedsiębiorczości i promocji przedsiębiorczości akademickiej jest zbudowanie stabilnej lokalnej koalicji kluczowych udziałowców dla takiej inicjatywy, w tym agencji rozwoju regionalnego. Konieczne jest wsparcie władz państwowych, regionalnych i lokalnych w tworzeniu funduszy typu venture capital i funduszy załączkowych oraz sieci „aniołów biznesu”.
12. Powstające w Małopolsce inkubatory powinny wejść do sieci międzynarodowych inkubatorów, np. National Business Incubators Association, aby bliżej poznawać dobre wzory działania i poszukiwać możliwości wsparcia finansowego.

⁹ Pojęcie „udziałowiec” używane jest powyżej w znaczeniu przydawanym temu słowu w zarządzaniu strategicznym. Udziałowcem jest każda osoba fizyczna lub prawna, która swoim działaniem wpływa na dany podmiot (w tym przypadku są to inkubatory, technoinkubatory i uczelnie).

5.2 CELE HORYZONTALNE REGIONALNEJ STRATEGII INNOWACJI

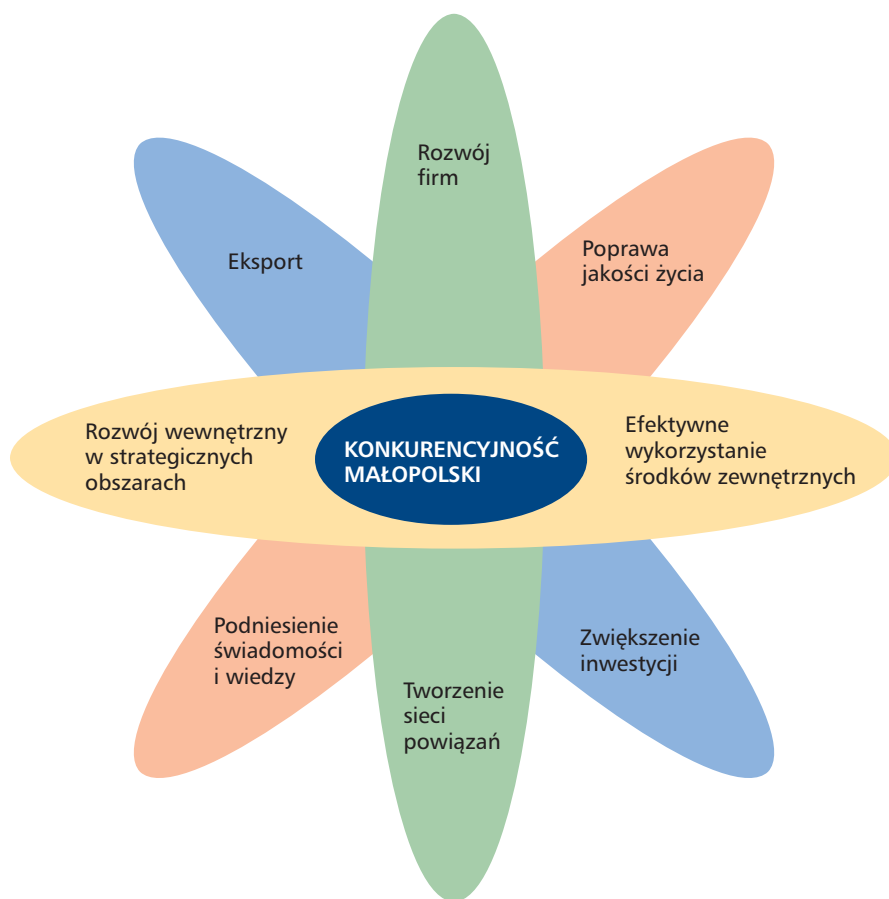
Innowacyjność można rozumieć jako przestrzeń różnego typu działań nie tylko bezpośrednio, ale i pośrednio związanych z rozwojem. Jest elementem wykonawczym wielu inicjatyw gospodarczych i społecznych. Tak rozumiane pojęcie staje się podłożem do przyjęcia schematu celów horyzontalnych Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego (rys. 5.1.) nie tylko w okresie 2005-2013, ale i w perspektywie dłuższej. Cele te są w wielu elementach zależne od siebie, a poziom realizacji każdego z nich w bezpośredni sposób wpływa na pozostałe tworząc efekt sprzężeń zwrotnych.

Konkurencyjność. Główną ideą prowadzenia działań wspierających innowacyjność jest potrzeba podnoszenia konkurencyjności regionu nie tylko w stosunku do partnerów zagranicznych, ale i krajowych. Jednakże na konkurencyjność składa się wiele czynników. W przypadku RSI wybrano następujące:

Rozwój firm. Podstawą do sprawnie funkcjonującej gospodarki jest bardzo dobrze rozwinięta sieć przedsiębiorstw o dużej elastyczności działań. W obecnej strukturze gospodarczej Małopolski dominujące znaczenie mają przedsiębiorstwa małe (mikro – do 10 zatrudnionych). Działania RSI skupią się na doprowadzeniu do wzmocnienia udziału w tej strukturze przedsiębiorstw średnich, ze względu na swoją pozycję i skryzalizowaną strukturę, efektywniejszych, bardziej elastycznych i mniej podatnych na silną konkurencję zewnętrzną.

Tworzenie sieci powiązań. Na drugim biegunie znajduje się cel związany z tworzeniem powiązań o charakterze partnerskim, zarówno z punktu widzenia kooperacji przedsiębiorstw, jak i współpracy instytucji wszystkich wymienionych wcześniej obszarów (patrz rozdział odnoszący się do struktury instytucji wspierających innowacyjność). Ma to znaczenie szczególnie ze względu na fakt, iż innowacyjność wymaga minimalizacji kosztów a maksymalizacji efektów – również i w postaci wyłączenia zachowań konkurencyjnych oraz głębokiej specjalizacji działalności.

Rozwój w obszarach strategicznych. Skuteczny rozwój nie może odbywać się na wszystkich płaszczyznach. Aby mógł być on efektywny należy dokonać takiego wyboru, by z jednej strony rokował on jak najszybszy wzrost, a z drugiej zabezpieczał potrzeby w sposób jak najszerszy. Rozwój ten będzie następował w przyjętych obszarach strategicznych.

Rys. 5.1. Struktura celów horyzontalnych RSI.

Efektywne wykorzystanie środków zewnętrznych. Integracja z UE otwiera dostęp do wielu nowych źródeł finansowania nie tylko infrastruktury podstawowej, ale i bezpośredniego wsparcia przedsiębiorstw, czy też działań na różnych poziomach. Należy jednakże zadbać, aby środki finansowe były alokowane w ściśle określone przedsięwzięcia.

Eksport – działania w zakresie innowacyjności poprawiające wewnętrzną konkurencyjność firm w postaci np. zmian technologicznych są nierozdzielnie związane z ich rozwojem, a więc zwiększeniem zasobności nie tylko w oparciu o kooperację wewnętrzną, ale i poszukiwanie rynków zbytu zewnętrznych.

Zwiększenie inwestycji. Cel ten jest związany zarówno ze zwiększeniem inwestycji bezpośrednio w firmach, ale i pozyskaniem kapitału zewnętrznego (nowych inwestorów) wspierających w efekcie zasobność regionu.

Podniesienie świadomości i wiedzy. W tym przypadku jest rozumiane jako promowanie i popularyzowanie idei innowacyjności oraz jako wzbogacanie zasobu w postaci infrastruktury edukacyjnej, badawczej, zasobów ludzkich i dostosowywania ich do realnych potrzeb regionu.

Poprawa jakości życia. Element ten jest pochodnym powyższych, ze względu na fakt, iż zasobność poszczególnych aktorów życia społeczno-gospodarczego, dynamiczny rozwój oraz efektywność działań w bezpośredni sposób wpłynie na rozwój i poprawę jakości życia mieszkańców Małopolski.

Mając na uwadze powyższe cele horyzontalne, jako główne do realizacji w latach 2005-2013 wybrano następujące niżej scharakteryzowane cele strategiczne i taktyczne.

5.3 CELE STRATEGICZNE I TAKTYCZNE RSI NA LATA 2005-2013

Wyboru celów strategicznych i taktycznych dokonano w oparciu o szczegółową diagnozę stanu rozwoju innowacyjności w Małopolsce pod kątem ich popytu i podaży, ze szczególnym uwzględnieniem zarówno obszarów strategicznego rozwoju, jak i celów horyzontalnych.

■ CEL STRATEGICZNY C.I. PODNIESIENIE POZIOMU INNOWACYJNOŚCI FIRM W WOJEWÓDZTWIE

CELE TAKTYCZNE

C.I.

C.I.1. Zwiększenie oferty wspierającej finansowanie projektów innowacyjnych.

Uzasadnienie realizacji celu

- Konieczność wsparcia finansowego nowych inwestycji (65% badanych firm nadało temu problemowi najwyższą ważność, a średnia ocena w pięciopunktowej skali wyniosła 4,49);
- Zła struktura portfela finansowego przedsiębiorstw z przeważającym udziałem zaangażowanych kapitałów własnych;
- Brak alternatywnych źródeł finansowania (brak oferty finansowej dla przedsięwzięć o dużym poziomie ryzyka);
- Możliwość nawiązania współpracy z Polskim Stowarzyszeniem Inwestorów Kapitałowych (PSIK), które zrzesza aktywnych w Polsce inwestorów private equity/venture capital;
- Możliwość szerszego rozwoju idei zgody regionalnej poprzez współpracę przedstawicieli sektora dużych przedsiębiorstw, którzy swym doświadczeniem mogliby wesprzeć finansowane projekty;
- Wykryształowanie się zespołu doradców (ekspertów) z różnych dziedzin zaawansowanych technologii. Zespół taki mógłby uczestniczyć w weryfikacji wniosków a także, na dalszym etapie, wesprzeć swoją wiedzą i doświadczeniem przedsięwzięcia wybrane przez fundusz. Eksperti ci powinni przede wszystkim uczestniczyć w procesie przekształcania idei do postaci prototypu;
- Możliwość włączenia banków do funduszu jako inwestorów z zagwarantowaniem udziałów we wspieranych przedsiębiorstwach;
- Wykryształowanie się zespołu ekspertów z dziedziny ekonomii, mogących brać udział we wspieranym przez fundusz przedsięwzięciu na etapie sporządzania biznes-planu, a także analizy rynkowej dla innowacyjnego produktu;
- Nawiązanie współpracy z już istniejącymi w Polsce funduszami venture capital, które stałyby się mniejszościowymi udziałowcami we wspieranym przedsiębiorstwie oraz bankami działającymi w Małopolsce;
- Udział władz samorządowych jako gwaranta i poręczyciela tych kredytów.

Zadania

C.I.1.1. Analiza wykorzystania kapitałów zewnętrznych do finansowania innowacyjnej działalności firm.

Stały monitoring popytu i podaży rynku finansowego wspierającego rozwój innowacyjności.

Rezultat

W Małopolsce działa wiele instytucji wspierających przedsiębiorców w zakresie pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na finansowanie działalności inwestycyjnej oraz bieżącej. Są to banki, fundusze celowe, fundusze poręczeniowe, fundusze pożyczkowe oraz instrumenty mikro-finansowe. Brak jednakże kompleksowej analizy stopnia wykorzystania tych instrumentów przez bezpośrednich odbiorców tj. przedsiębiorstwa. Brak jest również gruntownej analizy odnośnie wykorzystania tych środków w zakresie wsparcia przedsięwzięć o wysokim poziomie ryzyka, czyli przedsięwzięć innowacyjnych.

Opis zadania

- Inwentaryzacja i analiza jakościowa oraz ilościowa dostępnych źródeł finansowania;
- Opracowanie macierzy zaspokojenia potrzeb wraz ze wskazaniem „pól pustych”;
- Opracowanie programu rozbudowy instrumentów finansowego wsparcia dla rozwoju innowacyjności;
- Opracowanie programu do stałej analizy rynku finansowego;
- Stały monitoring rynku finansowego i jego efektywności w kierunku wsparcia rozwoju innowacyjności w Województwie (realizacja powtarzalnych badań jakościowych i ilościowych podaży oraz popytu na wspierające instrumenty finansowe).

Realizacja

C.I.1.2. Utworzenie funduszu załączkowego.

Wzbogacenie oferty finansowej wspierającej rozwój innowacyjności w fazie początkowej.

Rezultat

Wspieranie innowacyjności może być realizowane na trzech poziomach zależnych od wielkości zaangażowania kapitałowego ze strony środków publicznych jak i zakresu wsparcia, poziomu ryzyka, fazy życia firmy. Poziom pierwszy jest identyfikowany jako wsparcie podstawowe, tj. przekazywane ze środków publicznych. Poziom drugi jest elementem kombinowanym, tzn. jest montażem finansowym środków publicznych oraz innych - w tym przede wszystkim pochodzących z komercyjnych źródeł funduszy kapitałowych i innych, np. prywatnych.

Opis zadania

Najpotrzebniejszym z elementów jest finansowanie zasiewów - seed financing – albo inaczej finansowanie fazy załączkowej, czyli „fundusz załączkowy” (seed capital). Jest to niestety najrzadziej finansowana przez fundusze venture capital faza rozwoju przedsiębiorstwa.

Seed financing to finansowanie wstępnych, potencjalnie zyskowych pomysłów jeszcze przed założeniem przedsiębiorstwa. W tej fazie innowacyjny produkt czy usługa znajdują się jeszcze na etapie badań i przygotowań. Przedsiębiorca bądź naukowiec ma pomysł na dobrze zapowiadający się produkt – pomysł ten trzeba dopiero rozwinąć i przygotować prototyp. I to właśnie na etapie przygotowania prototypu, opracowania koncepcji przedsiębiorstwa, przeprowadzenia badań rynkowych, przygotowania dokładnego biznes-planu czy opłacenia procedury patentowej lub skompletowania zespołu menedżerskiego skupia się ta faza finansowania przedsięwzięcia.

- Realizacja
- Określenie założeń i sposobu funkcjonowania funduszu;
 - Zgromadzenie (zorganizowanie) środków pieniężnych na funkcjonowanie funduszu;
 - Określenie kryteriów wyboru wspieranych projektów i ewentualnie określenie preferowanych przez fundusz branż;
 - Zdefiniowanie sposobu wprowadzenia („wejścia”) inwestycji (oraz sposobów oferowanego wsparcia), potencjalnego okresu inwestycji oraz sposobu „wyjścia” funduszu z finansowanego przedsięwzięcia;
 - Analiza jego efektywności.

C.I.1.3. Utworzenie funduszu venture capital.

Rezultat

Wzbogacenie oferty finansowej wspierającej rozwój innowacyjności w fazie ekspansji.

Opis zadania

Finansowanie z wykorzystaniem funduszy „venture capital” dotyczy przedsięwzięć innowacyjnych, które potrzebują środków finansowych na dopracowanie i wprowadzenie na rynek nowego produktu (usługi, wyrobu).

Do zasadniczych cech venture capital, oprócz wysokiego ryzyka inwestycji, należy także oczekiwanie ponadprzeciętnego zysku, jaki wiąże się z możliwością dużego sukcesu finansowanej inwestycji. Ten oczekiwany, wysoki zysk i szanse osiągnięcia dochodu mają być w przyszłości rekompensatą za ponoszenie początkowego ryzyka.

Istotnym elementem jest także udział inwestora (dawcy kapitału) w zarządzaniu dofinansowywanym przedsięwzięciem, w celu pomocy często niedoświadczonym jeszcze autorom innowacyjnego pomysłu w zakresie doradztwa czy marketingu, a także zachowania pewnego stopnia kontroli nad funkcjonowaniem i rozwojem całego przedsięwzięcia.

Kolejną cechą finansowania za pośrednictwem venture capital jest długi okres inwestycji. Kapitał zostaje wnoszony do przedsiębiorstwa przeważnie na okres od 5 do 10, a nawet 15 lat, co wiąże się z brakiem elastyczności lokaty dla dawcy kapitału, ale wynika to z czasu potrzebnego na rozwój przedsiębiorstwa. Zatem jest to inwestycja średnio i długoterminowa z uwzględnieniem zwiększonego ryzyka.

Najczęściej venture capital jest kierowany do sektora MŚP, które dysponują innowacyjnym produktem, mającym duże szanse odniesienia sukcesu na rynku. W praktyce zdarza się również dofinansowywanie dużych przedsiębiorstw, zwłaszcza w odniesieniu do pewnych wyodrębnionych w nich mniejszych jednostek. Należy jednak podkreślić, że fundusze venture capital powinny się przede wszystkim koncentrować na finansowaniu nowych, dopiero powstających podmiotów gospodarczych.

Realizacja

- Określenie założeń i sposobu funkcjonowania funduszu;
- Poszukiwanie partnerów funduszu;
- Zgromadzenie (zorganizowanie) środków pieniężnych na funkcjonowanie funduszu;
- Powołanie funduszu;
- Analiza jego efektywności.

C.I.1.4. Utworzenie funduszu na wspieranie innowacyjnych projektów badawczo-wdrożeniowych.

Efektywne wykorzystanie potencjału intelektualnego wyższych uczelni dla rozwoju innowacyjnego potencjału regionu.

Rezultat

Utworzenie regionalnego funduszu na finansowe wspieranie projektów badawczo-wdrożeniowych zwiększy zainteresowanie pracowników naukowo-dydaktycznych, dyplomantów i doktorantów wyższych uczelni podejmowaniem prac dyplomowych i rozpraw doktorskich w ramach prac badawczo-wdrożeniowych na rzecz rozwoju Województwa Małopolskiego. Systematyczne poszerzanie współpracy środowiska akademickiego z gospodarzami Województwa oraz z jednostkami publicznymi i prywatnymi regionu pozwoli na rozwój prac studialnych i planistycznych, wspomagających wariantowe formułowanie rozwiązań w zakresie polityki proinnowacyjnej, uwarunkowań rozwoju, a także likwidacji barier rozwojowych Województwa. Możliwa będzie poprawa efektywności rozwiązań metodycznych poprzez realne wymagania, narzucane na aplikacje. Lepiej przygotuje to przyszłe kadry do zarządzania rozwojem regionu na różnych szczeblach administracyjnych i gospodarczych. Utworzenie mechanizmu sprzyjającego podejmowaniu odpowiednio ukierunkowanych dyplomowych i doktorskich prac badawczo-rozwojowych, wspieranych przez regionalne fundusze, dofinansujące pożądane projekty i rozwiązania, będzie sprzyjać rozwojowi innowacyjnych zasobów na potrzeby gospodarki regionu.

Opis zadania

- Opracowanie regulaminu dotyczącego sposobu tworzenia funduszu i zarządzania jego środkami. Regionalny fundusz na finansowe wspieranie powyższych prac powinien dofinansowywać te projekty, które zostały zaakceptowane przez władze regionalne, jako spełniające wymagania tematyczne i merytoryczne, ogłaszane corocznie przez Marszałka Województwa Małopolskiego. Zakres tego regulaminu powinien m.in. uwzględniać: procedury prawne i organizacyjne; typy działań lub zakupy (dane, dokumenty, itd.) podlegające dofinansowaniu oraz typy działań lub zakupy wykluczone z dofinansowania (koszty kwalifikowane); zasady poziomu dofinansowywania prac z uwzględnieniem charakteru pracy, np. monotematyczna, wielodyscyplinarna; zasady przygotowywania wniosków o dofinansowanie, ich oceny oraz procedury oceny efektów - w tym uzasadnienia poniesionych wydatków.
- Powołanie do tego komisji konkursowej, której zadaniem będzie merytoryczna ocena wniosków i ich zgodności z przyjętymi kryteriami tematycznymi.
- Ogłoszenie wyników konkursu na stronie internetowej RSI.

Realizacja

C.I.2. Zwiększenie udziału przedsiębiorstw i instytucji badawczych w międzynarodowych programach badawczo-rozwojowych i w transferze technologii.

- Udział w międzynarodowych programach badawczo-rozwojowych jest jednym z najlepszych sposobów wpisywania się w globalne procesy innowacyjne przez polski sektor badawczy i polskie firmy.
- Udział w międzynarodowym transferze technologii jest jednym z najlepszych sposobów podnoszenia konkurencyjności przedsiębiorstw na rynku globalnym.
- Międzynarodowe kontakty sektora B+R i przemysłu w Małopolsce, dotychczasowe sukcesy w pozyskiwaniu grantów, stawiają region w dobrej pozycji wyjściowej do osiągnięcia większego sukcesu w konkursach i współpracy międzynarodowej.

Uzasadnienie realizacji celu

- Małopolska posiada dobre warunki wyjściowe do rozwoju i wzmocnienia instytucji wspierających udział w międzynarodowych programach badawczo-rozwojowych i międzynarodowym transferze technologii. Mieszczą się tutaj: największy w kraju Regionalny Punkt Kontaktowy Programów Badawczo-Rozwojowych Unii Europejskiej (Centrum Transferu Technologii PK), kilka punktów branżowych (m.in. w branży odlewniczej), Krajowy Punkt Kontaktowy Programu e-content (AGH), Ośrodek Przekazu Innowacji IRC South Poland (CTT PK), przedstawiciel na Polskę Projektu Gate2Growth (CTT PK). Negocjowany jest udział UJ w IPR HelpDesk związanym z ochroną prawa własności intelektualnej.

Badania i analizy przeprowadzone w ramach RSI wskazują na pewne problemy, blokujące zarówno przedsiębiorców jak i instytucje wspierające, dostęp programów i projektów realizowanych we współpracy międzynarodowej. W tym zakresie przedsiębiorcy za największe problemy uznali: długi okres oczekiwania na fundusze (około roku od ogłoszenia konkursu), konieczność posiadania wkładu własnego, rozbudowane procedury administracyjne, trudności znalezienia partnera zagranicznego, problemy językowe. Dla sektora badawczego największymi problemami były: tryb kosztowy, uniemożliwiający dodatkowe płacenie etatowym pracownikom za pracę w realizowanym projekcie, rozbudowane procedury administracyjne, konieczność posiadania partnerów przemysłowych i odbiorców końcowych.

Zadania

C. I.2.1. Określenie stanu wyjściowego oraz zbudowanie systemu inwentaryzacji realizowanych projektów.

Rezultat

Uporządkowanie systemu przepływu informacji pomiędzy instytucjami.

Opis zadania

Wielość instytucji i istniejące między nimi elementy konkurencyjne wpływają na fakt, iż z jednej strony dochodzi do sytuacji aplikowania o środki z jednego źródła zewnętrznego, np. Programu Ramowego przez kilka instytucji niezależnie, przez co pojawiają się sytuacje powielania tematów, na które uzyskano dofinansowanie, z drugiej strony niektóre z akcji finansowych są praktycznie hermetycznie zamknięte dla osób z zewnątrz. Przyczyna tkwi zwykle w istnieniu w tle silnych sieci badawczych, lub też silnej grupy lobbingowej. Dlatego też część potencjalnych projektodawców nie posiada wystarczającej i szybkiej informacji o możliwościach dofinansowania projektów. Ważne jest również skoordynowanie istniejących już baz danych inwentaryzacyjnych oraz powiązanie pomiędzy sobą akcji informacyjnej o programach międzynarodowych, prowadzonych przez różnego typu instytucje – w tym m.in. urzędy różnych szczebli, agencje, instytucje wspierające, punkty informacyjne.

Realizacja

- Analiza i inwentaryzacja dotychczas zrealizowanych projektów wraz z ich wartościami, grupami docelowymi i osiągniętymi efektami.
- Opracowanie założeń systemu inwentaryzacji.
- Zbudowanie systemu.
- Zapewnienie aktualizacji danych do systemu.

C.I.2.2. Wymiana dobrych praktyk i pomysłów na projekty – utworzenie banku pomysłów na projekty oczekujące realizacji.

Lepsze przygotowanie do zgłaszania w krótkim terminie aplikacji do projektów UE na poziomie instytucji oraz przedsiębiorstw.

Rezultat

W chwili obecnej ocenia się, iż około 25% ogółu realizowanych w Małopolsce projektów wspierających to programy dla biznesu. Pozostałą część stanowią programy skierowane do różnego typu jednostek wspierających. Aż 72% z nich to programy w toku realizacji, których efekty i doświadczenia będą widoczne w najbliższym czasie. I chociaż deklarację korzystania ze wsparcia w ramach polityki proinnowacyjnej składa tylko 4% przedsiębiorców Małopolski, to prawie 60% przewiduje ich wykorzystanie w przyszłości. Faktowi temu sprzyja pojawienie się znacznych środków finansowych z funduszy strukturalnych oraz innych inicjatyw UE, skierowanych do państw członkowskich. Dlatego niezbędnym jest, zbudowanie systemu umożliwiającego szybkie przygotowanie projektu i uniknięcie błędów przy możliwie efektywnym wykorzystaniu czasu oczekiwania na ogłoszenie konkursu.

Opis zadania

Małopolskie przedsiębiorstwa w większości nie znają założeń dokumentów programowych dostępnych w Małopolsce, wspierających rozwój innowacyjności. Działanie to ma zbudować zsynchronizowany zespół narzędzi bezpośredniego przekazu informacji przy współpracy z ekspertami krajowymi i zagranicznymi poprzez:

- upowszechnienie szkoleń i dni informacyjnych prowadzonych przez ekspertów krajowych i zagranicznych oraz zwiększenie liczby konsultacji indywidualnych dla przedsiębiorców;
- wykorzystanie w szkoleniach i promocji programów europejskich doświadczeń osób realizujących projekty międzynarodowe UE;
- wymianę dobrych praktyk w dziedzinie zarządzania i rozliczania projektów;
- wykorzystanie doświadczeń małopolskich ekspertów oceniających projekty w Brukseli;
- wykorzystanie w celu pozyskiwania informacji przedstawiciela Małopolski w Brukseli jak również brukselskich biur regionów współpracujących z Małopolską.

- Organizacja dni informacyjnych na temat projektów i programów.
- Organizacja spotkań – giełd informacyjnych – dni otwartych itp. na temat innowacji.
- Organizacja corocznej międzynarodowej konferencji na temat innowacji.
- Organizacja forów innowacyjności.
- Opracowanie programu komputerowego – systemu internetowej wymiany informacji w postaci strony „www” pod hasłem „dobre praktyki w innowacyjnych technologiach”.
- Opracowanie systemu gromadzenia danych o pomysłach na projekty wraz z dokumentacją projektową gotową do przesłania zgodnie z ogłoszonymi konkursami.

Realizacja

C.I.2.3. Utworzenie bazy danych tłumaczeń ważnych fragmentów dokumentacji projektowej do przygotowania wniosku.

Osiągnięcie jednorodności tłumaczeń oraz łatwy do nich dostęp.

Rezultat

Oficjalna dokumentacja projektowa stwarza wiele problemów interpretacyjnych na każdym poziomie aplikowania oraz realizacji projektu. Każda z instytucji uczestniczących w procedurze wykonuje tłumaczenia we własnym zakresie. Jakość i sposób interpretacji treści zależy od

Opis zadania

osoby ją przygotowującej i może się w znacznym stopniu różnić. Nie sprzyja to jakości procesu opracowania dokumentacji projektu i powoduje pomyłki przy jego realizacji. Przygotowanie takiej bazy danych daje efekt synergii oraz łatwy dostęp do jednorodnych, jednoznacznych i oficjalnych tłumaczeń (potwierdzonych podpisem tłumacza przysięgłego) dla osób poszukujących tych treści – szczególnie przedsiębiorców, nie dysponujących kadrami znającymi języki obce (tylko nieco ponad 1% małopolskich przedsiębiorców potwierdza, że około 100% kadry, którą zatrudnia władza jednym z języków obcych).

- Realizacja
- Zebranie dotychczasowych tłumaczeń.
 - Opracowanie struktury bazy danych.
 - Opracowanie kryteriów weryfikacji tłumaczeń.
 - Opracowanie systemu stałego aktualizowania bazy danych.

C.I.2.4. Nawiązywanie współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami na rzecz wspólnej realizacji projektów.

Rezultat

Zwiększenie liczby przyjętych do realizacji wspólnych projektów przedsiębiorstw oraz jednostek naukowo-badawczych i badawczo-rozwojowych.

Opis zadania Ograniczoność środków finansowych oraz siła konkurencyjna firm zagranicznych sprawiają, że najbardziej efektywnym działaniem jest poszukiwanie partnerów do współpracy i kreowanie polityki rozwoju dla grupy przedsiębiorstw, zamiast dla pojedynczego przedsiębiorstwa. Dodatkowo fakt ten wzmacnia dążenie UE do wzbogacania form współpracy partnerskiej pomiędzy różnymi aktorami życia gospodarczego. Wiele programów i projektów kreowanych przez UE wręcz wymusza tworzenie konsorcjów, porozumień i sieci współpracy większej liczby partnerów. O ile na poziomie instytucjonalnym poszukiwanie partnerów nie stwarza większych problemów, to porozumienie między przedsiębiorstwami jest o wiele trudniejsze. Wymogi takie stawia przed aplikującymi np. program CRAFT (min 3 firmy z obszaru MŚP).

- Realizacja
- Inwentaryzacja (np. w internetowej bazie danych) dotychczas realizowanych przedsięwzięć.
 - Opracowanie wspólnej między instytucjonalnej formuły tworzenia bazy danych przedsiębiorców zainteresowanych współpracą.
 - Promocja możliwości nawiązania współpracy z partnerami zewnętrznymi (konferencje, akcje informacyjno szkoleniowe).

C.I.3. Zwiększenie dostępu przedsiębiorców do innowacyjnych technologii.

Uzasadnienie realizacji celu Małopolska może poszczycić się istnieniem silnego zaplecza naukowo badawczego, zdolnego do realizacji wielu projektów naukowo-badawczych na poziomie europejskim, czy nawet światowym. Posiada też bardzo silne zaplecze edukacyjno szkoleniowe z jednym z głównych ośrodków akademickich w kraju.

Równocześnie, jak wykazały badania przeprowadzone w ramach RSI, działalność gospodarczą przedsiębiorstw cechuje niski poziom kontaktów z jednostkami B+R. Z kolei oczekiwania przedsiębiorców wskazują na konieczność dostosowania działań jednostek badawczo rozwojowych do ich potrzeb, aby sprostać wzrastającej konkurencji na rynkach zagranicznych (aktualnie także i na rynku krajowym). Wskazywano również na niekorzystnie wysoki udział badań podstawowych w działalności JBR-ów, a także na niską liczbę zgłaszanych patentów (np. tylko 47 w roku 2003).

Zadania

C.I.3.1. Utworzenie Regionalnego Centrum Wzornictwa Przemysłowego.

Zwiększenie dostępu przedsiębiorców do nowych wzorów użytkowych.

Rezultat

Małopolska jako ośrodek akademicki wyróżnia się również ze względu na silne zaplecze artystyczne i wzornicze. Badania i analizy w ramach RSI wykazały potrzebę rozwoju wzornictwa przemysłowego. W trakcie prac na RSI podpisano porozumienie związane z powołaniem struktur takiej instytucji. Ma ona na celu: promocję i propagowanie idei wzornictwa, integrację dotychczas działających jednostek w tym obszarze poprzez utworzenie sieci współpracy, szkolenie przedsiębiorców i projektantów, koordynację i zintensyfikowanie kontaktów przedsiębiorca – projektant. W programie swojej działalności Centrum ujmuje:

Opis zadania

- Zapewnienie przedsiębiorcom szerokiego dostępu do usług związanych z opracowaniem wzorniczym innowacyjnych produktów.
- Prowadzenie badań nad rozwojem nowych produktów, inspirowanych potrzebami rynkowymi, których rezultaty mają bezpośrednie przełożenie na cechy funkcjonalne i estetyczne wyrobów przemysłowych.
- Organizowanie szkoleń w zakresie projektowania i rozwoju produktu, m.in. kursów modelarzy, rysowników, operatorów komputerowych 2D i 3D oraz kursów podstaw projektowania wzorniczego, szkoleń dla kadry kierowniczej przedsiębiorstw w zakresie zarządzania rozwojem nowego produktu.
- Promocja idei wzornictwa przemysłowego poprzez organizację imprez kulturalnych, akcji marketingowych, konkursów, wystaw i targów.

- Podpisanie porozumienia o utworzeniu Centrum Wzornictwa Przemysłowego (porozumienie zostało zawarte w dniu 17.05.2004 r. pomiędzy: Politechniką Krakowską, Akademią Sztuk Pięknych w Krakowie, Krakowskim Parkiem Technologicznym Sp. z o.o., Centralnym Laboratorium Przemysłu Obuwniczego, Stowarzyszeniem Centrum Sztuki Projektowania).
- Utworzenie witryny internetowej promującej działalność Centrum, na której będzie prowadzona baza firm organizujących staże dla studentów-projektantów.
- Opracowanie i udostępnienie na stronie WWW bazy danych projektantów i przedsiębiorstw oferujących swoje usługi, a także zgłaszających potrzeby odnośnie wzornictwa przemysłowego.
- Zorganizowanie środowiskowego konkursu dla projektantów oraz dla studentów na najlepszy projekt wzorniczy.
- Zorganizowanie biblioteki czasopism/wydawnictw związanych z projektowaniem i wzornictwem przemysłowym.
- Organizacja staży tematycznych.
- Nawiązanie współpracy z sieciami zagranicznymi.

Realizacja

C.I.3.2. Rozwój parków technologicznych i przemysłowych.

Rozbudowa istniejących i powstanie nowych parków technologicznych i przemysłowych oraz innych, podobnych inicjatyw (np. klastrów czy skupisk przemysłowych).

Rezultat

Opis zadania W Małopolsce funkcjonuje przynajmniej kilkanaście miejsc posiadających status parku technologicznego, przemysłowego oraz zielonego. Wszystkie one charakteryzują się podejmowaniem wspólnych działań na rzecz efektywnego rozwoju, lepszego wykorzystania dostępnych zasobów oraz partnerskiej, choć nie pozbawionej konkurencji, współpracy. Dodatkowo parki umożliwiają poprzez inwestycje w infrastrukturę – rewitalizację i przywracanie do aktywności obszarów zdegradowanych, niewykorzystywanych, a potrzebnych ze względu na problemy na rynku pracy, istniejące zapotrzebowanie ze strony inwestora zagranicznego, możliwość kreowania odrębnej polityki wsparcia dla przedsiębiorców, porządkowanie infrastruktury produkcyjnej, dbałość o ochronę środowiska. Dalszy rozwój powinien iść w wybranych strategicznych obszarach i powinien być skoncentrowany na inwestycjach w infrastrukturę, szczególnie biorąc pod uwagę dostęp do środków finansowych z UE.

- Realizacja**
- Analiza efektywności dotychczas funkcjonujących parków.
 - Opracowanie przez władze samorządowe programu rozwoju nowych parków.
 - Powiązanie istniejących parków w uporządkowaną sieć współpracujących instytucji.
 - Promocja możliwości wykorzystania środków finansowych UE.
 - Promocja partnerskiej współpracy wszystkich zainteresowanych środowisk.
 - Udostępnienie przygotowanej infrastruktury w wybranych obszarach.

C.I.3.3. Rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego.

Rezultat

Rozbudowa istniejących i powstanie nowych przedsiębiorstw w branży przetwórstwa rolno-spożywczego.

Opis zadania W Małopolsce funkcjonuje już kilka znanych w kraju i poza jego granicami przedsiębiorstw wytwarzających żywność o wysokim standardzie jakościowym – w tym uznaną żywność ekologiczną. Istnieją dobre wzorce i przesłanki ku temu, aby ten zakres aktywności gospodarczej wspierać i rozwijać w Małopolsce tym bardziej, że będzie to sprzyjać korzystnym zmianom strukturalnym i zmniejszeniu bezrobocia w obszarach wiejskich. Ostatnie miesiące roku 2004 potwierdzają, że możliwy jest także rozwój eksportu żywności do krajów europejskich.

- Realizacja**
- Analiza i określenie gałęzi produkcji rolnej i przetwórstwa rolno-spożywczego charakterystycznych dla regionu z uwzględnieniem rozdrobnionej gospodarki rolnej.
 - Promocja programu wspierania produkcji i przetwórstwa z uwzględnieniem możliwości wykorzystania funduszy unijnych.
 - Powołanie zespołu ekspertów ds. rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego – wytypowanie produktów regionalnych.
 - Monitoring realizacji projektu.

C.I.4. Udostępnienie nowoczesnej infrastruktury dla rozwoju nowych technologii i usług.

- Uzasadnienie realizacji celu** Przeprowadzone badania podaży i popytu na innowacje w Małopolsce wykazały:
- około 25% jednostek badawczo-rozwojowych uważa, że używa całkowicie przestarzałej aparatury badawczej;
 - brak optymizmu ze strony przedsiębiorców odnośnie możliwości otwarcia nowych rynków zbytu;
 - brak zainteresowania ofertą parków technologicznych;

- stawianie na pierwszym miejscu wskaźników makroekonomicznych zamiast poprawy jakości i konkurencyjności własnych produktów i usług;
- niski poziom finansowania badań i rozwoju ze środków prywatnych;
- dostępność środków finansowych UE na wsparcie modernizacji i rozbudowę infrastruktury badawczej oraz wspólne przedsięwzięcia obszaru nauki i biznesu.

Zadania

C.I.4.1. Rozwój infrastruktury badawczej uczelni i instytutów branżowych.

Modernizacja jakościowa laboratoriów badawczo-rozwojowych w Małopolsce.

Rezultat

W chwili obecnej większość środków finansujących działalność JBR-ów i instytutów pochodzi z następującego systemu finansowania: budżet państwa – 39%, środki własne – 34%, środki z funduszy UE – 4%. Pozostałą część stanowią środki prywatne. Jako podstawowe bariery swojego rozwoju JBR-y określają: brak finansów na badania i zakup aparatury – ponad 20% jednostek, brak zainteresowania firm – 10% jednostek, brak stałych łącz internetowych, niski stopień konkurencyjności jednostki naukowej na rynku. Powyższe stwierdzenia, wynikające z przeprowadzonych badań, jednoznacznie wskazują na potrzebę gruntownej modernizacji i poprawy jakościowej wewnątrz jednostek naukowo-badawczych, co powinno sprawić, że udział badań podstawowych zostanie zmniejszony na korzyść zadań związanych z produkcją w sposób bezpośredni.

Opis zadania

- Analiza barier i inwentaryzacja potrzeb w zakresie poprawy infrastruktury.
- Promocja możliwości wykorzystania środków finansowych z funduszy zewnętrznych.
- Inicjowanie powstawania konsorcjów na rzecz modernizacji infrastruktury na bazie idei partnerstwa publiczno-prywatnego.
- Realizacja konkretnych przedsięwzięć infrastrukturalnych.

Realizacja

C.I.4.2. Utworzenie sieci inkubatorów dla firm zaawansowanych technologii.

Doprowadzenie do powstania kilku inkubatorów – szczególnie do obsługi firm typu spin-off.

Rezultat

Przeprowadzone w ramach RSI badania popytu na innowacje i podaży innowacji oraz stan zaplecza badawczo-rozwojowego w Małopolsce wskazują na znaczne, niewykorzystane rezerwy potencjału intelektualnego, tkwiące szczególnie w wyższych uczelniach. Wygenerowane nowe, a także udoskonalone rozwiązania konstrukcyjne, technologiczne i organizacyjne powinny być komercjalizowane. Początkująca firma innowacyjna nie ma na ogół możliwości finansowych na pełne rozwinięcie produkcji; warunki te mogą zapewnić inkubatory firm zaawansowanych technologii. Przez klientów inkubatora technologicznego należy rozumieć podmioty wywodzące się z kadry naukowej, studentów wyższych uczelni lub prywatnych przedsiębiorców. Inkubatory firm zaawansowanych technologii są jednym z podstawowych elementów systemu komercjalizacji innowacyjnych rozwiązań.

Opis zadania

Zapewnienie warunków techniczno-organizacyjnych do podjęcia działalności przez firmę typu spin-off wymaga zapewnienia określonych warunków. Należą do nich: prawo posługiwania się nazwą i znakiem graficznym inkubatora przez czas związania umową; opieka merytoryczna

mentora, jeżeli okaże się potrzebna; dostęp do preferencyjnych usług świadczonych w ramach projektu jak: doradztwo prawne, ekonomiczne (przygotowanie biznes planów, strategii, badań rynku), księgowo-finansowe, patentowe; kompleksowa informacja o dostępnych źródłach finansowania projektów i pomoc w pozyskiwaniu środków (np. kredyty, granty, dotacje, fundusze inwestycyjne); pomoc w poszukiwaniu partnerów gospodarczych i nawiązywaniu współpracy; dostęp do informacji o poszukiwanych technologiach; możliwość umieszczenia strony www na serwerze; ułatwiony dostęp do firm z otoczenia parku technologicznego; możliwość korzystania z internetowego serwisu informacyjnego; promocja działań podejmowanych przez wnioskującego w ramach projektu; korzystanie z usług sekretariatu.

- Realizacja
- Opracowanie kryteriów kwalifikowania podmiotów jako klientów inkubatora.
 - Określenie warunków współdziałania pomiędzy sferą nauki i biznesu dla każdego podejmowanego przedsięwzięcia tworzenia firmy typu spin-off.
 - Opracowanie skróconego biznes-planu i struktury firmy wraz z wkładem i udziałem majątku spin-off.
 - Uzyskanie zgody kierowników instytutów/katedr/wydziałów. Jest ona podstawą do rozpoczęcia działań prawników w kreowaniu pełnej dokumentacji.
 - Podpisanie porozumienia przez udziałowców. Zawiera ono wielostronne porozumienie pomiędzy naukowcami-założycielami, zarządem spółki, uczelnią, inwestorami wraz każdego zabezpieczeniem udziałów każdego z udziałowców.
 - Podpisanie porozumienia licencyjnego lub pochodnego od niego. Autoryzuje ono firmę spin-off do wykorzystywania określonych praw autorskich do technologii.
 - Uzyskanie licencji na wykorzystywanie znaku uczelni.
 - Podpisanie porozumienia eksperckiego.
 - Zawarcie umowy o pracę naukowca z firmą spin-off.
 - Podpisanie umowy spółki, umowy inwestycyjnej spin-off. Są to standardowe dokumenty.

C.I.4.3. Rozwój Krakowskiego Centrum Wystawienniczo-Kongresowego.

Rezultat

Utworzenie miejsca i systemu promocji nowoczesnych, innowacyjnych rozwiązań technicznych i technologicznych dla przedsiębiorców.

Opis zadania

Kraków jako stolica regionu powinien dysponować nowoczesnym ośrodkiem wystawienniczym z możliwością organizowania cyklicznych targów, promujących innowacyjne rozwiązania techniczne i technologiczne dla różnych branż i obszarów działalności gospodarczej. Dotychczasowe doświadczenia i coroczny wzrost zainteresowania wystawców, np. z branży maszyn i urządzeń technologicznych (targi EUROTOOL), branży medycznej, targi książki i inne potwierdzają konieczność i zasadność podjęcia działań w tym zakresie. Aktywnie działający ośrodek wystawienniczo-kongresowy jest nie tylko miejscem prezentacji nowoczesnych technologii, ale także znakomitą szkołą innowacyjnych pomysłów, miejscem zawierania kontraktów; jest siłą napędową gospodarki regionu.

- Realizacja
- Przeprowadzenie aktualnych badań rynkowych – określenie skali potrzeb i wielkości przedsięwzięcia.
 - Uzgodnienie partnerów do wspólnej realizacji przedsięwzięcia.
 - Opracowanie planu biznesowego.
 - Podpisanie stosownych porozumień i umów dotyczących inwestycji, systemu zarządzania i rozliczania.

C.I.4.4. Rozwój agroturystyki i przemysłu „czasu wolnego”.

Rozbudowa istniejących i powstanie nowej bazy gospodarstw oferujących usługi agroturystyczne.

Rezultat

Walory krajobrazowe Małopolski powinny i mogą być znacznie szerzej wykorzystywane dla rozwoju turystyki. Warunkiem tego jest poszerzenie bazy i zwiększenie oferty usług turystycznych dla różnych segmentów rynku potencjalnych klientów. Gospodarstwa agroturystyczne mogą tę lukę w stosunkowo krótkim czasie wypełnić. Jest to również jeden z czynników sprzyjających restrukturyzacji wsi i zmniejszających bezrobocie.

Opis zadania

- Inwentaryzacja potencjalnych gospodarstw zainteresowanych rozwojem usług agroturystycznych.
- Opracowanie programu wsparcia finansowego.
- Opracowanie i prowadzenie akcji szkoleniowej w zakresie obsługi klientów korzystających z tej formy usług.
- Opracowanie wspierającej akcji promującej agroturystykę w Małopolsce.

Realizacja

C.I.5 Pogłębienie współpracy uczelnia – przedsiębiorstwo.

Przeprowadzone wśród firm w regionie badania wykazały ich stosunkowo niski poziom współpracy. Aktywność w tym zakresie zadeklarowało zaledwie nieco ponad 20% respondentów. Zaktywizowanie współpracy pomiędzy uczelniami, ośrodkami badawczymi a przedsiębiorstwami w Małopolsce stanowi ważne wyzwanie dla poprawy innowacyjności gospodarki regionu. Będzie to osiągnięte poprzez upowszechnienie informacji o możliwościach współpracy ze środowiskiem naukowym. Pracownicy wyższych uczelni uzyskają w ten sposób dostęp do informacji o rzeczywistych, aktualnych problemach i potrzebach gospodarki Województwa. Zainicjowano sieci kontaktów pomiędzy krakowskim ośrodkiem naukowo-badawczym, a firmami działającymi w Województwie.

Uzasadnienie realizacji celu

Będzie to dobra forma promowania i stwarzanie możliwości zatrudnienia w regionie dla najzdolniejszych absolwentów wyższych uczelni.

Zadania

C.I.5.1. Realizacja programu zamawianych przez przedsiębiorstwa prac magisterskich i doktorskich.

Dostosowanie tematyki prac magisterskich i doktorskich do potrzeb gospodarki regionalnej.

Rezultat

Projekt ten należy rozumieć jako element transferu technologii z uczelni do gospodarki sprzyjający lepszemu wykorzystaniu w gospodarce regionalnej potencjału naukowo-badawczego Krakowa i regionu. Nawiązanie bezpośrednich kontaktów promotorów prac studenckich z firmami wpisuje się w powszechnie uznawany postulat w zakresie polityki innowacyjnej, dotyczący powstawania sieciowych układów współpracy.

Opis zadania

- Utworzenie interaktywnej bazy danych, dostępnej przez internet, na temat potrzeb firm w zakresie wsparcia innowacyjnego.

Realizacja

- Przeprowadzenie projektu pilotażowego z grupą studentów, przygotowujących prace magisterskie we współpracy z wybranymi przedsiębiorstwami w regionie.
- Ogłoszenie wyników tych prac na stronie internetowej RSI.
- Opracowanie zasad współpracy i współfinansowania realizowanych prac na rzecz przedsiębiorstw.

C.I.5.2. Realizacja programu staży pracowników naukowo-badawczych w przedsiębiorstwach oraz pracowników MŚP w jednostkach naukowo-badawczych.

Rezultat

Nawiązanie bezpośrednich kontaktów pomiędzy placówkami naukowo-badawczymi a przedsiębiorcami oraz wsparcie kształcenia kadry MŚP.

Opis zadania

Efektywne wykorzystanie wiedzy nabytej podczas pracy badawczej jest możliwe jedynie w zderzeniu z praktyką i dlatego też jednym z realizowanych w ramach RSI zadań będzie możliwie ścisłe powiązanie obszaru nauki z obszarem biznesu poprzez bezpośrednie kontakty osób reprezentujących te dwa bieguny aktywności. Dla pracowników nauki to możliwość zapoznania się z potrzebami przedsiębiorstw, z poziomem ich rozwoju oraz problemami, które mogą stać się przedmiotem współpracy naukowo-badawczej. Dla przedsiębiorców stworzy to szanse głębszego sprecyzowania zagadnień, które mogą być z powodzeniem rozwiązywane przez pracowników naukowych. Niezbędne jest wykreowanie liderów w przedsiębiorstwach, którzy poprzez swoje kontakty doprowadzą do wewnętrznych zmian jakościowych. Aby usprawnić ten proces, to w szczególności pracownicy sektora B+R powinni pozyskiwać wiedzę dla podniesienia świadomości potrzeby realizacji działań proinnowacyjnych, uświadamiać mechanizmy, narzędzia i możliwości wspierania innowacyjnej działalności w przedsiębiorstwie. Nabyta wiedza specjalistyczna będzie wykorzystana do wspólnych projektów.

Realizacja

- Stworzenie bazy potrzeb i ofert zgłaszanych przez pracowników jednostek naukowo-badawczych i przez przedsiębiorców.
- Opracowanie programu staży na różnych poziomach zaawansowania merytorycznego wraz z wymaganym udokumentowaniem uzyskiwanych kwalifikacji (np. potwierdzonych dyplomem).
- Opracowanie systemu finansowania staży (w tym także w jednostkach badawczych i firmach zagranicznych).
- Organizacja staży w przedsiębiorstwach krajowych i zagranicznych.
- Monitoring i ocena efektów.

C.I.5.3. Opracowanie zmian programów kształcenia w celu ich dostosowywania do wymagań rozwoju innowacyjnej gospodarki regionu.

Rezultat

Wprowadzanie przemian edukacyjnych nakierowanych na rozwój innowacyjności gospodarki.

Opis zadania

Zmiany w systemie kształcenia w kierunku wzmocnienia problematyki innowacyjnej są niezbędne i powinny przebiegać etapowo, gdyż są związane ze zmianami sposobu myślenia kadry naukowo-dydaktycznej oraz studentów. Pewne działania w tym zakresie zostały zainicjowane i zrealizowane w trakcie prac nad RSI. Dalsze zmiany powinny obejmować:

- przywrócenie i wzmocnienie roli zajęć praktycznych, a także spojrzenie na prace dyplomowe i doktorskie w kategoriach rozwoju twórczego myślenia absolwentów, aby stanowiły

wkład do rozwoju wdrożeń, na bazie metodyki planowania, projektowania konkretnych rozwiązań;

- wprowadzenia do programów nauczania przedmiotów kierunkujących myślenie na szeroko rozumianą „kulturę innowacji” oraz dostarczających podstawowej wiedzy na jej temat;
- ukształtowanie postawy aktywnego uczestnictwa w życiu analizowanej firmy (w strategii badań i rozwoju firmy, patentowania i licencjonowania, z wykorzystaniem systemu patentowego do budowy przewag konkurencyjnych, m.in. poprzez umiejętność badania światowego stanu techniki, kierunków rozwoju, śledzenia konkurentów);
- poznanie podstaw psychologii i socjologii społecznej i nabycie umiejętności poruszania się na rynku pracy w warunkach silnej konkurencji i zagrożenia.

- Analiza stanu obecnych uwarunkowań prawnych.
- Przygotowanie i wprowadzenie na ścieżkę zmian legislacyjnych konkretnych projektów dostosowawczych.
- Realizacja pilotaży w zakresie:
 - rozszerzenia oferty studiów podyplomowych i specjalizowanych kursów o problematykę kreowania innowacji w działalności gospodarczej;
 - wprowadzenie na wyższych studiach technicznych i rolniczych ujednoliconego, obligatoryjnego przedmiotu: „System patentowy dla inżynierów”.
 - systematyczna realizacja zmian w sposobie realizacji praktyk zawodowych, seminariów i prac dyplomowych oraz seminariów i prac doktorskich, uwzględniając, że:
 - **praktyki zawodowe**, powinny sprzyjać pozyskiwaniu wiedzy o zawodzie i transferowi technologii do zawodu;
 - **seminaria i prace dyplomowe** powinny być w większym stopniu (lub większa ich liczba) powiązane z rozwojem gospodarczym;
 - **seminaria i prace doktorskie** powinny być w szerszym stopniu powiązane z rozwojem gospodarczym.

Realizacja

■ CEL STRATEGICZNY C.II. WZMOCNIENIE KONTAKTÓW SIECIOWYCH INSTYTUCJI ZWIĄZANYCH Z INNOWACYJNOŚCIĄ REGIONU I LEPSZE WYKORZYSTANIE ICH POTENCJAŁU

CELE TAKTYCZNE

C.II.

C.II.1. Rozbudowa sieci współpracy pomiędzy uczelniami w Małopolsce oraz uczelni Małopolski z ośrodkami naukowymi w kraju i na świecie.

Małopolska jest jednym z czołowych ośrodków naukowych w Polsce. Wiele uczelni małopolskich ma podpisane umowy o współpracy zagranicznej oraz realizuje wspólnie z nimi projekty rozwojowe.

Uzasadnienie realizacji celu

Małopolska jako region prowadzi aktywną współpracę z wieloma regionami partnerskimi. Integracja z UE sprzyja dalszemu nawiązywaniu kontaktów oraz kształceniu z wykorzystaniem zasobów uczelni z innych krajów. Niezbędne są zmiany w dotychczasowej działalności uczelni w związku z realizacją zasady ciągłej poprawy jakości i efektywności kształcenia na rzecz kształtowania „kultury innowacji”. Ponieważ obecny rynek pracy staje się bardziej wymagający i poszukujący absolwentów rozumiejących te wyzwania – ciągłe doksztalcanie staje się

koniecznością. Rynek pracy zmusza także do poszukiwania zatrudnienia za granicą. Czynniki te uzasadniają tezę, że uczelnie w Małopolsce powinny nawiązywać ściślejszą współpracę w ramach wspólnych przedsięwzięć, zamiast wyraźnie konkurować ze sobą.

Dodatkowym aspektem jest aktualnie silny rozwój społeczeństwa informacyjnego, powodujący wzrost zainteresowania alternatywnymi sposobami pozyskiwania wykształcenia.

Zadania

C.II.1.1. Rozwój inicjatywy CZT AKCENT – MAŁOPOLSKA.

Rezultat

Nawiązanie współpracy i realizacja wspólnych działań przez małopolskie uczelnie.

Opis zadania

CZT AKCENT – MAŁOPOLSKA to umowa konsorcyjna o wspólnej strategii czterech uczelni w dziedzinie innowacyjności, podpisana 4 listopada 2003 r. Inicjatywa ta została powołana celem realizacji interdyscyplinarnego, wieloletniego programu badawczego i szkoleniowego oraz efektywnego wdrażania i komercjalizacji nowych technologii przez krakowskie uczelnie wyższe: AGH, AR, PK oraz UJ. Formuła konsorcjum jest otwarta i umożliwi włączanie innych uczelni i ośrodków badawczych oraz partnerów przemysłowych. Koordynatorem Konsorcjum jest UJ za pośrednictwem CITTRU. Rada Partnerów reprezentująca uczelnie składa się z 8 prorektorów – po dwóch z każdej uczelni.

Program badawczy i badawczo-wdrożeniowy obejmuje obszary, koordynowane przez jedną z uczelni:

1. Biotechnologia (wiodący: Uniwersytet Jagielloński).
2. Informatyka (wiodący: Akademia Górniczo-Hutnicza).
3. Jakość i konkurencyjność produktów (wiodący: Politechnika Krakowska).
4. Kształtowanie i ochrona środowiska w kontekście zrównoważonego rozwoju (wiodący: Politechnika Krakowska).
5. Nanotechnologie, nowe materiały konstrukcyjne i funkcjonalne (wiodący: Akademia Górniczo-Hutnicza).
6. Nowe technologie w medycynie (wiodący: Uniwersytet Jagielloński).
7. Odnawialne źródła energii (wiodący: Akademia Górniczo-Hutnicza).

W każdym z priorytetów przygotowywanych jest od 1 do 6 projektów badawczych. AKCENT umożliwi realizację dużych projektów, angażujących zespoły badawcze z uczelni i ośrodków badawczych Krakowa. Pozwoli też na stworzenie infrastruktury badawczej służącej całemu środowisku. Skuteczna realizacja założeń będzie możliwa po wypracowaniu dobrych projektów badawczo-wdrożeniowych, stworzeniu właściwych ram dla zarządzania badaniami i wdrożeniami, współpracy z firmami innowacyjnymi oraz uzyskaniu środków w ramach funduszy przeznaczonych na rozwój CZT w Polsce.

W lutym 2004 r. trzy uczelnie Krakowa, tj. Collegium Medium Uniwersytet Jagielloński, Akademia Górniczo-Hutnicza i Politechnika Krakowska podpisały porozumienie (zatwierdzone przez Senaty tych uczelni) o utworzeniu Krakowskiego Centrum Technik i Technologii Medycznych. Podstawowym zadaniem Centrum jest zespolenie grup naukowo-badawczych oraz koordynowanie ich interdyscyplinarnej działalności badawczej, usługowej, szkoleniowej i promocyjnej w zakresie inżynierii biomedycznej dla podwyższenia jakości i konkurencyjności świadczonych usług medycznych. Rozwój związany z ochroną zdrowia oraz medycyną jest jednym z obszarów strategicznych Małopolski. Został on wybrany ze względu na silny potencjał naukowo-badawczy

o uznanej renomie międzynarodowej oraz potencjał firm. Celowość podjęcia wspólnych działań wynika między innymi z:

- starzenia się społeczeństwa, co wymaga nowych rozwiązań technicznych i technologicznych dla zapewnienia sprawnego leczenia;
- współdziałania lekarzy, fizyków, inżynierów konstruktorów i technologów, co jest niezbędnym warunkiem opracowania skutecznych metod diagnostycznych, nowych konstrukcji i technologii sprzętu medycznego;
- współpracy zespołów lekarzy, inżynierów i informatyków (także inżynierów informatyków), co jest warunkiem opracowania nowoczesnych systemów, wykorzystujących technologie informacyjne;
- przemysł pracujący na potrzeby medyczne należy do jednych z najbardziej nowoczesnych gałęzi gospodarki.

Jedną z gałęzi szczególnie ważnych dla rozwoju gospodarczego regionu, a równocześnie stanowiących newralgiczny punkt w Małopolsce jest rozdrobnione rolnictwo. Obecna polityka UE otwiera konkretne szanse dla rozwoju efektywnej gospodarki rolnej oraz aktywności gospodarczej w obszarze wytwarzania ekologicznej żywności i w rozwoju alternatywnych źródeł energii. Analizy zagraniczne mówią o erze rozwoju produkcji biomasy dla zastosowań energetycznych (dla rozproszonej produkcji energii). Dodatkowo za potrzebą rozwoju aktywności w tym obszarze przemawiają takie czynniki jak: zasoby turystyczne i uzdrowiskowe Małopolski, problemy ekologii i ochrony środowiska oraz fakt, że korzystanie z zasobów geotermalnych regionu jest na obecnym etapie ich pozyskiwania nieekonomiczne.

Stworzenie warunków do powstawania i realizacji innowacyjnych projektów wdrożeniowych w dziedzinie nanotechnologii na potrzeby przemysłu, medycyny i ochrony środowiska uzasadnia doposażenie w ramach RSI Centrum Nowych Materiałów i Nanotechnologii – CZT AKCENT Małopolska w nowoczesną aparaturę badawczą, której zastosowanie przyczyni się do istotnego rozwoju oferty naukowej i badawczo-wdrożeniowej krakowskiego ośrodka akademickiego pracującego na rzecz przemysłu, medycyny i ochrony środowiska.

Istota działalności Centrum Nowych Materiałów i Nanotechnologii – CZT AKCENT Małopolska wiąże się z koncepcją Inkubatora Technologii, który polega na:

- projektowaniu nowych materiałów i prowadzeniu wysoko specjalistycznych kompleksowych badań ich struktury i własności,
- opracowywaniu technologii wytwarzania nanomateriałów oraz nowych materiałów konstrukcyjnych i funkcjonalnych,
- wdrażaniu technologii i produkcji nowych materiałów w skali półtechnicznej w ramach firm typu start-up, z zamiarem ich transferu do przedsiębiorstw krajowych i zagranicznych pracujących na rzecz przemysłu, medycyny i ochrony środowiska

Centrum zakłada również bardzo istotne do osiągnięcia cele komplementarne:

- utworzenie nowoczesnego zaplecza badań naukowych dla polskich i zagranicznych młodych pracowników nauki i doktorantów, jak również utworzenie nowych miejsc pracy dla młodej i szczególnie uzdolnionej kadry naukowej,
- umocnienie wiarygodności i poziomu partnerskich stosunków we współpracy partnerów Centrum z podobnymi ośrodkami w Europie,
- utworzenie ścisłej współpracy z partnerami przemysłowymi poprzez transfer opracowanych technologii produkcji nowych materiałów, na które istnieje zapotrzebowanie w przemyśle, medycynie i ochronie środowiska,
- prowadzenie działalności edukacyjnej, szkoleniowej, eksperckiej i doradczej.

Centrum Nowych Materiałów i Nanotechnologii, CZT AKCENT Małopolska pełniąc funkcję **wdrożeniowego ośrodka naukowo-badawczego**, realizuje zadanie wzmocnienia konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez wdrażanie nowych produktów lub usług wspartych na zaawansowanych technologiach. Pełniąc funkcję **ośrodka doradczego dla środowiska przemysłu** Centrum identyfikuje technologie, przydatne do rozwiązania określonych problemów technologicznych lub zwiększenia konkurencyjności pod względem jakości oferowanych na rynku produktów.

- Realizacja
- Opracowanie programu realizacji projektów badawczych.
 - Pozyskanie środków finansowych na ich realizację.
 - Promocja i popularyzacja idei partnerskiej współpracy.
 - Rozszerzenie działalności inicjatywy AKCENT na inne dziedziny aktywności uczelni współpracujących.
 - Rozszerzenie listy partnerów.
 - Określenie aktualnych prac o charakterze wdrożeniowym – przygotowanie projektów.
 - Opracowanie i wdrożenie programów kształcenia specjalistów w zakresie biomechaniki i inżynierii biomedycznej.
 - Stworzenie światowej klasy infrastruktury laboratoryjnej dla badań w dziedzinie nanotechnologii, dla przyspieszenia komercjalizacji nowych technologii.

C. II.1.2. Rozwój Krakowskiego Centrum Badawczego Inżynierii Jonowej „IONMED”.

Rezultat

Nawiązanie współpracy i realizacja wspólnych badań oraz wdrożeń do zastosowań w dziedzinie mikro- oraz nanotechnologii ze szczególnym uwzględnieniem zastosowań medycznych.

Opis zadania Porozumienie o ustanowieniu konsorcjum zostało zawarte 12.01.2004 r. przez: Instytut Fizyki Jądrowej w Krakowie, Politechnikę Krakowską, Akademię Górniczo-Hutniczą, Uniwersytet Jagielloński, Krakowskie Centrum Rehabilitacji, Instytut Obróbki Skrawaniem i firmę OPTICON z Krakowa.

Cele naukowe działalności Centrum: badanie procesów oddziaływania energetycznych wiązek jonów z ciałem stałym, badania dotyczące rozwoju technik jonowych modyfikowania warstw wierzchnich ciał stałych, badania dotyczące rozwoju technologii produkcji implantów, seminaria i udostępnienie laboratoriów dla doktorantów oraz dyplomantów, organizowanie sympozjów i konferencji naukowych.

Cele produkcyjno-wdrożeniowe: produkcja urządzeń do nakładania powłok metodami chemicznymi i fizycznymi – zwłaszcza technikami jonowymi, produkcja narzędzi medycznych i implantów medycznych z biozgodnymi powłokami, wytwarzanie powłok na elementach układów mikro- i nanomechanicznych.

Strony porozumienia konsorcyjnego zadeklarowały udostępnianie zasobów laboratoryjnych do prowadzenia wspólnych badań. Uzgodniono regulamin działania Centrum.

Konsorcjum uzyskało status Centrum Doskonałości decyzją KBN z dnia 16.09.2004 r.

- Realizacja
- Przygotowanie wspólnych projektów badawczych i badawczo-rozwojowych.
 - Utworzenie bazy finansowej do współpracy poprzez realizację projektów celowych KBN, projektów finansowanych przez fundusze strukturalne Unii Europejskiej, projektów prowadzonych z innymi podmiotami zagranicznymi, sprzedaż usług, licencji.

- Opracowanie projektów i wykonanie prototypów urządzeń do nakładania powłok.
- Przygotowanie patentów i licencji – działania komercyjne.

C.II.1.3. Utworzenie Małopolskiego Centrum Biotechnologii.

Stworzenie warunków do powstawania i realizacji innowacyjnych projektów wdrożeniowych w zakresie biotechniki, biotechnologii, medycyny, farmacji, biochemii i farmakologii.

Rezultat

Stworzenie w ramach RSI Małopolskiego Centrum Biotechnologii (MCB) wesprze inwestycje w rozwój nowych technologii mających na celu poprawę jakości zdrowia i życia ludzi oraz zwierząt. MCB będzie dysponowało zaawansowaną technologicznie aparaturą badawczą i sprzętem laboratoryjnym, który gwarantuje możliwość zaoferowania światowej klasy usługi w dziedzinie nowych technologii w zakresie biotechniki, biotechnologii, medycyny, farmacji, biochemii i farmakologii dzięki zawansowanej technologicznie aparaturze laboratoryjnej.

Opis zadania

Główne cele Małopolskiego Centrum Biotechnologii to **pełnienie funkcji wdrożeniowego ośrodka naukowo-badawczego** w zakresie biotechnologii, którego celem jest wzmacnianie konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez wdrażanie nowych produktów lub usług wspartych na zaawansowanych technologiach; **pełnienie funkcji ośrodka doradczego dla środowiska przemysłu** (przedsiębiorców) wyszukującego technologie, które są przydatne do rozwiązania określonych problemów technologicznych lub zwiększenia ich konkurencyjności pod względem jakości oferowanych na rynku produktów; prowadzenie **komercjalizacji technologii na zlecenie przedsiębiorców**, co będzie skutkowało wzrostem konkurencyjności firm z sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP).

- Stworzenie światowej klasy infrastruktury laboratoryjnej dla badań w dziedzinie nauk przyrodniczych.
- Przyspieszenie komercjalizacji nowych technologii w zakresie nauk przyrodniczych.
- Umożliwienie działań mających na celu zawiązanie współpracy akademickich instytucji badawczych z określonymi sektorami gospodarki.
- Promocja i wspieranie inwestycji w dziedzinach Life-Science.
- Tworzenie miejsc pracy i promocja rezultatu skupienia obiektów specjalistycznych (bio-tech) w jednym miejscu (bio-clustering).

Realizacja

C.II.1.4. Pilotażowy projekt: „Sieć wiedzy”.

Uaktywnienie i uelastycznienie systemu kształcenia podstawowego i specjalistycznego w Małopolsce.

Rezultat

Założeniem zadania jest umożliwienie zdobywania specjalistycznej wiedzy przez studentów (a także pracowników firm) poprzez wybór kursów na różnych uczelniach krakowskich. Zapotrzebowanie na określonego typu specjalistów byłoby zgłaszane przez przedsiębiorstwa chcące podejmować, innowacyjne, niekonwencjonalne projekty. Konieczne jest do realizacji takiego projektu zbudowanie „sieci wiedzy międzyuczelnianej”, która umożliwiłaby elastyczną realizację kursów.

Opis zadania

Spełniając standardy kształcenia, np. dla dwóch kierunków, absolwent otrzymywałby dyplom (tytuł zawodowy czy też naukowy) odpowiedni dla tych kierunków. Tego typu system kształcenia byłby bardziej elastyczny, a równocześnie szybciej przygotowałby potencjalnego pracownika do specyficznych wymagań firmy. Byłby on możliwy do wprowadzenia np. na płatnych studiach dla pracujących.

W ramach tego projektu należy upowszechniać ideę podwójnego dyplomowania na podstawie podpisanych umów pomiędzy uczelniami – w szczególności zagranicznymi. Wielokrotnie proces ten wiąże się również z możliwością odbywania staży zagranicznych, połączonych z kontaktem z biznesem. Ma to zasadnicze znaczenie ze względu na późniejsze poszukiwanie miejsca zatrudnienia, zaspokojenie potrzeb na wysoko wykwalifikowaną kadrę jak i też rozwój gospodarki opartej na wiedzy, która dla Małopolski jest kluczowym elementem.

- Realizacja
- Identyfikacja możliwości prawnych.
 - Budowa bazy danych programów kształcenia.
 - Podpisanie umów międzyuczelnianych.
 - Określenie warunków związanych z honorowaniem ocen i procedur budowy indywidualnych programów kształcenia.
 - Określenie procedury zaliczeń i uzyskiwanych tytułów zawodowych (naukowych).
 - Inwentaryzacja dotychczas podpisanych umów o podwójnym dyplomowaniu.
 - Identyfikacja źródeł potencjalnego finansowania kształcenia i odbywania staży.
 - Stworzenie wspólnych dla Małopolski zasad i metod weryfikacji osób promowanych na zasadach podwójnego dyplomowania.

C.II.1.5. Rozwój edukacji z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi przekazu.

Rezultat

Rozwój sieci alternatywnej edukacji dla rozwoju innowacyjności w Małopolsce.

Opis zadania

Rozwój innowacyjności jest nierozzerwalnie związany z edukacją. Jednakże w dobie społeczeństwa informacyjnego edukacja bezpośrednia częściowo ustępuje miejsca alternatywnym metodom kształcenia z wykorzystaniem technologii informacyjnych. Wśród grup szczególnego zainteresowania edukacją na odległość z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi przekazu wiedzy (e-learning) znajdują się niepełnosprawni, bezrobotni, itp., którzy mają utrudniony dostęp do bezpośredniego przekazu wiedzy. Stanowią oni istotne źródło fachowej siły roboczej, poszukującej źródła wykształcenia i uzupełnienia swoich kwalifikacji. Wiele firm – szczególnie zagranicznych firm usługowych, szuka kadry wykwalifikowanej, ale niekoniecznie dostępnej w jednym miejscu „face to face”.

E-szkolenia są szczególną formą e-learningu. Różnić się mogą długością okresu kształcenia i otrzymanym potwierdzeniem zdobycia kwalifikacji. Idea e-szkolenia jest szczególnie odpowiednia dla ludzi aktywnych, a zmuszonych do pogłębiania swojej wiedzy w kwestiach szczegółowych. Może to dotyczyć np. właścicieli MŚP, nie dysponujących czasem w normalnym okresie pracy instytucji doradczo-szkoleniowych.

- Realizacja
- Identyfikacja możliwości i narzędzi przekazu wiedzy przez różne ośrodki kształcenia.
 - Analiza oferowanego programu kształcenia – opracowanie odpowiednich programów kształcenia.
 - Analiza potrzeb rynku pracy i dostępności do źródeł przekazu.
 - Promocja idei i sposobu kształcenia na odległość.

- Wzbogacenie oferty kształcenia o usługi dodatkowe (staże, dostęp on-line do bibliotek uczelnianych, korzystnie z biur pośrednictwa pracy).
- Opracowanie programu aktywizacji zawodowej dla osób kształconych na odległość i podlegających procesom wykluczenia społecznego.
- Identyfikacja partnerów potencjalnie zainteresowanych organizacją i prowadzeniem szkoleń w formule e-szkolenia.
- Opracowanie pakietu szkoleń realizowanych w formule e-szkolenia.
- Analiza efektywności wybranych programów szkoleniowych.

C.II.2. Uporządkowanie i uelastycznienie systemu wsparcia przedsiębiorstw w zakresie doradztwa i szkoleń w obszarze innowacyjnych technologii.

Brak jednego punktu kontaktowego dla przedsiębiorców szukających partnerów wśród jednostek naukowo-badawczych niejednokrotnie uniemożliwia im dostęp do fachowej informacji. Istnieje wprawdzie wiele instytucji w Małopolsce, świadczących usługi doradcze i konsultingowe, ale obserwuje się niekiedy negatywną konkurencję pomiędzy nimi. W wielu przypadkach brak jest specjalistycznych ośrodków doradztwa i standaryzowanych jego form oraz szkoleń na odpowiednim poziomie jakości.

Dublujące się oferty instytucji otoczenia biznesu nie sprzyjają poprawie sytuacji w tym zakresie. System powinien współdziałać z Krajową Siecią Usług (KSU).

Zadania

C.II.2.1. Opracowanie zasad funkcjonowania i powołanie Sieci Innowacyjnych Technologii z udziałem instytucji doradczych i szkoleniowych.

Uporządkowanie metod działania, sposobów oraz procedur prowadzenia doradztwa i szkoleń na rzecz rozwoju innowacyjności.

W Małopolsce funkcjonuje wiele instytucji prowadzących szkolenia w zakresie innowacyjności, ale nie gwarantujących odpowiedniego, porównywalnego poziomu – szczególnie w odniesieniu do zaawansowanych systemów obsługi sieciowej. Znajomość standardów i umiejętność szerokiego korzystania z technologii informacyjnych stwarza również dla nich szansę na podejmowanie międzynarodowej współpracy i szybszego kreowania innowacyjnych firm, a tym samym podnoszenia własnej efektywności. W wielości ofert i instytucji na rynku niezbędne jest konkurowanie jakością oferowanych usług. Złe wykonanie zadania powoduje nie tylko niechęć do usługodawcy, ale i do późniejszego podejmowania się realizacji określonych działań. W celu uporządkowania tego obszaru utworzone zostaną Sieci Innowacyjnych Technologii w formie porozumienia współpracujących ze sobą instytucji; swoistego klastra usług innowacyjnych, utrzymującego odpowiedni poziom oferowanych usług.

- Inwentaryzacja instytucji szkolących w zakresie korzystania z technologii informacyjnych przy zachowaniu wymaganych standardów międzynarodowych.
- Inwentaryzacja instytucji szkolących w zakresie systemów jakości w zarządzaniu, produkcji i usługach.
- Określenie warunków współpracy w ramach sieci i podpisanie porozumienia (porozumień).
- Opracowanie i przyjęcie wspólnych standardów i programów szkoleń.
- Opracowanie sposobu prowadzenia audytu przestrzegania zasad działania w sieci.

Opis realizacji celu

Rezultat

Opis zadania

Realizacja

- Opracowanie programu działań w ramach sieci; promocja przedsiębiorstw i instytucji współpracujących w sieci.

C.II.2.2. Utworzenie Ośrodka Informacji, Doradztwa i Szkoleń (wraz z punktem pierwszego kontaktu dla MŚP).

Rezultat

Utworzenie sieciowego systemu usług szkoleniowych doradczych i informacyjnych.

Opis zadania Przedsiębiorstwa, a MŚP w szczególności, wymagają wsparcia informacyjnego, doradztwa i szkoleń w celu wzmocnienia ich zdolności do absorpcji innowacji. Oferta usług informacyjnych, doradczych i szkoleniowych nakierowana na przedsiębiorstwa jest bogata, ale rozproszona. Małe firmy czują się zagubione na rynku usług przeznaczonych specjalnie dla nich. Doprowadzenie do współpracy instytucji świadczących usługi dla firm pozwoli na lepszą promocję, lepszą synergię, wyeliminuje przynajmniej częściowo działania dezintegrujące na rynku regionalnym.

Utworzenie Ośrodka Informacji, Doradztwa i Szkoleń MŚP doprowadzi do stopniowej standaryzacji usług, umożliwi lepszą identyfikację potrzeb, uporządkowanie oferty, eliminację najslabszych, oferowanych usług.

Założeniem projektu jest tworzenie sieci w oparciu o istniejące instytucje około biznesowe, otwartość na nowych członków – możliwość wstąpienia i wystąpienia z sieci w trakcie jej istnienia przez wszystkich chętnych, nie narzucanie na początku działalności żadnej struktury zarządzającej mogącej powodować konflikty ambicjonalne lub kompetencyjne; wprowadzenie długoterminowych, wspólnych celów jakościowych. Utworzenie Punktu Pierwszego Kontakt dla MŚP w znacznym stopniu ułatwi im efektywny wybór usługi informacyjnej, doradczej i szkoleniowej.

Realizacja

- Identyfikacja instytucji świadczących usługi informacyjne, doradcze i szkoleniowe dla MŚP.
- Pozyskanie instytucji gotowych do rozpoczęcia współpracy.
- Podpisanie umowy, przyjęcie regulaminu, stworzenie katalogu usług.
- Utworzenie wspólnej strony internetowej.
- Utworzenie punktu pierwszego kontaktu dla indywidualnego klienta. Utworzenie punktu pierwszego kontaktu dla MŚP.
- Przyjęcie zasad wspólnej promocji, kierowania klientów, wspólnego starania się o fundusze i wspólnych szkoleń dla partnerów ośrodka.
- Wypracowanie kodu postępowania, standardów jakościowych.

C.II.2.3. Utworzenie Sieciowego Centrum Innowacji i Transferu Technologii.

Rezultat

Integracja wiedzy funkcjonującej w sieciach internetowych w postaci jednego dostępnego portalu internetowego, przyjaznego dla użytkownika.

Opis zadania Jedną z głównych przyczyn podjęcia działań zmierzających do powołania sieciowego Centrum Innowacji i Transferu technologii jest wskazywane istnienie ogromnych zasobów instytucjonalnych, zasobów wiedzy i materiałów związanych z innowacjami i transferem technologii, a rozproszonych pomiędzy różnymi instytucjami. Ogranicza to możliwości racjonalnego korzystania z nich, uniemożliwia wręcz uzyskanie efektu synerгии. Utworzenie sieci w oparciu

o istniejące centra transferu technologii, specjalistów z sektora badawczego i z przemysłu usprawni dostęp do tych zasobów informacji.

Założeniem sieci jest otwartość na nowych członków – możliwość wstąpienia i wystąpienia z sieci w trakcie jej istnienia przez wszystkich chętnych. Tworzona sieć powinna obejmować sieć świadczącą proste usługi informacyjne, doradcze i szkoleniowe dla MŚP. Sieć powinna od początku swego działania nawiązać współpracę z sieciami zagranicznymi w tym z siecią Ośrodków Przekazu Innowacji oraz z unijnymi służbami Ochrony Prawa Własności Intelektualnej (IPR HelpDesk) oraz finansowania innowacji przez fundusze venture capital (Gate2Growth). Sieć zakładałaby dwie warstwy informacji warstwę ogólnodostępną oraz warstwę dostępną dla partnerów tworzących sieć.

- Identyfikacja instytucji świadczących usługi innowacyjne i transferu technologii.
- Pozyskanie instytucji gotowych do rozpoczęcia współpracy.
- Podpisanie umowy, przyjęcie regulaminu, utworzenie katalogu usług.
- Utworzenie wspólnej strony internetowej.
- Przyjęcie zasad wspólnej promocji, odsyłania klientów.
- Opracowanie systemu obsługi portalu i sieci.

Realizacja

C.II.2.4 Utworzenie Małopolskiego Centrum Audytu Technologicznego.

Stworzenie systemu doradztwa technologicznego, opartego na ściśle określonych standardach postępowania, wynikających z systemów zapewnienia jakości.

Rezultat

Idea powołania Małopolskiego Centrum Audytu Technologicznego (MCAT) wychodzi naprzeciw potrzebom MŚP w zakresie realizowanych przez nie działań proinnowacyjnych. Dotychczasowe doradztwo w tym zakresie prowadzone było przez różnego rodzaju instytucje o różnym poziomie jakościowym usług. Nie wpłynęło to korzystnie na znaczący rozwój aktywności przedsiębiorców w zakresie podejmowania innowacyjnych przedsięwzięć. MCAT nie przewiduje powołania nowej, odrębnej instytucji. Centrum będzie mieć postać wirtualną ze wsparciem merytorycznym zespołu doradców specjalistów. Zestaw dobrych praktyk, wypracowanych przez sieć Innovation Relay Centre oraz akredytacje w sieci Krajowego Systemu Innowacji, które już posiada Centrum Transferu Technologii Politechnika Krakowska stanowią dobrą bazę wyjściową. MCAT świadczyłoby usługi na zasadzie komercyjnej (uzasadniona jest w tym zakresie współpraca PARP). W zakres działań Centrum będzie wchodzić:

Opis zadania

- doradztwo jako forma wsparcia i pomoc dla MŚP w zakresie pozyskiwania nowych technologii i/lub rozwiązań organizacyjnych;
- zbieranie i analiza dostępnych informacji w celu określenia kierunków rozwoju technologicznego danej branży pod kątem konkurencyjności rynkowej przedsiębiorstwa;
- określenie spodziewanych kierunków rozwoju (ew. zamiaru zmiany branży lub rozpoczęcia nowej działalności) z uwzględnieniem warunków funkcjonowania i pozycji firmy na rynku;
- doradztwo w zakresie podstawowych danych w odniesieniu do tworzonych firm (m.in. wielkości firmy, systemu własności, zasad prawnych, oceny innowacyjności przedsięwzięcia);
- opracowanie możliwych scenariuszy rozwoju przedsiębiorstwa, ze szczególnym uwzględnieniem powiązań pomiędzy krytycznymi czynnikami sukcesu a technologiami dostępnymi w danej branży;
- analiza czynników wewnętrznych przedsiębiorstwa, warunkujących jego pozycję rynkową i szanse dalszego rozwoju;

- identyfikacja technologii kluczowych dla rozwoju przedsiębiorstwa;
- pomoc w określeniu potencjału firmy przy podejmowaniu współpracy międzynarodowej w zakresie rozwoju nowych technologii.

- Realizacja
- Utworzenie bazy danych ekspertów w ramach sieci współpracy instytucji wspierających innowacje i transfer technologii.
 - Opracowanie zasad i warunków świadczenia usług eksperckich.
 - Promocja i popularyzacja tematyki audytu technologicznego.

C.II.3. Wzmocnienie zasobów instytucji wspierających rozwój innowacyjności.

Opis realizacji celu Problemy w kontaktach pomiędzy nauką a przemysłem przekładają się również na stopień innowacyjności małopolskich przedsiębiorstw. Badania podaży i popytu innowacji wykazały, że wśród przyczyn niskiego poziomu innowacyjności Województwa Małopolskiego można wymienić:

- brak postrzegania związków pomiędzy wdrożeniem nowoczesnej technologii, a poprawą pozycji rynkowej przedsiębiorstwa;
- niewystarczającą promocję instrumentów wsparcia wśród klientów;
- słabą wciąż współpracę pomiędzy jednostkami naukowymi a biznesem.

Przyczyn niewystarczających kontaktów pomiędzy nauką a przemysłem szukać należy zarówno po stronie nauki oraz przemysłu jak i działań podejmowanych przez instytucje wspierające (np. instytucje otoczenia biznesu), a także podmioty publiczne.

Istotnymi dla właściwych kontaktów pomiędzy nauką a przemysłem są inicjatywy dotyczące tworzenia ram prawnych dla publicznych instrumentów wsparcia transferu technologii. Nie bez znaczenia jest również fakt podejmowania przez te podmioty działań promocyjnych, informacyjnych w zakresie wspierania i pobudzania postaw pro-innowacyjnych, tworzenia tzw. „kultury innowacji”.

Potwierdza to wskaźnik określający udział firm innowacyjnych (wskaźnik innowacyjności) w badanej populacji opracowanej na potrzeby Sektorowego Programu Operacyjnego – Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw. Wielkość ta spadła z poziomu 37,6% w latach 1994-1996 do 28,9% w latach 1997-1998, a w okresie 1998-2000 wyniosła już tylko 16,9%. W krajach UE wielkość tego wskaźnika wynosi średnio około 51% i charakteryzuje się znaczną rozpiętością: od 26% w Portugalii do 74% w Irlandii.

Poprawa skuteczności kontaktów pomiędzy nauką a przemysłem w Województwie będzie osiągnięta poprzez:

- poprawę jakości świadczonych szeroko rozumianych usług;
- doprowadzenie do wysokiej specjalizacji i ich profesjonalizacji;
- lepsze i efektywniejsze wykorzystanie istniejących zasobów infrastrukturalnych i ludzkich;
- rozszerzenie zakresu współpracy jednostek naukowych i przedsiębiorstw;
- podniesienie wiarygodności i zaufania do rzetelnych partnerów.

Zadania

C.II.3.1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wspierającej rozwój innowacji.

Rezultat

Poprawa nowoczesności i jakości świadczonych usług przez jednostki badawcze.

W Małopolsce funkcjonuje ponad 100 różnych instytucji, wspierających rozwój innowacyjności. Różnią się one jednak zarówno zasobnością finansową, jak i infrastrukturą wykorzystywaną do prac badawczo-rozwojowych. Założeniem zadania jest wsparcie modernizacji, uzupełniania i wzbogacania infrastruktury tych instytucji i jednostek, które będą aktywnie współdziałać z MŚP dla rozwoju i aktywizacji innowacyjności w Małopolsce. Szczególnie chodzi tu o infrastrukturę teleinformatyczną (okablowanie, sieci komputerowe, sprzęt i oprogramowanie), infrastrukturę służącą do prowadzenia szkoleń, materiały edukacyjne, a także aparaturę badawczą w obszarach uznanych za priorytetowe dla rozwoju Województwa.

- Identyfikacja istniejącej, nowoczesnej infrastruktury badawczej i szkoleniowej.
- Określenie potrzeb.
- Opracowanie programu związanego z pozyskiwaniem środków finansowych na rozbudowę bazy.
- Monitorowanie i ocena efektywności działań.

Realizacja

C.II.3.2. Opracowanie referencyjnej bazy danych partnerów instytucjonalnych oraz przedsiębiorstw innowacyjnych.

Poprawa jakości świadczonych usług poprzez rozwój personelu i promocję dobrych wzorów.

Rezultat

Każda z instytucji istniejących na rynku dysponuje bądź to kadrami stale zatrudnianą, bądź to kadrami zatrudnianą na czas prowadzonych projektów (szkolenia, specjalistyczne projekty rozwojowe, itd.). Niezmiernie ważne jest, aby kadra bezpośrednio związana z doradztwem i realizacją tych projektów miała odpowiedni poziom kompetencji oraz kwalifikacji do tego rodzaju usług. Jest to nierozdzielnie związane z rozwojem innowacyjnych technologii, podlegającym szybkim zmianom.

Opis zadania

Dla tego zadania zakłada się, oprócz realizacji programu szkoleń umożliwiających osiągnięcie pracownikom kwalifikacji i certyfikacji w określonym zakresie, potwierdzanie ich uprawnień np. kartami kompetencyjnymi, ważnymi w określonym przedziale czasu. Listy takie powinny być dostępne w opracowanej, internetowej bazie danych.

Na referencyjnej liście innowacyjnych jednostek gospodarczych powinny być także umieszczane te przedsiębiorstwa (głównie MŚP), które spełniają przyjęte kryteria. Działania te powinny być skoordynowane np. z Małopolską Nagrodą Jakości lub innymi, podobnymi działaniami.

- Identyfikacja istniejących zasobów ludzkich i instytucjonalnych.
- Określenie potrzeb kształcenia.
- Opracowanie programu związanego z pozyskaniem środków finansowych na szkolenia.
- Opracowanie i wdrożenie zasad kart kompetencyjnych dla pracowników udzielających doradztwa i przeprowadzających szkolenia w zakresie innowacyjności.
- Analiza i ocena efektywności działań.
- Opracowanie zasad kwalifikowania przedsiębiorstw do referencyjnej listy podmiotów innowacyjnych.
- Promocja działań etycznych w kontaktach biznesowych.

Realizacja

C.II.3.3. Utworzenie Sieciowego Centrum Ochrony Prawa Własności Intelektualnej.

Rezultat	Poprawa dostępu do wiedzy dotyczącej istotnych dla prowadzenia działalności gospodarczej zagadnień prawa patentowego, ochrony znaku towarowego, praw licencyjnych.
Opis zadania	Poprawa zdolności konkurencyjnej przedsiębiorstw wymaga większego wykorzystania w ich działalności narzędzi oferowanych przez system ochrony prawa własności intelektualnej. Aktualnie bardzo niski, przeciętny poziom znajomości tych zagadnień w polskim środowisku gospodarczym i technicznym narzuca konieczność podjęcia działalności szkoleniowej, mającej na celu upowszechnienie podstawowych zasad ochrony własności intelektualnej – w tym przemysłowej. W grupie menadżerów niezbędną jest podstawowa znajomość systemu patentowego jako narzędzia uzyskiwania przewagi konkurencyjnej, strategii patentowania, umów licencyjnych. W grupie specjalistów technicznych i marketingowych dodatkowo konieczną jest umiejętność korzystania z literatury patentowej, zwłaszcza nieodpłatnie udostępnianej w internecie. Oferta Centrum zapewni dostępność powszechnych szkoleń, wzbogaconych materiałami informacyjnymi (na stronie Centrum).
Realizacja	<ul style="list-style-type: none">● Utworzenie kontaktowej bazy teleadresowej ekspertów z zakresu Prawa Ochrony Własności Przemysłowej.● Opracowanie programu szkoleń nt. wykorzystania Prawa Ochrony Własności Przemysłowej w działalności przedsiębiorstwa innowacyjnego oraz korzystania z internetowych baz literatury patentowej (szkolenia nt. korzystania z internetowych baz literatury patentowej).● Upowszechnienie zasad ochrony wzorów użytkowych, znaków towarowych, wzorów przemysłowych.

C.II.3.4. Utworzenie sieciowej, internetowej biblioteki innowacyjnej.

Rezultat	Poprawa dostępności do różnego typu źródeł informacyjnych dotyczących problematyki innowacyjności.
Opis zadania	<p>Elementem uzupełniającym zasób wiedzy, kwalifikacji i wyposażenia instytucji działających na rzecz rozwoju innowacji jest stworzenie sieciowej biblioteki zasobów istniejących w różnych instytucjach i podmiotach aktywnych w obszarze innowacyjności. Założeniem zadania jest inwentaryzacja istniejących zasobów, ich klasyfikacja i opracowanie katalogów oraz uporządkowanie w konkretne bloki tematyczne. Elektroniczna postać katalogu stworzy możliwość zapoznania się z zawartością księgozbioru, jego wypożyczania drogą elektroniczną oraz zakupu w przypadku publikacji nowych i dostępnych w sprzedaży.</p> <p>W bibliotece będą zawarte informacje o zasadach korzystania z baz patentowych.</p>
Realizacja	<ul style="list-style-type: none">● Zawarcie porozumienia z istniejącymi w regionie bibliotekami - identyfikacja istniejących zasobów.● Wybór systemu udostępniania i opracowanie cyfrowe zbiorów.● Wprowadzenie danych do systemu internetowego.● Promocja możliwości wykorzystania i udostępniania zbiorów.

■ CEL STRATEGICZNY C. III. WZROST ZNACZENIA INNOWACYJNOŚCI W POLITYCE REGIONALNEJ I SYSTEMIE KSZTAŁCENIA

CELE TAKTYCZNE

C.III.

C.III.1. Utworzenie systemu pozyskiwania danych na temat stanu innowacyjności w Województwie.

System informacyjny dotyczący działalności gospodarczej w Województwie powinien być możliwie jednolity i spójny. Także informacje o innowacjach nie mogą być gromadzone i przetwarzane w oderwaniu od innych systemów gromadzenia i przetwarzania informacji społeczno-gospodarczych. Dotychczasowe dane o charakterze ilościowym i jakościowym są rozproszone, co utrudnia korzystanie z nich w szczególności do celów planistycznych i w ocenie skuteczności podejmowanych działań na rzecz poprawy innowacyjności gospodarki regionu. Brak jest jednolitej, metodologicznej formuły badania i analizy zjawisk o charakterze innowacyjnym. Ważne jest, aby sposób przetwarzania informacji i w efekcie wynik końcowy był łatwy do interpretacji dla osób niezwiązanych bezpośrednio z metodologią procesu pozyskiwania danych.

Uzasadnienie realizacji celu

Zadania

C.III.1.1. Utworzenie ośrodka prognoz technologicznych.

Zastosowanie w Małopolsce systemu tworzenia prognoz technologicznych – foresightu.

Rezultat

Możliwość przygotowania prognoz technologicznych w regionie jest jednym z warunków wzrostu konkurencyjności i innowacyjności Województwa w dłuższym okresie. Uzyskiwanie informacji na temat trendów i potencjalnych kierunków rozwoju poszczególnych dziedzin gospodarki pomaga również w podejmowaniu decyzji inwestycyjnych przez przedsiębiorstwa działające w regionie.

Opis zadania

Jedną z wielu metod, obecnie uznawaną za najefektywniejszą, jest foresight. Daje on możliwość z jednej strony wykorzystania wiedzy szerokiego grona ekspertów, a z drugiej możliwość porównania wyników z analizami dotyczącymi foresightu światowego i europejskiego. Daje również podstawę do przesterowania gospodarki regionu w długoterminowej perspektywie planistycznej, wybór priorytetów inwestycyjnych w dziedzinie badań i postępu technicznego poprzez odkrywanie potencjalnych możliwości, a następnie ich wcielania w życie za pomocą programów dla konkretnych sektorów gospodarki.

- Wytypowanie działów, które zostaną poddane procesowi regularnego prognozowania. Wstępnie zostały wybrane obszary strategicznego rozwoju Województwa: informatyka, elektronika, elektrotechnika; biologia i biotechnologia; transport i komunikacja; energetyka odnawialna i nieodnawialna; górnictwo, hutnictwo i odlewnictwo; inżynieria materiałowa; rolnictwo i leśnictwo; zdrowie i opieka medyczna; edukacja.
- Powołanie 7 – 8 osobowych zespołów specjalistów, opracowujących hipotezy na potrzeby ankiety do każdego z dziewięciu poddanych prognozie działów. Proponuje się, by każdy zespół posiadał w składzie: 1 osobę reprezentującą władze lokalne; 1 do 2 osób z jednostek badawczo-rozwojowych; 2 reprezentantów przedsiębiorstw; 2 – 3 osoby z uczelni wyższych.

Realizacja

- Opracowanie ankiet i ustalenie metody (sposobu) ich opracowania oraz analizy (*proponuje się zastosowanie zmodyfikowanej metody delfickiej*).
- Przeprowadzenie analizy dotyczącej foresightu światowego i europejskiego w celu uzyskania bazy porównawczej.
- Wybór grup respondentów do przeprowadzenia badań ankietowych (*przewiduje się, że z każdego działu ankietom zostanie poddanych po około 19 – 20 osób pochodzących z grona przedsiębiorców, naukowców i władz, posiadających wiedzę z tej dziedziny*).
- Opracowanie wyników ankiet i przekazanie ich władzom samorządowym Województwa w celu przygotowania dalszych decyzji; przedstawienie wyników i wniosków na stronie internetowej RSI.
- Powtarzanie badań co 2 lata.
- Podjęcie współpracy (po pierwszych badaniach) z Ministerstwem Nauki i Informatyzacji, realizującym obecnie pilotażowy Narodowy Program Foresightu.

C.III.1.2. Utworzenie systemu pozyskiwania i analizy danych o rozwoju innowacyjności oraz informacji o alokacji funduszy wspierających innowacyjność.

Rezultat

Efektywne i zgodne z przeznaczeniem wykorzystywanie funduszy na wspieranie innowacyjności.

Opis zadania

Wsparcie procesów proinnowacyjnych powinno odbywać się w najbliższym czasie wielopłaszczyznowo. W zasadzie można zaryzykować tezę, że każde z działań realizowanych obecnie jest związane ze wsparciem innowacyjności w różnych dziedzinach. Dlatego też bardzo ważne jest odpowiednie wyciąganie wniosków i takie alokowanie środków bezpośrednio i pośrednio wspierających innowacyjność, aby przynosiły one możliwie maksymalne korzyści. Zadanie zakłada stały monitoring i pozyskiwanie informacji na temat alokacji tych środków finansowych i postępach w ich wykorzystaniu.

Realizacja

- Opracowanie narzędzi badawczych – ankiet.
- Opracowanie wskaźników monitorujących rozwój innowacyjności i efektywność wykorzystania środków finansowych.
- Opracowanie harmonogramu pozyskania danych i ich analizy.
- Opracowanie systemu raportowania i wskazywania działań korygujących.

C.III.1.3. Utworzenie obserwatorium gospodarki opartej na wiedzy.

Rezultat

Utworzenie struktur instytucjonalnych do badań i analiz obszaru innowacyjności.

Opis zadania

System prognozowania – foresight oraz system monitoringu nie zapewnią jeszcze odpowiedniego efektu w postaci wykreowania spójnej polityki wspierania rozwoju lub korekty przyjętego pierwotnie kierunku. Dlatego też niezbędne jest powołanie instytucji, która będzie łączyć powyższe systemy i w sposób profesjonalny pozwoli na przygotowanie konkretnych działań zaradczych. Założeniem jest, aby obserwatorium gromadziło i dokonywało analiz wszystkich informacji z obszaru gospodarki, rynku pracy i edukacji, czyli tych elementów, które tworzą założenia do gospodarki opartej na wiedzy. Proponowana instytucja mogłaby mieć charakter organizacji wirtualnej.

- Opracowanie struktury organizacyjnej instytucji.
- Pozyskanie środków na jej funkcjonowanie.
- Utworzenie struktur organizacyjnych (wybór profesjonalnych zespołów do obsługi procesów badawczo-analitycznych).
- Opracowanie programów badań i analiz pozyskiwanych na podstawie przeprowadzanych badań.
- Opracowanie programu promocji i popularyzacji opracowanych wyników.
- Opracowywanie zamawianych analiz i prognoz.

Realizacja

C.III.2. Promocja wewnętrzna tematyki innowacyjności jako elementu wspierającego rozwój gospodarczy Województwa.

Procesy kreowania kultury innowacji nie może odbywać się w oderwaniu od zmian w mentalności nie tylko przedsiębiorców i instytucji, ale także i mieszkańców Województwa. Istnieje konieczność identyfikowania się wszystkich aktorów życia społeczno-gospodarczego z założeniami kultury innowacji, potrzebą uwzględnienia tego pojęcia w różnego typu przedsięwzięciach o charakterze gospodarczym.

Uzasadnienie realizacji celu

Sposób kreowania nowego wizerunku Małopolski nie może odbywać się również w oderwaniu od dotychczasowej polityki promocyjno-informacyjnej. Akcje promocyjne muszą być powiązane ze zdobywaniem dodatkowej wiedzy, kontaktów i informacji na temat innowacyjności. Bezpośrednimi grupami docelowymi tych działań powinni być mieszkańcy Małopolski, przedsiębiorcy – szczególnie MŚP oraz pracownicy przedsiębiorstw.

Zadania

C.III.2.1. Organizacja konkursu na tworzenie firm innowacyjnych oraz targów ofert dla MŚP.

Identyfikacja i promowanie dobrych wzorców na poziomie przedsiębiorstwo – przedsiębiorstwo.

Rezultat

Organizacja konkursów – chociaż ze zmiennym nasileniem, ale cieszy się powodzeniem i zainteresowaniem wśród przedsiębiorców Małopolski. Do chwili obecnej organizowane są konkursy w różny sposób oceniające firmę. Nie organizuje się jednakże imprezy, która w bezpośredni sposób wspierałaby i pokazywała dobre przykłady firm innowacyjnych. W pełni uzasadnione wydaje się również wykorzystani tych imprez do szerszego promowania idei innowacyjności.

Opis zadania

Drugą możliwą do zastosowania formułą jest organizacja innych odmian takiego konkursu np. konkursów na najlepszy biznes plan dla środowiska akademickiego. Konkurs taki mógłby się odbywać pod hasłem: „**Innowacja – pierwszy krok do własnej firmy**”. Konkursy tego typu mogłyby odbywać się w połączeniu z organizowanymi targami w poszczególnych branżach i być połączone z ofertami innowacyjnych pomysłów i rozwiązań (podażą innowacji) dla MŚP.

- Analiza doświadczeń innych regionów w kraju i za granicą w zakresie organizacji konkursów dla pobudzania inwencji do kreowania innowacyjnych pomysłów.
- Opracowanie regulaminu i harmonogramu konkursu.
- Ogłoszenie na stronie internetowej RSI zasad przeprowadzania konkursu i zasad wyłaniania komisji konkursowej.
- Przeprowadzanie konkursów i ogłaszanie wyników na stronie internetowej RSI.

Realizacja

C.III.2.2. Promocja programu „Innowacyjna Małopolska”, skierowanego do przedsiębiorców i mieszkańców Małopolski.

Rezultat

Wytworzenie dobrego klimatu dla rozumienia i wprowadzania kultury innowacji.

Opis zadania Utrwalenie przekonania wśród mieszkańców Małopolski, że oni sami i firmy w niej działające są zdolne do konkurencji z najlepszymi, wymaga konsekwentnych i długofalowych działań oraz stworzenia instrumentów uwiarygodniających te działania. Pomocą w tej promocji może być program „Innowacyjna Małopolska”, pokazujące dobre praktyki i sukcesy osiągnięte przez firmy naszego regionu na rynkach krajowych i międzynarodowych. Pokazywanie przykładów dochodzenia do sukcesu powinno umiejętnie sprzyjać kształtowaniu postawy chęci podejmowania „racjonalnego ryzyka” w działalności gospodarczej. Program taki powinien stać się działaniem cyklicznym z udziałem TV i przekazu radiowego.

Realizacja

- Opracowanie koncepcji programu „Innowacyjna Małopolska”.
- Skierowanie informacji – zaproszeń do przedsiębiorców w celu uzgodnienia logicznej sekwencji cykli tematycznych.
- Uzgodnienie zasad finansowania programu.
- Opracowanie i dystrybucja materiałów promocyjno-informacyjnych.
- Przygotowanie i emisja audycji radiowych, telewizyjnych i innych

C.III.2.3. Organizacja cyklicznych konferencji nt. innowacji i rozwoju przedsiębiorstw.

Rezultat

Podtrzymywanie stałych kontaktów ze środowiskiem specjalistów i przemysłem w dziedzinie innowacyjności.

Opis zadania Dobrą praktyką, wypracowaną podczas realizacji projektu RSI dla Województwa Małopolskiego jest organizacja cyklicznych spotkań na rzecz innowacyjności. Przedsięwzięcie to zyskało już dość liczne grono zainteresowanych i wymieniających się doświadczeniami specjalistów w zakresie innowacyjności. Stanowi ono również płaszczyznę wymiany informacji pomiędzy specjalistami z różnych branż oraz przedstawicielami środowisk akademickich, administracyjnych, instytucji otoczenia biznesu i przemysłu.

Jednym z takich przykładów są dotychczas zorganizowane przez Politechnikę Krakowską cykliczne konferencje o tej tematyce noszą wspólny akronim „INTELTRANS”. Zainteresowanie nimi rozszerzyło się na ośrodki zagraniczne – dotychczas głównie Europejski Urząd Patentowy (EPO), z którego przedstawiciele brali czynny udział w obradach, prezentując referaty nt. zasad patentowania wynalazków przez przedsiębiorstwa europejskie.

Realizacja

- Opracowanie zakresu tematycznego i harmonogramu konferencji.
- Pozyskanie środków finansowych na ich organizację.
- Organizacja corocznych spotkań seminaryjnych z udziałem ekspertów krajowych i zagranicznych.

C.III.3. Promocja zewnętrzna Województwa Małopolskiego jako regionu innowacyjnych technologii.

Małopolska posiada liczne kontakty z regionami partnerskimi na poziomie samorządowym. Również wiele uczelni i instytucji małopolskich posiada umowy o współpracy z odpowiednimi jednostkami zagranicznymi. Pomimo tego obserwuje się spadek wskaźnika BIZ w Małopolsce w porównaniu z innymi województwami w kraju. Przyczyną tego może być brak jednoznacznego i identyfikowalnego wizerunku jako regionu nowoczesnego, zdolnego do podejmowania innowacyjnych działań. Produkty z Małopolski są postrzegane w niektórych regionach europejskich jako niskie jakościowo. Aktywizacja zewnętrznej promocji regionu powinna ten wizerunek zmienić, albowiem zaplecze i możliwości rozwoju eksportu stwarzają ku temu podstawy.

Uzasadnienie realizacji celu

Zadania

C.II.3.1. Realizacja projektu „Małopolska miejscem inwestycji dla innowacyjnych technologii”.

Zwiększenie wartości inwestycji zagranicznych w strukturze gospodarczej Małopolski, szczególnie w branżach uznanych za obszary potencjalnego strategicznego rozwoju.

Rezultat

Istotą proponowanego zadania jest opracowanie profesjonalnej i szeroko zakrojonej kampanii informacyjno-promocyjnej o Małopolsce jako regionie ukierunkowanym na lokalizację inwestycji o najwyższym poziomie innowacyjności – **Place for IT Investments**. Promocja regionu będzie odbywać się w priorytetowych obszarach dla rozwoju eksportu, a także w kierunku kreatywnego pozyskiwania inwestorów zagranicznych, tzn. wyboru przedsiębiorstw, które powinny zainwestować w Małopolsce. Takie działania marketingowe sprzyjają uzupełnianiu nowoczesnej infrastruktury, poprawie jakości usług oraz zasobów ludzkich, wspierających rozwój innowacyjności (tzw. efekt kuli śniegowej).

Opis zadania

- Wytypowanie zakresu kampanii promocyjno-informacyjnej zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego i innymi dokumentami programowymi.
- Opracowanie metod i sposobów prowadzenia kampanii.
- Opracowanie zasad monitoringu działań promocyjno-informacyjnych i ocena efektów tych działań.

Realizacja

C.III.3.2. Udział w targach krajowych i zagranicznych, promujących innowacyjne firmy.

Zwiększenie wartości inwestycji zagranicznych w strukturze gospodarczej Małopolski, szczególnie w branżach uznanych za obszary potencjalnego strategicznego rozwoju.

Rezultat

Targi są najbardziej efektywnym miejscem promowania, wymiany ofert i podpisywania kontraktów na konkretne innowacyjne technologie i urządzenia. Są także okazją i właściwym miejscem do promowania gospodarki regionu (przykład MTP Poznań 2004, imprezy targowe w Krakowie, np. EUROTOOL). Ich efektem jest zwiększenie zainteresowania potencjalnych inwestorów zagranicznych oraz pokazanie własnych możliwości inwestycyjnych regionu. Zadanie to powinno być ściśle skorelowane z proponowanym zadaniem I.3.5.

Opis zadania

- Realizacja
- Określenie obszarów działalności gospodarczej, które powinny być preferowane w ramach tej formy promocji.
 - Opracowanie systemu wspierania udziału w targach innowacyjnych firm – szczególnie MŚP i ośrodków badawczych.
 - Opracowanie systemu kwalifikowania innowacyjnych rozwiązań i wyboru imprez targowych.

C.III.3.3. Promocja Województwa Małopolskiego jako miejsca zatrudnienia dla naukowców zagranicznych.

Rezultat

Utrwalanie pozytywnego wizerunku Małopolski jako regionu otwartego na współpracę międzynarodową.

Opis zadania

Województwo Małopolskie posiada jedną z najatrakcyjniejszych w Polsce ofert pracy w sektorze badawczo-rozwojowym. Oferta pracy w nauce małopolskiej wzmocniona jest przez kulturalną, artystyczną i turystyczną atrakcyjność regionu. Jednakże nauce małopolskiej grozi spadek liczby polskich absolwentów w związku z końcem wyżu demograficznego i zmianami w podejściu do kariery naukowej u młodego pokolenia. Aby wesprzeć procesy zmian Komisja Europejska z roku na rok zwiększa nakłady finansowe na wspieranie mobilności naukowców. W Krakowie tworzone jest Unijne, Regionalne Centrum Informacji dla Podróżujących Naukowców (RCIN), które będzie miało za zadanie informować o możliwościach pracy naukowej dla cudzoziemców. Konkretnym efektem tego działania będzie możliwość przyspieszenia procesu opracowania międzynarodowej oferty edukacyjnej i poszerzenia grupy zagranicznych studentów na małopolskich uczelniach. Aby kontynuować to działanie stworzona zostanie wspólna oferta w formie wydawnictwa i atrakcyjnej strony internetowej, zachęcająca zagranicznych naukowców i stypendystów do pracy w nauce w Małopolsce. Zadanie zakłada również współpracę uczelni i instytutów w zakresie rozwiązywania problemów administracyjnych i socjalnych związanych z przyjmowaniem naukowca, współpracę wszystkich agend zajmujących się promocją regionu w uatrakcyjnieniu oferty pod hasłem „Małopolska atrakcyjnym miejscem pracy dla naukowców z całego Świata”. Proces ten będzie odbywać się z wykorzystaniem dostępnych narzędzi i instrumentów instytucjonalnych.

Realizacja

- Identyfikacja instytucji przyjmujących naukowców zagranicznych do pracy.
- Identyfikacja instytucji chcących przyjąć naukowców zagranicznych do pracy.
- Przygotowaniu zestawu informacji użytecznych dla zagranicznego naukowca i jego rodziny.
- Wprowadzenie tematu promocji regionu jako dobrego miejsca pracy dla naukowca do programów biur promocyjnych urzędów i instytucji promujących Kraków i Małopolskę.
- Organizowanie cyklicznych, międzynarodowych konferencji zachęcających do pracy w Małopolsce.
- Organizowanie wyjazdów promocyjnych do uniwersyteckich miast europejskich celem promocji oferty nauki małopolskiej i promocji regionu.

6. SYSTEM OCENY EFEKTYWNOŚCI WDRAŻANIA REGIONALNEJ STRATEGII INNOWACJI

System wdrażania RSI musi posiadać sprecyzowane zasady monitoringu i wskaźniki oceny efektywności. Kontrola i ocena projektu będzie przebiegać jednocześnie z jego realizacją. W tym celu jako narzędzie służące tej właśnie ocenie przyjęto **Strategiczną Kartę Wyników (SKW)**. Pozwoli ona precyzyjnie przyporządkować mierniki realizacji strategii do celów strategicznych. Korzystając ze SKW na każdym etapie realizacji projektu można kontrolować postępy wypełnienia założeń projektu.

Strategiczną Kartę Wyników do oceny projektu RSI przedstawiono w tabeli 6.1. Należy podkreślić, że do oceny realizacji poszczególnych celów taktycznych powinny być dobrane spośród zaproponowanych wskaźników te, które zostaną uznane za najbardziej właściwe w odniesieniu do realizowanego działania (projektu).

Wskaźniki oceny projektów w ramach Regionalnej Strategii Innowacji

Tablica 6.1.

Perspektywa	Cel strategiczny	Miernik realizacji
Finansów	<ul style="list-style-type: none"> Kategoryzacja systemu finansowania działalności innowacyjnej MŚP 	<ul style="list-style-type: none"> Liczebność MŚP aplikujących o środki finansowe na innowacje Liczebność MŚP otrzymujących wsparcie finansowe przeznaczone na działania innowacyjne Liczebność podmiotów biorących udział w programach UE (% firm uczestniczących) Wartość przyznanych dotacji na działalność w zakresie innowacji w ramach Funduszy Strukturalnych % MŚP zadowolonych z poziomu jakości, dostępności instrumentów finansowych przeznaczonych na wspieranie działań innowacyjnych Liczebność nowych MŚP działających po 18 miesiącach od otrzymania wsparcia finansowego % wzrost nakładów na działalność innowacyjną przedsiębiorstw
Klienta	<ul style="list-style-type: none"> Dostępność MŚP do użytecznych informacji Przystosowanie oferty szkoleniowo-doradczej w zakresie innowacji do potrzeb MŚP Wzmacnianie podejścia strategicznego w MŚP Ułatwienie transferu technologii 	<ul style="list-style-type: none"> Liczebność podmiotów dostarczających informacje poprzez Regionalny System Informacji dla MŚP Liczebność podmiotów korzystających z poszczególnych pakietów i usług Regionalnego Systemu Informacji dla MŚP Liczebność MŚP korzystających z usług (rodzaj) szkoleniowo-doradczych % MŚP zadowolonych z jakości, dostępności świadczonych usług szkoleniowo-doradczych % MŚP prowadzących działania innowacyjne w okresie 12 miesięcy po zakończeniu szkolenia lub otrzymania usługi doradczej Liczebność przedstawicieli kadry zarządzającej MŚP uczestniczących w działaniach promujących zarządzania strategicznego w MŚP Liczebność MŚP korzystających z usług szkoleniowo – doradczych w zakresie zarządzania strategicznego Liczebność opracowanych strategii rozwoju i biznes planów dla MŚP przez instytucje wspierające Liczebność dokonanych transferów technologii z ośrodków wspierania innowacji i transferu technologii do MŚP Liczebność dokonanych transferów technologii z instytucji sektora B+R do MŚP Liczebność MŚP korzystających z usług ośrodków wspierania innowacji i transferu technologii Liczebność MŚP otrzymujących wsparcie finansowe na projekty naukowo-badawcze lub na zakup technologii w ramach Funduszy Strukturalnych Liczebność wspieranych firm, które nabyły patenty, licencje lub zaangażowały się we wspólne projekty B+R Ilość nowych miejsc pracy utworzonych w sektorach niskiej, średniej, wysokiej techniki
Procesów wewnętrznych	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie udziału w międzynarodowych sieciach współpracy Wspieranie specjalizacji sektora B+R działającego w tradycyjnych sektorach Wspieranie powstawania nowych specjalizacji w działalności B+R Utworzenie elastycznej struktury sieciowej na rzecz innowacji Zwiększenie wykorzystania prawa własności przemysłowej 	<ul style="list-style-type: none"> Ilość instytucji sektora B+R zaangażowanych w międzynarodowe zespoły/projekty B+R Ilość pracowników instytucji sektora B+R zaangażowanych w międzynarodowe zespoły/projekty B+R Liczebność nowych produktów/procesów opracowanych przez zespoły eksperckie dla rozwiązania określonych problemów badawczych Liczebność nowych produktów/ procesów opracowanych w zintegrowanych instytucjach badawczych Liczebność nowych produktów/ procesów wdrożonych w wyniku opracowań zespołów eksperckich powstałych dla rozwiązania określonych problemów badawczych, Liczebność projektów opracowanych na konkursy ramowych programów UE

		<ul style="list-style-type: none"> • % projektów zatwierdzonych w konkursach ramowych programów UE • Ilość patentów/licencji sprzedanych • Liczebność MŚP korzystających z ofert zespołów eksperckich • Liczebność MŚP korzystających z ofert zintegrowanych instytucjach badawczych • Liczebność inwestycji w infrastrukturę sektora B+R • % udział nakładów na rozwój infrastruktury nowych specjalizacji sektora B+R • Liczebność specjalizacji naukowych utworzonych zgodnie z trendami rynkowymi i technologicznymi • Liczebność nowych bezpośrednich zagranicznych inwestycji powstałych dzięki dokonanej specjalizacji naukowej • Liczebność nowych rozwiązań innowacyjnych w regionalnych specjalizacjach naukowych • % podmiotów zaangażowanych w działania innowacyjne uczestniczących w Regionalnym Systemie Innowacji • Liczebność MŚP korzystających z instrumentów tworzonych w ramach Regionalnego Systemu Innowacji • % nowych kontaktów MŚP nawiązanych z ośrodkami B+R • % MŚP zadowolonych z współpracy z sektorem B+R • % MŚP zadowolonych z współpracy z instytucjami wsparcia biznesu • Ilość miejsc pracy w sektorach niskiej, średniej, wysokiej techniki • Liczebność nowych zgłoszeń patentowych • Liczebność nowych patentów
<p>Rozwoju</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie efektywnego wykorzystania przez MŚP potencjału rynkowego na jednolitym rynku europejskim • Wspieranie wykorzystania technologii informatycznych (ICT) w MŚP • Wspieranie kultury innowacyjnej w systemie edukacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczebność MŚP uczestniczących w działaniach dotyczących korzyści i zagrożeń wynikających z ich udziału w jednolitym rynku europejskim • Liczebność MŚP korzystających z pakietów szkoleniowo-doradczych zwiększających umiejętności w zakresie eksportu, wdrażania przez MŚP systemów jakości i standardów UE oraz uzyskiwania certyfikatów • Ilość wdrożonych systemów jakości, certyfikatów • % udział sprzedaży eksportowej MŚP w ogólnej produkcji sprzedanej • % udział MŚP w eksporcie według poszczególnych rodzajów działalności (sekcji/działów) • Ilość nowych miejsc pracy utworzonych w sektorach niskiej, średniej, wysokiej techniki • Ilość nowych MŚP dostarczających technologie informacyjne i związane z nimi usługi (on-line, e-handel, serwery wirtualne itp.) • % MŚP korzystających z technologii informatycznych i związanych z nimi usługi • % MŚP prowadzących działalność gospodarczą przy zastosowaniu nowoczesnych systemów przekazywania informacji • Ilość studentów objętych programami nauczania umożliwiającymi rozwój kultury innowacyjnej • Liczebność programów/szkół wdrożonych w celu rozwoju kultury innowacyjnej • Liczebność nowych firm utworzonych przez absolwentów • Liczebność nowych miejsc pracy utworzonych w sektorach niskiej, średniej, wysokiej techniki

Strategiczną Kartę Wyników można również wykorzystać do ocen porównawczych w odniesieniu do najczęściej stosowanych mierników realizacji celów. Do oceny porównawczej zaproponowano wskaźniki benchmarkingu (tablica 6.2.). Również i w tym przypadku spośród zaproponowanych wskaźników należy wybrać te, które zostaną uznane za najbardziej właściwe w odniesieniu do realizowanego działania (projektu).

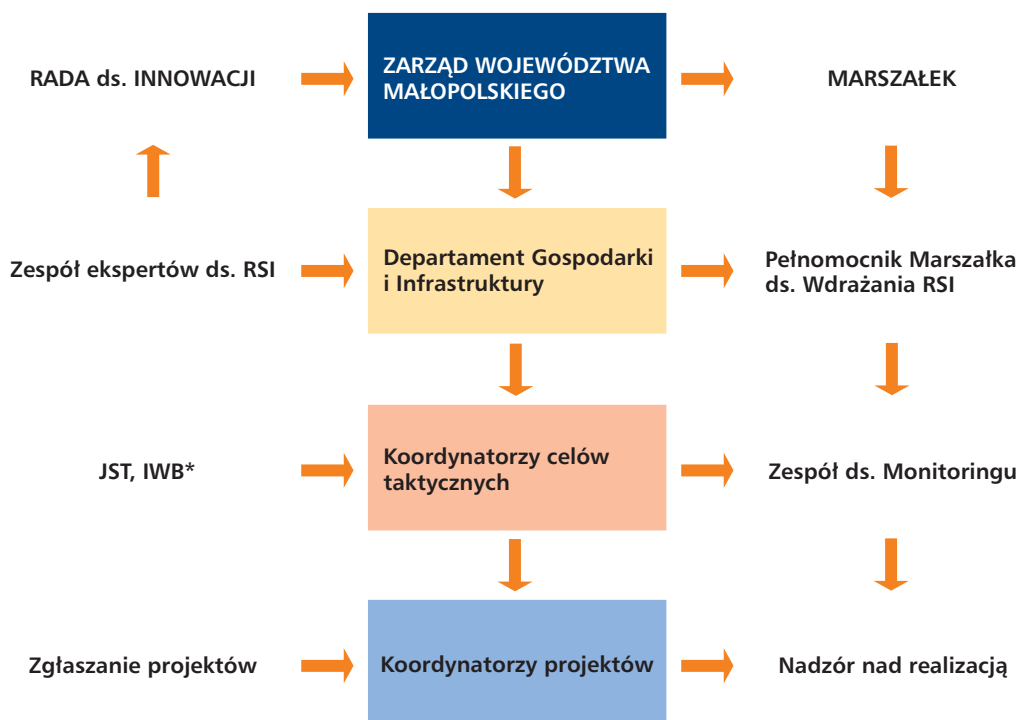
Tablica 6.2.

Proponowane
wskaźniki
benchmarkingu

Perspektywa	Cel strategiczny	Miernik realizacji
Finansów	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa wykorzystania środków trwałych • Zyskowność • Lider w branży pod względem kosztów • Rentowny rozwój • Wdrożenie technicznych innowacji • Współpraca z partnerami • Poprawa cash – flow • Zmniejszenie kosztów produkcji • Zmniejszanie kosztów zakupu • Zwrot z zaangażowanego kapitału 	<ul style="list-style-type: none"> • Przepływ gotówki • Zysk netto (w porównaniu z konkurencją) • Koszty działalności w porównaniu z konkurencją • Stopa wzrostu ilościowa (w porównaniu z branżą) • Udział w sprzedaży nowych produktów • Zwiększenie wartości dodanej • Cash – flow na poziomie xx • Koszty produkcji/obrotów • Zaoszczędzona suma • ROCE (zwrot z zaangażowanego kapitału)
Klienta	<ul style="list-style-type: none"> • Nieustannie zachwycać docelowych klientów • Stworzyć relacje z dealerami oparte na obopólnych korzyściach • Przeprowadzenie badań, przy współudziale klientów • Rozbudowa serwisu dla klienta • Utrzymanie klientów 	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w wybranych kluczowych segmentach rynku • Wzrost netto zysku dealera • Ankietowanie dealerów • Ilość projektów • Ilość rozmów telefonicznych do klienta, uściślających termin dostawy • Informacje na temat rezultatów • Jakość, szybka obsługa
Procesów wewnętrznych	<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzać nowe produkty i usługi • Najlepsze zespoły franchisingowe • Zarządzanie zapasami • Poprawa BHP i ochrona środowiska • Redukcja czasów przestoju 	<ul style="list-style-type: none"> • Nowy produkt – zwrot z inwestycji • Współczynnik akceptacji nowych produktów • Punktacja jakości dealerów • Poziom zapasów • Wskaźnik wyczerpania zapasów • Liczba wypadków związanych z zanieczyszczeniem środowiska • Przeciętny czas produkcji na pracownika
Rozwoju	<ul style="list-style-type: none"> • Klimat sprzyjający działaniu • Podstawowe kompetencje i umiejętności • Dostęp do strategicznych informacji • Wdrożenie systemu motywacyjnego • Promowanie ciągłego kształcenia się i podnoszenia kwalifikacji • Poprawa procesu komunikacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Ankietowanie pracowników • Indywidualne karty wyników • Dostępność strategicznych kompetencji • Dostępność strategicznych informacji • Liczba pracowników, którym stawiane są cele w powiązaniu z systemem motywacyjnym • Ilość pomysłów, zainspirowanych w trakcie procesów kształcenia • Warsztaty tematyczne przeprowadzone na niższych szczeblach

7. SYSTEM ZARZĄDZANIA REGIONALNĄ STRATEGIĄ INNOWACJI

Strukturę systemu zarządzania wdrażaniem Regionalnej Strategii Innowacji przedstawiono na rys. 7.1. Istotnym jej elementem jest powołanie Rady ds. Innowacji.

Rys. 7.1. Struktura systemu zarządzania wdrażaniem Regionalnej Strategii Innowacji

* JST – Jednostki Samorządu Terytorialnego, IWB – Instytucje wspierania biznesu.

8. ZASADY WDRAŻANIA I POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROJEKTÓW RSI W LATACH 2005-2013

ZASADY WDRAŻANIA RSI

1. W rozwój oraz wdrożenie Regionalnej Strategii Innowacji będą zaangażowane podmioty gospodarcze sektora prywatnego oraz sektora B+R.
2. Warunkiem skutecznego działania jest partnerstwo i konsensus publiczno-prywatny na rzecz tworzenia pozytywnego klimatu i kultury innowacji.
3. RSI będzie zintegrowana multidyscyplinarnie. Nacisk będzie położony na połączenie i współzależności pomiędzy sektorem publicznym (na różnych poziomach – europejskim, narodowym, regionalnym i lokalnym) oraz sektorem prywatnym dla wspólnego celu.
4. Dla rozwoju oraz wprowadzania innowacji w Małopolsce prowadzone połączeniem i współdziałaniem kapitału ludzkiego, techniki i technologii, badań, edukacji, zarządzania finansami i marketingiem, a także polityki na poziomie regionalnym i ogólnopolskim.
5. RSI będzie kłaść nacisk na stronę popytową firm (w szczególności MŚP) oraz na oddolnym podejściu przy opracowaniu projektów i ich realizacji.
6. RSI będzie zorientowana na działania, a ich efektem powinny być innowacyjne projekty w firmach oraz sieci powiązań pomiędzy firmami.
7. RSI będzie mieć wymiar europejski poprzez współpracę z regionami innych krajów oraz benchmarking polityk regionalnych.
8. RSI będzie cykliczne, a kolejne projekty będą korzystać z wcześniejszych doświadczeń.

Finansowanie innowacyjności jest realizowane z wykorzystaniem wielu źródeł środków. Są to zarówno środki budżetowe, fundusze strukturalne, jak i inicjatywy wspólnotowe. W załączeniu przedstawiona została tabela harmonogramu realizacji zadań wpisanych do RSI wraz ze wskazaniem

źródeł ich finansowania. (Tabl 8.1.) O ile określenie potencjalnych środków jest możliwe w zakresie obecnego okresu programowania 2004-2006, to dostępne środki finansowe kolejnego okresu nie są znane w pozycjach szczegółowych. W poniższej tabeli wskazano możliwości i szacunki, które mogą być obarczone błędem i zweryfikowane rzeczywistymi dokumentami programowymi. Tab. 8.2. (zestawienie środków 2004-2006) oraz Tab. 8.3. szacunki przyszłych programów. Tab. 8.4. Przedstawia szacunek globalnych potrzeb finansowych – Potencjalne koszty i źródła finansowania projektów/zadań właściwych i powstających w otoczeniu RSI w latach 2005-2013.

Tablica 8.4.

Cel taktyczny	Proponowany koordynator	Przewidywany koszt realizacji [mln zł]	Źródła finansowania
C.I.1. Zwiększenie oferty wspierającej finansowanie przez przedsiębiorców projektów innowacyjnych	Akademia Ekonomiczna	30	<ul style="list-style-type: none"> ZPORR w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Ministerstwo Nauki i Informatyzacji Ministerstwo Edukacji i Sportu
C.I.2. Zwiększenie udziału przedsiębiorstw i instytucji badawczych w międzynarodowych programach badawczo-rozwojowych i w transferze technologii	Centrum Transferu Technologii Politechniki Krakowskiej	3	<ul style="list-style-type: none"> ZPORR w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego EFS Fundusz własny Województwa oraz fundusze jednostek publicznych i prywatnych INTERREG III – wzmacnianie współpracy transgranicznej, międzyregionalnej i międzynarodowej
C.I.3. Zwiększenie dostępu przedsiębiorców do innowacyjnych technologii	Krakowski Park Technologiczny	100	<ul style="list-style-type: none"> Programy Ramowe UE ZPORR w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (SOP WKP) LEADER + wspomaganie wdrażania nowoczesnych strategii rozwoju terenów wiejskich
C.I.4. Udostępnienie nowoczesnej infrastruktury dla rozwoju nowych technologii i usług	Instytut Odlewnictwa	200	<ul style="list-style-type: none"> Programy Ramowe UE Fundusz własny Województwa oraz fundusze jednostek publicznych i prywatnych ZPORR w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
C.I.5. Pogłębienie współpracy uczelnia – przedsiębiorstwo	Izba Przemysłowo Handlowa	1	<ul style="list-style-type: none"> Europejski Fundusz Społeczny EFS (ang. ESF, jeden z funduszy strukturalnych UE) – w zakresie rozwoju zasobów ludzkich dla doskonalenia kadr gospodarki oraz rozwoju przedsiębiorczości – doradztwo i szkolenia Programy Ramowe UE
C.II.1. Rozbudowa sieci współpracy pomiędzy uczelniami Małopolski, uczelniami w kraju i na świecie	Akademia Górniczo Hutnicza	500	<ul style="list-style-type: none"> Programy Ramowe UE ZPORR w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Fundusze własne Województwa
C.II.2. Uporządkowanie i uelastycznienie systemu wsparcia przedsiębiorstw w zakresie doradztwa i szkoleń w obszarze innowacyjnych technologii	Centrum Transferu Technologii Politechniki Krakowskiej	200	<ul style="list-style-type: none"> ZPORR w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Fundusze własne Województwa

Potencjalne źródła finansowania projektów RSI w latach 2005-2013

C.II.3. Wzmocnienie zasobów instytucji wspierających rozwój innowacyjności	Centrum Innowacji Transferu Technologii i Rozwoju UJ	500	<ul style="list-style-type: none"> • Programy Ramowe UE • ZPORR w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
C.III.1. Utworzenie systemu pozyskiwania danych na temat stanu innowacyjności w Województwie	Akademia Ekonomiczna	100	<ul style="list-style-type: none"> • ZPORR w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego • Fundusze jednostek publicznych i prywatnych
C.III.2. Promocja wewnętrzna tematyki innowacyjności jako elementu wspierającego rozwój gospodarczy Województwa	Instytut Obróbki Skrawaniem	0,6	<ul style="list-style-type: none"> • Fundusz własny Województwa oraz fundusze jednostek publicznych i prywatnych
C.III.3. Promocja zewnętrzna Województwa Małopolskiego jako regionu innowacyjnych technologii	Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego	0,6	<ul style="list-style-type: none"> • Programy Ramowe UE • Europejskie Fundusze Stypendialne
Suma		1 635,2	

Cele i zadania	ROK									Źródła finansowania	Uwagi	
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013			
Cel taktyczny I.1. Zwiększenie oferty wspierającej finansowanie przez przedsiębiorców projektów innowacyjnych												
Zadanie 1. Analiza wykorzystania kapitałów zewnętrznych do finansowania działalności firm												Cykliczne badania jakościowe i ilościowe
Zadanie 2. Utworzenie funduszu załączkowego		Powołanie funduszu										SOP WKP (2004 dz. 1.2.3)
Zadanie 3. Utworzenie funduszu venture capital			Prace przygotowawcze i powołanie funduszu									Środki prywatne
Zadanie 4. Utworzenie funduszu na wspieranie innowacyjnych projektów badawczo-wdrożeniowych			Powołanie funduszu									Brak określonych źródeł finansowania, na etapie wstępnym próba znalezienia stosowanego wzorca zagranicznego
Cel taktyczny I.2. Zwiększenie udziału przedsiębiorstw i instytucji badawczych w międzynarodowych programach badawczo-rozwojowych i w transferze technologii												
Zadanie 1. Określenie stanu wyjściowego oraz zbudowanie systemu inwentaryzacji realizowanych projektów												ZPORR dz. 2.6
Zadanie 2. Wymiana dobrych praktyk i pomysłów na projekty międzynarodowe. Utworzenie banku projektów – pomysłów na projekty oczekujące realizacji.												ZPORR dz. 2.6

Tabela 8.1.1.

Cel strategiczny C.I. Podniesienie poziomu innowacyjności firm w Województwie

Cele i zadania	ROK										Źródła finansowania	Uwagi	
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013				
Zadanie 3. Utworzenie bazy danych tłumaczeń ważnych fragmentów dokumentacji projektowej do przygotowania wniosku												ZPORR dz. 2.6	
Zadanie 4. Nawiązywania współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami na rzecz wspólnej realizacji projektów												ZPORR dz. 2.6, środki własne instytucji współpracujących	
Cel taktyczny I.3. Zwiększenie dostępu przedsiębiorców do innowacyjnych technologii													
Zadanie 1. Utworzenie Regionalnego Centrum Wzornictwa Przemysłowego												ZPORR dz. 2.6	
Zadanie 2. Rozwój parków technologicznych i przemysłowych												SPO WKP 1.3, NPR 2007-2013	
Zadanie 3. Rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego												SPO Rolniczy, 7 PR	
Cel taktyczny I.4. Udobępnienie nowoczesnej infrastruktury dla rozwoju nowych technologii i usług													
Zadanie 1. Rozwój infrastruktury badawczej uczelni i instytutów branżowych												SOP WKP 1.4, środki własne instytucji, środki partnerów prywatnych, NPR 2007-2013	
Zadanie 2. Utworzenie sieci inkubatorów dla firm zaawansowanych technologii												SOP WKP 1.3, środki Budżetu Województwa, środki własne instytucji, środki partnerów prywatnych, 7 PR	

	Projekt	Realizacja inwestycji I Etap 30 mln zł		Realizacja inwestycji II Etap 60 mln zł		Partnerstwo publiczno prywatne, próba pozyskania inwestora strategicznego	
Zadanie 3. Wzrost Krakowskiego Centrum Wystawienniczo-Kongresowego							
Zadanie 4. Rozwój agroturystyki i przemysłu czasu wolnego						Projekt współpracy międzynarodowej, SPO Rolniczy, NPR 2007-2013 w zakresie rozwoju regionalnych produktów turystycznych	
Cel taktyczny I.5. Pogłębienie współpracy uczelnia – przedsiębiorstwo							
Zadanie 1. Realizacja programu zamawianych przez przedsiębiorstwa prac magisterskich i doktorskich						ZPORR 2.6	W początkowym okresie realizacji finansowanie z funduszy strukturalnych potem wyjście na rzecz środków zainteresowanych firm i instytucji
Zadanie 2. Realizacja programu staży pracowników sektora B+R w przedsiębiorstwach oraz pracowników MŚP w jednostkach naukowo-badawczych						ZPORR 2.6	W początkowym okresie realizacji finansowanie z funduszy strukturalnych potem wyjście na rzecz środków zainteresowanych firm i instytucji
Zadanie 3. Opracowanie zmian programów kształcenia w celu dostosowywania do wymagań rozwoju innowacyjnej gospodarki regionu	Prace przygotowawcze i realizacja pilotaży			Monitoring		Zadanie finansowane ze środków własnych uczelni. Kontynuacja z 7 PR	

Tabela 8.1.2.
Cel strategiczny C.II. Wzmocnienie kontaktów sieciowych instytucji związanych z innowacyjnością regionu i lepsze wykorzystanie ich potencjału

Cele i zadania	ROK									Źródła finansowania	Uwagi	
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013			
Cel taktyczny II.1. Rozbudowa sieci współpracy pomiędzy uczelniami Małopolski, uczelniami w kraju i na świecie												
Zadanie 1. Rozwój inicjatywy CZT AKCENT – MAŁOPOLSKA												W ramach finansowania wchodzi już przyznane środki oraz aktywności związane z realizacją projektów badawczych
Zadanie 2. Rozwój Krakowskiego Centrum Badawczego Inżynierii Jonowej „IONMED”												W ramach finansowania wchodzi już przyznane środki oraz aktywności związane z realizacją projektów badawczych
Zadanie 3. Utworzenie Małopolskiego Centrum Biotechnologii												
Zadanie 4. Pilotażowy projekt: „Sieć wiedzy”												Fundusze na ten cel są w dużej mierze rozproszone
Zadanie 5. Rozwój edukacji z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi przekazu.												
Cel taktyczny II.2. Uporządkowanie i uelastycznienie systemu wsparcia przedsiębiorstw w zakresie doradztwa i szkoleń w obszarze innowacyjnych technologii												
Zadanie 1. Opracowanie zasad funkcjonowania i powołanie Sieci Innowacyjnych Technologii z udziałem instytucji doradczych i szkoleniowych												Projekt wymaga działań przygotowawczych o charakterze bezkosztowym

<p>Zadanie 2. Utworzenie Ośrodka Informacji, Doradztwa i Szkoleń (wraz z punktem pierwszego kontaktu dla MŚP)</p>		<p>1. ZPORR 2.6 2. NPR 2007-2013 3. Interreg IV lub Współpraca Terytorialna</p>	
<p>Zadanie 3. Utworzenie Sieciowego Centrum Innowacji i Transferu Technologii</p>		<p>1. ZPORR 2.6 2. NPR 2007-2013</p>	
<p>Zadanie 4. Utworzenie Małopolskiego Centrum Audytu Technologicznego</p>		<p>1. ZPORR 2.6 2. NPR 2007-2013 3. Interreg IV lub Współpraca Terytorialna</p>	<p>Zadanie to jest związane z uzyskiwaniem bezpośredniego doradztwa przez przedsiębiorców w związku z tym środki finansowe na ten cel mogą być również związane z: działaniem 3.4., PHARE i innymi</p>
<p>Cel taktyczny II.3. Wzmocnienie zasobów instytucji wspierających rozwój innowacyjności</p>			
<p>Zadanie 1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury oraz sprzętu badawczego</p>		<p>1. SOP WKP 1.4 2. NPR 2007-2013</p>	
<p>Zadanie 2. Opracowanie i uaktualnianie referencyjnej bazy danych partnerów instytucjonalnych oraz przedsiębiorstw innowacyjnych</p>		<p>1. ZPORR 2.6 2. Później zadanie samofinansujące</p>	
<p>Zadanie 3. Utworzenie Sieciowego Centrum Ochrony Prawa Własności Intelektualnej</p>		<p>1. 7PR</p>	<p>Prace przygotowawcze zadania mogą być realizowane w oparciu o inicjatywy już rozpoczęte</p>
<p>Zadanie 4. Utworzenie sieciowej, internetowej biblioteki innowacyjnej</p>		<p>1. e-content</p>	

Tabela 8.1.3.

Cel strategiczny
C. III. Wzrost
znaczenia
innowacyjności
w polityce
regionalnej
i systemie
kształcenia

Cele i zadania	ROK									Źródła finansowania	Uwagi			
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013					
Cel taktyczny III.1. Utworzenie systemu pozyskiwania danych na temat stanu innowacyjności w Województwie														
Zadanie 1. Utworzenie ośrodka prognoz technologicznych												1. SOP WKP 1.4 2. 7PR		
Zadanie 2. Utworzenie systemu pozyskiwania i analizy danych o rozwoju innowacyjności oraz informacji o alokacji funduszy wspierających innowacyjność												1. Współpraca międzynarodowa kierunek Dania, Szwecja, Anglia, Francja 2. ZPORR Dz.2.1		
Zadanie 3. Utworzenie obserwatorium gospodarki opartej na wiedzy												1. W początkowej fazie współpraca międzynarodowa 2. INTERREG IV lub inny program współpracy terytorialnej		
Cel taktyczny III.2. Promocja wewnętrzna tematyki innowacyjności jako elementu wspierającego rozwój gospodarczy Województwa														
Zadanie 1. Organizacja konkursu na tworzenie firm innowacyjnych oraz targów ofert dla MŚP														Wpisany do Ramowego Planu Realizacji Działania 2.6 na rok 2005
Zadanie 2. Promocja programu „Innowacyjna Małopolska”, skierowanego do przedsiębiorców i mieszkańców Małopolski														Wpisany do Ramowego Planu Realizacji Działania 2.6 na rok 2005

Zadanie 3. Organizacja cyklicznych konferencji nt. innowacji i rozwoju przedsiębiorstw	Realizacja cyklu konferencji/imprez										Środki własne instytucji – organizatorów, środki programów i projektów		
Cel taktyczny III.3. Promocja zewnętrzna Województwa Małopolskiego jako regionu innowacyjnych technologii													
Zadanie 1. Realizacja projektu „Małopolska miejscem inwestycji dla innowacyjnych technologii”												Brak określonych źródeł finansowania. Konieczne jest dokonanie uzgodnień z partnerami odpowiedzialnymi merytorycznie za temat	
Zadanie 2. Udział w targach krajowych i zagranicznych promujących innowacyjne firmy												Budżet Województwa i partnerów współorganizatorów	
Zadanie 3. Promocja Województwa Małopolskiego jako miejsca zatrudnienia dla naukowców zagranicznych												1. RCIN 2. Ministerstwo Nauki i Informatyzacji 3. 6 PR projekt MOC 4. 7PR	Działanie to jest realizowane już od roku 2004

Finansowanie do 2008 wynika z zasady unijnej N+2 tzn projekt, który otrzymał dofinansowanie w ramach alokacji na lata 2004-2006 może być realizowany do 2008 roku.

Tabela 8.2.

Nr	Nazwa Programu	Przeznaczone środki
1	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR), Działanie 2.6 Regionalne strategie Innowacyjne i transfer wiedzy	4 mln euro
2	Sektorowy Program Operacyjny – Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw (SPO WKP) Działanie 1.2 Poprawa do zewnętrznego finansowania inwestycji przedsiębiorstw	6 mln euro
3	Sektorowy Program Operacyjny – Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw (SPO WKP) Działanie 1.3 Tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju firm	169 mln euro w skali kraju
4	Sektorowy Program Operacyjny – Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw (SPO WKP) Działanie 1.4 Wzmocnienie współpracy między sferą badawczo-rozwojową a gospodarką	138 mln euro w skali kraju
5	Leonardo da Vinci	1,150 mld euro
6	Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Zasobów Wiejskich 2004-2006 (SPO Rolniczy)	0,571 mld euro

Tabela 8.3.

Potencjalne źródła finansowania na lata 2007-2013

Nr	Nazwa Programu	Czas trwania	Przeznaczone środki
1	e-contentplus	2005-2008	0,149 mld euro
2	CEEPUS	brak danych	brak danych
3	Maria Curie-Skłodowska	brak danych	1,580 mld euro
4	7 Program Ramowy	2007-2011	30 mld euro
5	Narodowy Plan Rozwoju	2007-2013	24,5 mld euro
			56,2 mld euro

9. WYKAZ PODSTAWOWYCH POJĘĆ STOSOWANYCH W PROJEKCIE

Centrum Doskonałości (CD) – jednostka naukowa lub jej część wyodrębniona organizacyjnie, prowadząca badania naukowe we współpracy międzynarodowej, w szczególności w ramach programów Unii Europejskiej, w celu rozwoju nauki w dziedzinach uznanych za szczególnie ważne dla gospodarki w założeniach polityki naukowej państwa (zgodnie z zapisami w Narodowym Planie Rozwoju). Za Centra Doskonałości uznaje się jednostki wyselekcjonowane, reprezentujące najwyższy poziom naukowy i techniczny, skupiające zespoły naukowców o wybitnych osiągnięciach badawczych, a także posiadające odpowiednie zaplecze techniczne. Programem Centrów Doskonałości jest utworzenie swojego rodzaju „laboratoriów” aktywnie współpracujących z przemysłem lub innymi użytkownikami rezultatów badań.

Centrum Zaawansowanych Technologii (CZT) – konsorcjum naukowe, stanowiące grupę jednostek naukowych lub przedsiębiorców, albo jednostek naukowych i przedsiębiorców, podejmujące na podstawie umowy wspólne przedsięwzięcie (badania naukowe, prace rozwojowe), a także działalność innowacyjną z wykorzystaniem wyników tych badań lub prac. CZT prowadzi działalność o charakterze interdyscyplinarnym, służącą opracowaniu, wdrażaniu i komercjalizacji nowych technologii związanych z dziedzinami nauki, uznanymi za szczególnie ważne dla gospodarki w założeniach polityki naukowej i innowacyjnej państwa.

Fundusze Przedakcesyjne – środki bezzwrotnej pomocy finansowej udzielanej przez Unię Europejską krajom kandydującym. Ich najważniejszym zadaniem jest przygotowanie tych krajów do członkostwa w UE oraz pomoc w wyrównaniu różnic gospodarczych. Do instrumentów funkcjonujących w ramach tych funduszy zaliczone zostały: PHARE, ISPA, SAPARD.

Fundusze Strukturalne – zasób finansowy UE umożliwiający pomoc w restrukturyzacji i modernizacji gospodarki krajów członkowskich drogą interwencji w kluczowych sektorach i regionach (poprawa struktury). Na fundusze strukturalne składają się: Europejski Fundusz Rozwoju

Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Społeczny (EFS), Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOiGR) oraz Finansowy Instrument Wspierania Rybołówstwa (FIWR).

Inkubator technologiczny – wyodrębniona organizacyjnie, budżetowo i lokalowo jednostka, która zapewnia początkującym przedsiębiorcom z sektora MSP pomoc w uruchomieniu i prowadzeniu firmy oferującej produkt lub usługę powstałą w wyniku wdrożenia nowej technologii.

Inkubator technologiczny oferuje przede wszystkim: atrakcyjne cenowo warunki lokalowe przystosowane do rozwoju działalności gospodarczej opartej na wykorzystaniu technologii, obsługę administracyjno-biurową firm w inkubatorze, doradztwo biznesowe (kształtowanie profilu firmy, dostęp do pomocy prawnej, patentowej, pomoc w pozyskaniu zewnętrznego finansowania, dostęp do ekspertów technologicznych), promocję firm działających w inkubatorze, dostęp do laboratoriów i bibliotek lokalnej instytucji naukowej o profilu technicznym, sprzyjające środowisko dla innych, nie konkurujących ze sobą przedsiębiorców z inkubatora, stojących w obliczu podobnych problemów.

Innowacyjność gospodarki – zdolność i motywacja przedsiębiorców do ustawicznego poszukiwania i wykorzystywania w praktyce wyników prac badawczych i rozwojowych, nowych koncepcji, pomysłów i wynalazków. Innowacyjność oznacza także doskonalenie i rozwój istniejących technologii produkcyjnych, eksploatacyjnych i dotyczących sfery usług, wprowadzanie nowych rozwiązań w organizacji i zarządzaniu, doskonalenie i rozwój infrastruktury, zwłaszcza dotyczącej gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji.

Innowacje – nowe pomysły (produkty, procesy produkcyjne, materiały, organizacja, sposób prowadzenia biznesu, cechy jakościowe, usługi dla klientów, rynki zbytu), tworzące dodatkową wartość ekonomiczną.

Instytucje wspierające – to instytucje, które koncentrują swoją aktywność na newralgicznych dla procesów rozwojowych obszarach wspierania przedsiębiorczości i procesów innowacyjnych w formie:

- szerzenia wiedzy i umiejętności poprzez doradztwo, szkolenia, informację w ramach **ośrodków szkoleniowo-doradczych**;
- pomocy w transferze i komercjalizacji nowych technologii w ramach **centrów transferu technologii**;
- pomocy finansowej w formie para-bankowych **funduszy pożyczkowych i poręczeńiowych**, oferowanej osobom podejmującym działalność gospodarczą i młodym firmom bez historii kredytowej;
- finansowania rozwoju poprzez zwiększenie kapitałów własnych firm, zwiększając ich zdolność kredytową, w tym w szczególności fundusze typu seed capital i start-up financing (fundusze kapitału zaangażowanego i początkowego);
- szerokiej pomocy doradczej, technicznej i lokalowej dla nowo powstałych przedsiębiorstw w pierwszym okresie działania w **inkubatorach przedsiębiorczości i centrach technologicznych**;
- tworzenia skupisk przedsiębiorstw (klasterów) i animacji innowacyjnego środowiska poprzez łączenie na określonym zagospodarowanym terenie usług biznesowych i różnych form pomocy firmom w ramach: **parków technologicznych, stref biznesu, parków przemysłowych**.

Jednostka Badawczo-Rozwojowa (JBR) – instytucja powołana dla prowadzenia głównie prac badawczo-rozwojowych (także badań naukowych), których wyniki powinny być wprowadzane w określonych dziedzinach gospodarki narodowej i życia społecznego.

Klaster – sieć małych i średnich przedsiębiorstw, które ze względu na swoją niewielką siłę przy działaniu w pojedynkę, decydują się na współpracę. Klaster obejmuje kontakty i współpracę przedsiębiorstw z instytucjami naukowo-badawczymi i władzami publicznymi.

Podział klastrów (wg OECD):

- **KLASTERY OPARTE NA WIEDZY** – skupiające firmy, dla których istotny jest bezpośredni dostęp do badań podstawowych i publicznych instytucji badawczych oraz uczelni wyższych (przemysł lotniczy, chemia, elektronika);
- **KLASTERY OPARTE NA KORZYŚCIACH SKALI** – skupiające firmy powiązane z instytutami technicznymi i uniwersytetami, prowadzące własne badania na ograniczoną skalę (przetwórstwo materiałów masowych, przemysł samochodowy, maszynowy);
- **KLASTERY UZALEŻNIONE OD DOSTAWCY** – skupiające firmy importujące technologie w formie dóbr kapitałowych i półproduktów, których działalność innowacyjna determinowana jest przez zdolności do współdziałania zarówno z dostawcami jak i usługami po-sprzedażnymi (rolnictwo, leśnictwo, tradycyjne gałęzie przemysłu przetwórczego jak przemysł włókienniczy, meblarski i metalowy oraz usługi);
- **KLASTERY WYSPECJALIZOWANYCH DOSTAWCÓW** – skupiające przedsiębiorstwa o dużej intensywności B+R, kładące nacisk na innowacje produktowe, zazwyczaj zlokalizowane blisko siebie, klientów i użytkowników; firmy produkujące komponenty do złożonych systemów produkcyjnych (sprzęt i oprogramowanie komputerowe).

Kultura innowacyjna – zachowania (elastyczność, otwartość na współpracę, świadomość o konieczności wprowadzania zmian i ustawicznego zdobywania wiedzy) charakterystyczne dla danej zbiorowości społecznej, stwarzające możliwości rozwoju poziomu innowacyjności.

Mikroprzedsiębiorstwa – w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1807); za mikroprzedsiębiorcę uważa się przedsiębiorcę, który w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych:

1. zatrudniał średniorocznie mniej niż 10 pracowników oraz
2. osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nie przekraczający równowartości w złotych 2 milionów euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 2 milionów euro.

Małe i Średnie Przedsiębiorstwo (MŚP) – w rozumieniu Ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1807); za małego przedsiębiorcę uważa się przedsiębiorcę, który w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych:

1. zatrudniał średniorocznie mniej niż 50 pracowników oraz
2. osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 10 milionów euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 10 milionów euro.

Za średniego przedsiębiorcę uważa się przedsiębiorcę, który w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych:

1. zatrudniał średniorocznie mniej niż 250 pracowników oraz
2. osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 50 milionów euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 43 milionów euro.

Narodowy Plan Rozwoju (NPR) – Dokument programowy stanowiący podstawę planowania poszczególnych dziedzin interwencji strukturalnych, jak i zintegrowanych wieloletnich programów operacyjnych o charakterze horyzontalnym i regionalnym. Zawiera propozycje celów, działań oraz wielkości interwencji Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności ukierunkowanych na zmniejszanie dysproporcji w rozwoju społeczno-gospodarczym pomiędzy krajem akcesyjnym a Unią Europejską. Na podstawie tego dokumentu kraj akcesyjny prowadzi uzgodnienia z Komisją Europejską w zakresie Podstaw Wsparcia Wspólnoty.

Park naukowy – organizacja zarządzana przez profesjonalistów/fachowców, których celem jest wzrost zasobności przedsiębiorstw i instytucji naukowo-badawczych w niej zrzeszonych poprzez promowanie/popieranie rozwoju innowacji i konkurencyjności. Park zarządza wiedzą i technologią wśród uniwersytetów, instytucji B+R, firm, sprzyja powstawaniu i wzroście liczby firm działających w oparciu o innowacje w wyniku procesów inkubacji i spin-off oraz zapewnia wysokiej jakości usługi.

Park przemysłowy – zespół wyodrębnionych nieruchomości, w którego skład wchodzi, co najmniej nieruchomość, na której znajduje się infrastruktura techniczna pozostała po restrukturyzowanym lub likwidowanym przedsiębiorcy, utworzony na podstawie umowy cywilnoprawnej, której jedną ze stron jest jednostka samorządu terytorialnego, stwarzający możliwość prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorcom, w szczególności małym i średnim.

Park technologiczny – zespół wyodrębnionych nieruchomości wraz z infrastrukturą techniczną, utworzony w celu dokonywania przepływu wiedzy i technologii pomiędzy jednostkami naukowymi w rozumieniu art.3 pkt 4 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o Komitecie Badań Naukowych (Dz.U. z 2001 r. Nr 33, poz. 389 oraz z 2003 r. Nr 39, poz. 335) a przedsiębiorcami, na którym oferowane są przedsiębiorcom wykorzystującym nowoczesne technologie, usługi w zakresie doradztwa w tworzeniu i rozwoju przedsiębiorstw, transferu technologii oraz przekształcania wyników badań naukowych prac rozwojowych w innowacje technologiczne, a także stwarzający tym przedsiębiorstwom możliwość prowadzenia działalności gospodarczej przez korzystanie z nieruchomości i infrastruktury technicznej na zasadach umownych.

Synergia – współdziałanie czynników, co jest korzystniejsze od sumy efektów funkcjonowania każdego z czynników z osobna, a więc niezależnie od siebie. „Synergia będzie wtedy i tylko wtedy, gdy podmioty działające, jeśli współdziałają osiągną więcej, niż jeśli działają każdy z osobna”.

Transfer technologii – celowe i ukierunkowane przekazywanie wiedzy do procesu technologicznego (produkcyjnego) celem udanego urynkowienia powstałego produktu i/lub postępowania.

Udziałowiec – każda osoba fizyczna lub prawna, która swoim działaniem wpływa na funkcjonowanie podmiotu gospodarczego.

Własność przemysłowa – zazwyczaj wyróżnia się tu dwie dziedziny:

- Ochrona oznaczeń odróżniających, w szczególności znaków towarowych (które odróżniają towary lub usługi jednego przedsiębiorstwa od takich samych dóbr innych przedsiębiorstw) oraz oznaczeń geograficznych (które identyfikują dobra z miejscem pochodzenia, nadającym dobru charakterystyczne właściwości ściśle związane ze wskazanym regionem geograficznym). Ochrona takich odróżniających oznaczeń ma za zadanie popieranie uczciwej konkurencji oraz ochronę konsumentów, poprzez ułatwienie im wyboru towaru lub usługi dzięki uzyskanej na podstawie takiego oznaczenia informacji o jego pochodzeniu. Ochrona oznaczeń jest bezterminowa pod warunkiem utrzymania cechy odróżniającej znaku.
- Inne rodzaje własności przemysłowej dotyczą rozwiązań technicznych. Do tych kategorii należą wynalazki (chronione patentami), wzory i modele przemysłowe, a także tajemnice produkcyjne i handlowe. Społecznym celem w tej kategorii jest ochrona inwestorów nowych, postępowych technologii i technik, ponoszących wysokie koszty badań i wdrożeń. Funkcjonujące systemy ochrony własności przemysłowej mają też ułatwiać transfer technologii w formie udziału zagranicznego kapitału, spółek typu joint venture oraz licencji. Ochrona tego rodzaju jest ograniczona w czasie (zazwyczaj do 20 lat w przypadku patentów).

Wzornictwo przemysłowe (Industrial Design) – działalność twórcza, której celem jest określanie formalnych wartości przedmiotów wytwarzanych przez przemysł. Do tych wartości formalnych zalicza się cechy zewnętrzne produktów, ale przede wszystkim te strukturalne i funkcjonalne relacje, które przekształcają produkt jako system w spójną całość z punktu widzenia twórcy i nabywcy.

9. ZAŁĄCZNIKI

Tablica 5.1.

Cel strategiczny C.I. Podniesienie poziomu innowacyjności firm w Województwie.

I.1. Zwiększenie oferty wspierającej finansowanie przez przedsiębiorców projektów innowacyjnych	I.2. Zwiększenie udziału przedsiębiorstw i instytucji badawczych w międzynarodowych programach badawczo-rozwojowych i w transferze technologii	I.3. Zwiększenie dostępu przedsiębiorców do innowacyjnych technologii	I.4. Udostępnienie nowoczesnej infrastruktury dla rozwoju nowych technologii i usług	I.5. Pogłębienie współpracy uczelnia – przedsiębiorstwo
---	--	---	--	---

Cele taktyczne

1. Analiza wykorzystania kapitałów zewnętrznych do finansowania działalności firm	1. Określenie stanu wyjściowego oraz zbudowanie systemu inwentaryzacji realizowanych projektów	1. Utworzenie Regionalnego Centrum Wzornictwa Przemysłowego	1. Rozwój infrastruktury badawczej uczelni i instytutów branżowych	1. Realizacja programu zamawianych przez przedsiębiorstwa prac magisterskich i doktorskich
2. Utworzenie funduszu załączkowego	2. Wymiana dobrych praktyk i pomysłów na projekty międzynarodowe. Utworzenie banku projektów – pomysłów na projekty oczekujące realizacji.	2. Rozwój parków technologicznych i przemysłowych	2. Utworzenie sieci inkubatorów dla firm zaawansowanych technologii	2. Realizacja programu staży pracowników sektora B+R w przedsiębiorstwach oraz pracowników MŚP w jednostkach naukowo-badawczych
3. Utworzenie funduszu venture capital	3. Utworzenie bazy danych tłumaczeń ważnych fragmentów dokumentacji projektowej do przygotowania wniosku	3. Rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego	3. Rozwój Krakowskiego Centrum Wystawienniczego-Kongresowego	3. Opracowanie zmian programów kształcenia w celu ich dostosowywania do wymagań rozwoju innowacyjnej gospodarki regionu
4. Utworzenie funduszu na wspieranie innowacyjnych projektów badawczo-rozwojowych	4. Nawiązywania współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami na rzecz wspólnej realizacji projektów		4. Rozwój agroturystyki i przemysłu czasu wolnego	

Zadania

Tablica 5.2.

Cel strategiczny C.II. Wzmocnienie kontaktów sieciowych instytucji związanych z innowacyjnością regionu i lepsze wykorzystanie ich potencjału.

Cele taktyczne	II.1. Rozbudowa sieci współpracy pomiędzy uczelniami Małopolski, uczelniami w kraju i na świecie	II.2. Uporządkowanie i uelastycznienie systemu wsparcia przedsiębiorstw w zakresie doradztwa i szkoleń w obszarze innowacyjnych technologii	II.4. Wzmocnienie zasobów instytucji wspierających rozwój innowacyjności
Zadania	<p>1. Rozwój inicjatywy CZT AKCENT – MAŁOPOLSKA</p> <p>2. Rozwój Krakowskiego Centrum Badawczego Inżynierii Jonowej „IONMED”</p> <p>3. Utworzenie Małopolskiego Centrum Biotechnologii</p> <p>4. Pilotażowy projekt: „Sieć wiedzy”</p> <p>5. Rozwój edukacji z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi przekazu</p>	<p>1. Opracowanie zasad funkcjonowania i powołanie Sieci Innowacyjnych Technologii z udziałem instytucji doradczych i szkoleniowych</p> <p>2. Utworzenie Ośrodka Informacji, Doradztwa i Szkoleń (wraz z punktem pierwszego kontaktu dla MŚP)</p> <p>3. Utworzenie Sieciowego Centrum Innowacji i Transferu Technologii</p> <p>4. Utworzenie Małopolskiego Centrum Audytu Technologicznego</p>	<p>1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury oraz sprzętu badawczego</p> <p>2. Opracowanie i uaktualnianie referencyjnej bazy danych partnerów instytucjonalnych oraz przedsiębiorstw innowacyjnych</p> <p>3. Utworzenie Sieciowego Centrum Ochrony Prawa Własności Intelektualnej</p> <p>4. Utworzenie sieciowej, internetowej biblioteki innowacyjnej</p>

Tablica 5.3.

Cel strategiczny C. III. Wzrost znaczenia innowacyjności w polityce regionalnej i systemie kształcenia.

Cele taktyczne	III.1. Utworzenie systemu pozyskiwania danych na temat stanu innowacyjności w Województwie	III.2. Promocja wewnętrzna tematyki innowacyjności jako elementu wspierającego rozwój gospodarczy Województwa	III.3. Promocja zewnętrzna Województwa Małopolskiego jako regionu innowacyjnych technologii
Zadania	<p>1. Utworzenie ośrodka prognoz technologicznych</p> <p>2. Utworzenie systemu pozyskiwania i analizy danych o rozwoju innowacyjności oraz informacji o alokacji funduszy wspierających innowacyjność</p> <p>3. Utworzenie obserwatorium gospodarki opartej na wiedzy</p>	<p>1. Organizacja konkursu na tworzenie firm innowacyjnych oraz targów ofert dla MŚP</p> <p>2. Promocja programu „Innowacyjna Małopolska”, skierowanego do przedsiębiorców i mieszkańców Małopolski</p> <p>3. Organizacja cyklicznych konferencji nt. innowacji i rozwoju przedsiębiorstw.</p>	<p>1. Realizacja projektu „Małopolska miejscem inwestycji dla innowacyjnych technologii”</p> <p>2. Udział w targach krajowych i zagranicznych promujących innowacyjne firmy</p> <p>3. Promocja Województwa Małopolskiego jako miejsca zatrudnienia dla naukowców zagranicznych</p>

Małopolski

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Departament Gospodarki i Infrastruktury

ul. Basztowa 22, 31-156 Kraków
www.malopolska.pl